

ARE DREPTATE IUGA ȘTEFAN?

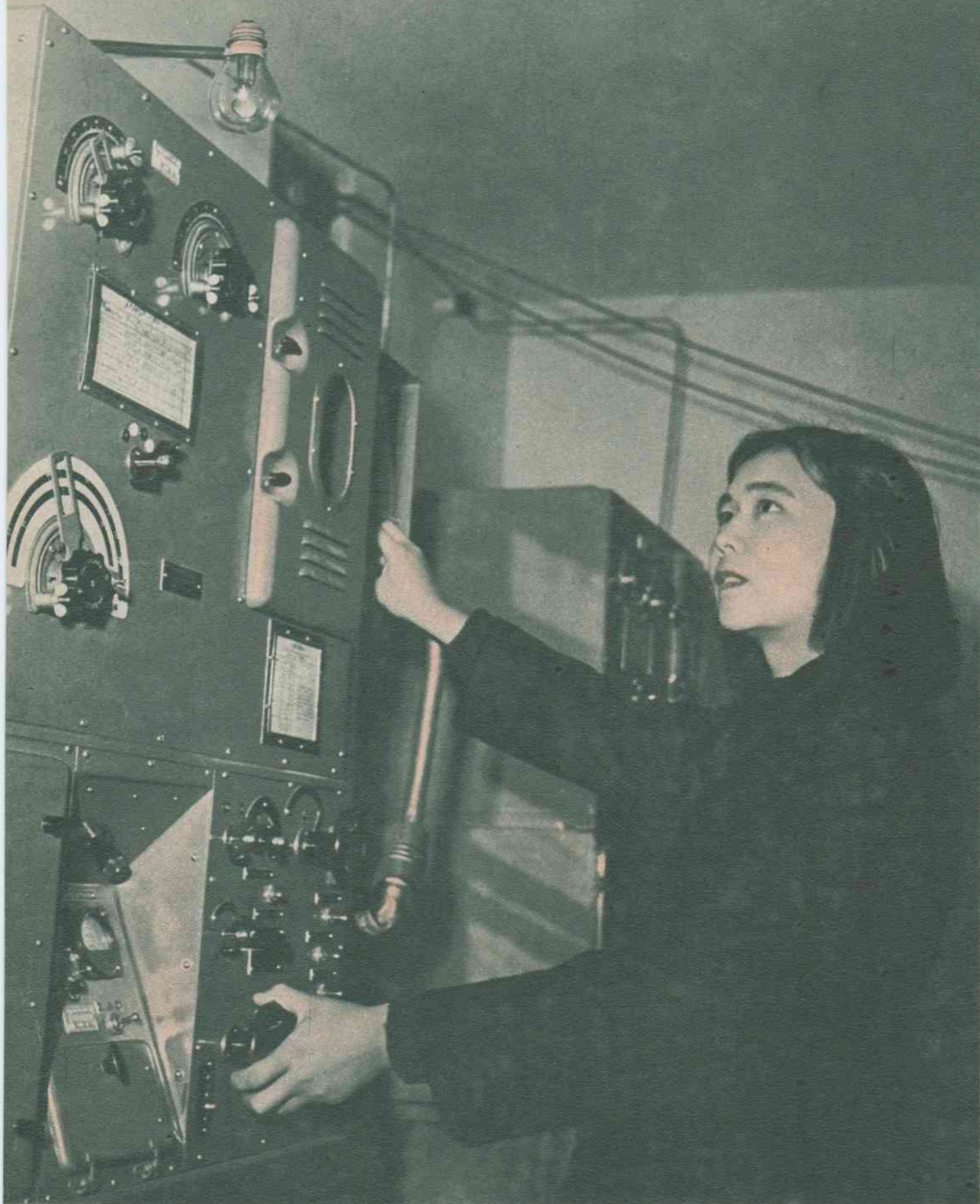
ERICH MARIA REMARQUE: „TINEREȚE TRĂDATĂ” - FRAGMENT
DIN ULTIMUL SĂU ROMAN

O CUNUNIE = 5 MINUTE ■ Un basm de **Victor EFTIMIU**
Poezii pentru copii de **Nina CASIAN**

Cu obiectivul „Flacării” prin: **ALTAI, SUECIA, ANGLIA, AUSTRIA, INDIA**
Ilustrații de PERAHIM la „**STIHURI PESTRIȚE**” de **Tudor ARGHEZI**
Răspunsuri la ancheta „Flacării”: Care e scriitorul dv. preferat?

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

FLACARA
Nr. 11 (84) — 1 Iunie 1956

Care ar fi fost destinul acestei tinere în China de odinioară? Robia și jugul feudal! Izbînda marii revoluții populare a trezit, însă, la viața nouă și femeia chineză. Iată-o, în fotografia noastră, pe tinăra Cen-in, lucrînd ca tehniciană în cabina de radio a unui aeroport chinez, înzestrat cu aparate sovietice perfecționate.

COPERTA I. — Acesta sînt eu? Nu, nu, te rog să mă mai pictezi o dată... Pentru început, pensula și culorile sînt un joc ca oricare altul. El umește de atîta bucurie sufletele micușilor ce-și petrec copilăria lor fericită, în căminele de zi ale întreprinderilor noastre!

Fotografie de A. LOVINESCU

COPERTA a IV-a: Șerban Tasiu, artist emerit al R.P.R., în rolul lui Ion Vodă cel Cumplit, din drama muzicală cu același nume a compozitorului Gh. Dumitrescu. (Citiți în pagina 8-a însemnările regizorului George Teodorescu).

Fotografie de E. IAROVICI și A. MIHAILOPOL

FIȚI BINEVENIȚI, OASPEȚI DRAGI!

Aeroportul Băneasa, marți 22
iunie 1956.

Mii de oameni ai muncii,
din toate colțurile Capitalei,
sunt adunați aici. Buchetele de
flori, pe care mulți dintre ei le
țin în mână pe brațe, liniștea și încor-
darea solemnă ce plutesc pretu-
dăni, nerăbdarea, bucuria și
oțelul reținută, ce se oglindesc
în toate privirile, totul indică cu
siguranță apropierea unui eveni-
ment de seamă: sosirea în Capi-
tala țării noastre a delegației
vizitului Suprem al U.R.S.S.

De curând, delegația noastră
de reprezentare a vizitat la rîndu-
i țara noastră a socialismului. Solii
noștri au putut cunoaște, încă o
dată cu această ocazie, mărețele
realizări ale constructorilor sovie-
ți, cât și sentimentele adînci de
afecțiune pe care poporul sovie-
țesc le nutrește pentru poporul
nostru.

Poporul nostru știe că roadele
democrației sale libere, viața nouă și
cîtă ce se naște și înflorește pre-
zidenți, în Republica Populară
Română, au fost posibile numai
cu ajutorul marelui popor prieten.
Și mai de aceea, în strigătele
de binevenire ale cetățenilor adu-
și pe aeroport a răsunat ura-
zul țării întregi: Fiți bine-
veniți în țara noastră, solii ai ma-
rele popor sovietic!

numărul viitor al re-
vistei, vom reveni cu
un foto-reportaj despre
vizita delegației Soviete-
țului Suprem al U.R.R.S. în
țara noastră.

Are dreptate IUGA ȘTEFAN?

— reportaj —

de Const. CHIRIȚĂ

Să-mi fie iertat că încep acest reportaj fără să creez atmosfera obișnuită, adică fără să vorbesc despre primăvară, nopți înstelate sau înserări încărcate de blindețe și amurg. Nu din cauza fricii de banal și stereotip m-am hotărât la aceasta. Sau, e bine să subliniez, n-a fost vorba de nici o hotărâre. N-am căutat cu lumânarea această poveste de dragoste. Ea mi-a ieșit în cale în cu totul alt chip. Mai precis. Mă simțeam obligat față de cititori și, mai ales, față de eroii reportajelor mele cu o sumedenie de lucruri. Am scris de multe ori despre faptul că pe lângă muncitorii buni, pe care-i întâlneam în peregrinajul gazetăresc, făceam cunoștință și cu muncitori slabi, mediocri sau codași, pe care-i încondeiam în câteva propoziții sărace, lipsite de orice interes. „Codașii” deveniseră în reportaje o condiție sine qua non — și, ca să fim întru totul cinștiți — o unitate precisă în scopul echilibrării materialului, că alături de realizări mai sînt și lipsuri, că alături de oameni înaintați mai sînt și oameni înapoiați pe pămînt.

Cu cîtva timp în urmă, într-o mare uzină din Capitală, mi s-a prezentat un muncitor codaș despre care am scris. Am mai fost pe urmă în acea uzină și l-am revăzut pe acel muncitor. Avea o față tristă, îndurerată. Cineva mi-a spus că e cam bolnav. În acea clipă parcă m-a izbit un fulger. Dacă acest muncitor a ajuns în situația de codaș nu din cauza veșnicilor vicii — „înfumurare”, „delăsare”, „indiferență” — ci din alte cauze, mai adînci, mai adevărate? Dacă în realitate era bolnav sau dacă...?

Puteau să fie multe și multe cauze, extrem de complicate și de ascunse. Am înțeles că privesc superficial cazul „codașului”, că poate loveam în neștire într-un om plin de frămîntări și probleme. M-am hotărât atunci ca la primul caz asemănător, ca la prima întîlnire cu un codaș, să-mi răsculpăr greșeala, apropiindu-mă pe îndelete și cu atenție de omul respectiv. Era o datorie aceasta.

ÎNȚILNIREA

Eram la uzina de tractoare. Mergeam prin hală împreună cu tovarășul Camburu, unul dintre redactorii gazetei de uzină; fiecare dintre noi avîndu-și preocupările sale. La un moment dat, tovarășul Camburu intră în vorbă cu unul din maistrilor sectorului de montaj.

— Nu-s de acord — îi spune acesta — e un muncitor slab, obraznic, nervos. Ne face numai greutăți. Deși ar trebui să fie exemplu.

Mai repede decît îmi închipuisem, și cu totul întîmplător, dădusem peste cazul pe care-l căutam. M-am apropiat de cei doi. Discutam în continuare.

— Înainte era un băiat de treabă, era chiar fruntaș, dar de cîtva timp... Nu, nu-s de acord — continua maestrul.

Adică, maestrul nu era de acord cu popularizarea tînărului. Discuția a mai durat cîtva timp în jurul acestei probleme, fără să se ajungă într-un fel la o înțelegere. Parcă dîndu-și seama de aceasta, cei doi s-au despărțit. L-am rugat pe tovarășul Camburu să-mi facă cunoștință cu tînărul în cauză. (Nu știu de ce eram

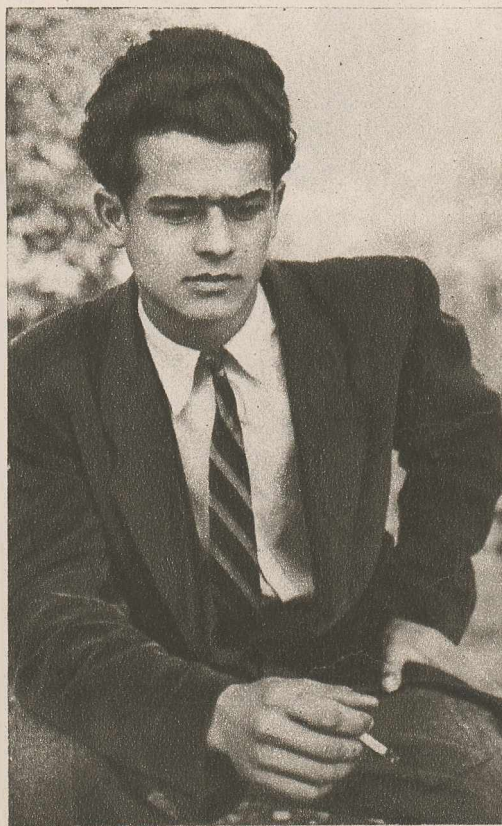
convins că trebuie să fie vorba de un tînăr). Astfel, am ajuns în fața unui băiețandru de vreo 19 ani, mînjit de ulei și cu o rană vizibilă sub ochiul stîng. Tînărul era subțirel, înalt, cu trăsături de o rară frumusețe. Nici chiar petele de ulei, rana de sub ochi și tristețea adîncă de pe față sa nu-i puteau ascunde frumusețea. Dar ceea ce m-a izbit cel mai mult, de la prima vedere, a fost aerul de sinceritate pe care-l degaja figura lui.

Sînt oameni despre care-ți dai seama într-o clipă că nu sînt în stare să-ți ascundă nimic, care nu se pot preface, care răspund fără ezitare convingerilor și credințelor proprii. Am stat de vorbă cu el acolo, în hală, apoi ne-am întîlnit de cîteva ori în oraș. Astfel, am făcut cunoștință cu povestea acestui minunat tînăr, înzestrat cu o inteligență ascuțită, un caracter dîrz și perseverent, sincer și plin de optimism, care din cauza unor greșeli ordinare și a unei lipse de elementară înțelegere, era să părăsească uzina de tractoare, căutînd să se convingă că dreptatea și adevărul sînt lucruri greu de aflat.

TREI DORINȚE

Cu puțin timp în urmă, gazeta de uzină „Tractorul” a deschis o rubrică nouă, intitulată: „Ce visuri, ce dorințe aveți?”. Pe la începutul lui aprilie redactorii au ajuns cu întrebarea aceasta și la tînărul Iuga Ștefan, cu trei ani în urmă absolvent al școlii profesionale de pe lângă uzină.

— Am trei dorințe — a răspuns el: să-mi

termin aeromodelul mecanic, să termin școala de șoferi și...

— Și...?

— Și... să se facă dreptate!

— Adică ce vrei să spui prin asta?

— Ce-am spus!

În această ultimă dorință se aflau de fapt cele mai importante lucruri din viața tînărului: atât de însemnate și arzătoare, încît nu se hotărîse la început să le destăinuiească, ci le înbrăcase în acel uimitor răspuns: „să se facă dreptate”.

Cîteva săptămîni mai tîrziu, adică chiar ziua cînd am făcut cunoștință cu el, tînărul îmi topise ultima dorință. Îi spusese redactorului că nu există dreptate și că, deci, el pleacă din uzină. La rîndul său, maestrul Gheorghe Băraru declarase împotriva popularizării tînărului calificîndu-l drept un element rău. Maistrul argumenta: de aproape o lună de zile Iuga Ștefan muncește prost; de cîteva ori l-a repezit pe el, maestrul secției: face răscoală în secție; i rupe în față fișa de pontaj și a declarat că pleacă din uzină... „Un mucos să țipe la mine și să spună să-l las în pace, să plec de lângă el... sîmi spule mie asta, eu care-aș putea să-l fiu tatăl”.

Tot ce spunea maestrul era adevărat. De aproape o lună de zile Iuga muncea prost. Căza însă nu se cunoștea. De cîteva ori își repetase maestrul. Făcuse chiar agitație în secție și de aici începuse conflictul cu maestrul, cu ducerea secției.

Într-o zi Iuga s-a dus la maestrul, nervos, l-a întrebat de ce a fost redus numărul transporturilor de materiale de la 7 la 2. Din această cauză montorii trebuie să-și care singuri piesele, piese grele de 40-50 de kilograme, ca cer eforturi suplimentare și le mîncă de timp de lucru cel puțin o oră. Maistrul Băra i-a spus că e vorba de restructurare și că, dacă nu-i convine, poate să-și caute în altă parte lucru. Tînărul i-a arătat că în birourile secției sînt oameni care nu fac nimic toată ziua și unii foști transportori își pierd zadarnic vremea pe acolo. Maistrul i-a amintit că sînt destul care vor să lucreze la montaj, în orice condiții. Iuga n-a vrut să mai care piese. Maistrul s-a dus la el. Tînărul se rănise în timpul lucrului la ochi. A țipat la maestrul să-l lase în pace și să plece de lângă el. Maistrul i-a cerut să acceadă fișa de pontaj și l-a anunțat că va lucra în altă secție. Maistrul nou la care s-a prezentat Iuga i-a spus că n-are nevoie de oameni. Atunci tînărul s-a dus în biroul lui Băraru, imputînd acestuia că s-ar fi înțeles cu celălalt maestru ca să-l dea afară. Apoi, a rupe fișa de pontaj și a plecat. Pînă la urmă a intervenit secretarul organizației de bază, care a cerut ca Iuga să fie reprimat la vechiul său loc de muncă.

Tînărul a considerat că s-a întîmplat ceea ce teamă că nu cumva să dea conducerea secției în judecată. Și cînd maestrul a venit la cerîndu-i să-și ia angajamentul că va fi disciplinat de acum înainte, Iuga i-a răspuns cu un răspuns negativ.

— Nu-mi iau nici un angajament!

Numai o lună înainte Iuga era unul din

cei mai buni tineri din secție, fruntaș în nuncă, fruntaș în activitatea U.T.M., exemplu de disciplină, cumpătare și respect față de muncitorii vîrstnici. Iar acum muncea prost, era în permanență nervos, se rănise în timpul lucrului, se purta condamnatibil cu muncitorii vîrstnici și maiștrii și chiar dacă în unele probleme avea dreptate, se lăsa pradă furiei și strica totul. Maistrul secției și secretarul organizației U.T.M., în fața acestor fapte, hotărîseră scoaterea lui din secție și trimiterea sa în alt loc de muncă. Ba pînă la urmă se obișnuiseră cu îndul să-l scoată eutotul din uzină. O mărură asemănătoare cu aceea a unuia care, friindu-se la sobă, preferă să darime soba decît să ia o cană cu apă și să stingă focul pe dinăuntru.

Dacă n-aș fi trecut a doua oară prin uzina din apitală, de care amintisem la început, și n-aș fi întîlnit fața tristă a muncitorului pe care-l recusem, fără nici o ezitare, în rîndurile odașilor, m-aș fi mulțumit poate cu constatarea faptelor de mai sus, încondeindu-l pe Iuga Ștefan ca pe un tînar obraznic, nedisciplinat, un „care nu face cinste U.T.M.-ului“. Am înțeles însă că în viața tînarului se petrecuse un eveniment deosebit. Un eveniment atît de grav, încît putea să pună într-o lună de zile să facă dintr-un tînar minunat, plin de calitate, un exemplu de necuviință și indisciplină.

UNDE ÎNCEPE POVEȘTEA DE DRAGOSTE

Iuga Ștefan are 19 ani. Otilia Borcoș, muncitoare la fabrica „Dezrobirea“, are 18 ani. Amîndoi sînt frumoși, plini de visuri, harnici, cujosi. S-au întîlnit într-o zi de iarnă din anul trecut. S-au îndrăgostit. De atunci își petrec pă-miezile împreună. Seara, se despart. Fiecare se duce la căminul său. A doua zi după-iaiază iar se întîlnesc și mereu așa, în fiecare an de zile nimeni nu i-a condamnat. Poate prietenii i-au invidiat uneori cînd au văzut de puternice au devenit dragostea și prietenilor. Poate că uneori s-au plimbat tăcuți pe parcuri, gîndindu-se la viitor. Poate că ori au alergat gălăgioși pe potecile muntii-gîndindu-se tot la viitor. Nimeni nu-i condamnă. Cu certitudine că păsările cîntau mai vesel cînd îi vedeau împreună, iar cerul își odobea cu mai multă măiestrie azurul. Unele îngăduit să spunem toate acestea în fața idilei lor, după ce i-am cunoscut. Cu siguranță că ați fi făcut la fel, dacă i-ați fi cunoscut).

Cu cîteva luni de zile în urmă, cadrele de la „Dezrobirea“ i-au pus în vedere tinerei Otiliei Borcoș „să termine cu golanii de la „Tractorul“. S-a înroșit și a răspuns că tinerii de la „Tractorul“ nu-s „golani“. Iar la începutul lui aprilie, Otilia Borcoș a fost înștiințată de cadre că a fost concediată din cauza „destrăbălării“ și a „leurilor“ pe care le are cu „golani“ de la „Tractorul“.

Iuga Ștefan s-a dus la „Dezrobirea“ și l-a înbat pe șeful secției cum lucrează tînăra Otilia Borcoș. Șeful secției i-a spus că în privința necii nu-i poate face fetei nici un reproș. „Poate că uneori e cam obraznică în răspunsuri“, tînarul s-a dus apoi la cadre, la comitetul de reprimdere, la organizația de bază. I s-a licat că fata umblă cu „golani“. Apoi, de față, președintele comitetului de întreprindere întrebat pe tînar:

— Dar cine ești dumneata?

— Sînt „golanul“ de la „Tractorul“.

Secretarul organizației de bază s-a fisticit (așa și el la convorbire), încercînd să se dezvinățească, să spună că n-a vorbit niciodată el despre tinerii de la „Tractorul“.

— Dar ieri dimineață?

Secretarul s-a fisticit din nou, fără putință să iasă din încurcătură. Și, drept rezultat, Otilia Borcoș a fost concediată definitiv, iar Iuga Ștefan a început să fie ros de gînduri și de întări. (Era la începutul lui aprilie).

UN CONTRACT REZILIAT

Tînăra era absolventă a unei școli profesionale. Făcuse contract cu fabrica pe mai mulți

ani. Nu putea fi dată afară. Iuga i-a amintit aceasta și fata a cerut să se respecte contractul. Dar la fabrică nu exista nici un contract. Otilia Borcoș trebuia, deci, să se ducă la București, unde făcuse școala, pentru a-și lua contractul. Amîndoi și-au pus la bataie economiile, astfel că tînăra a plecat la București. Între timp, școala se desființase. Otilia s-a dus la minister, unde se depuseseră contractele. Ministerul probabil că ceruse referințe la cadrele întreprinderii, deoarece a doua zi s-a prezentat la minister șefa cadrelor de la „Dezrobirea“. După ce aceasta și-a făcut „datoria“, anunțînd ministerul că tînăra „umblă cu toți bărbații“, i-a declarat fetei că situația ei s-a rezolvat: să părăsească imediat fabrica și căminul și să-și caute de lucru în altă parte. Aceasta s-a petrecut chiar la minister. Otilia s-a întors seara și i-a spus tînarului ce i s-a întîmplat.

„ȘI UNDE ÎNCEPE DELĂSAREA ÎN MUNCĂ

A doua zi Iuga Ștefan spunea că nu mai există dreptate, s-a certat cumplit cu maistrul secției, a rupt fișa de pontaj, s-a rănît la ochi și a declarat că părăsește uzina. Tînarul se închisese în sine. Unul din cele mai frumoase visuri ale vieții sale era înconjurat de negură. Iar viitorul îi apărea negru. Iuga era umilit, jignit, înfuriat. „Otilia umblă cu toți bărbații“... Răutatea acestor cuvinte îl lovea înții pe din-sul. (În timpul lucrului s-a rănît la ochi). „Vei părăsi imediat căminul“... (A rupt fișa de pontaj în fața maistrului și a declarat că pleacă din fabrică). „Să-ți cauți de lucru în altă parte...“ (Prins de îndoială tînarul începuse să creadă că nu mai poate afla nicăieri dreptate).

Iuga se închisese în sine. Dar cîțiva au aflat cauza tristeții sale. A aflat mai întîi, o colegă de-a lui, muncitoare la „Tractorul“. S-a dus la dînsul și i-a șoptit la ureche că Otilia poate să vină să doarmă la ea. A mai aflat despre asta un tînar de la „Metaloductul“. L-a așteptat la ieșirea din schimb și i-a spus s-o trimită pe Otilia la fabrica unde lucrează el, ca să se angajeze acolo.

În această situație l-am întîlnit pe tînarul Iuga Ștefan. După ce și-a descărcat tot năduful, după ce am discutat amîndoi, chipul tînarului s-a mai înseninat. A început să-mi vorbească multe. Despre viață, despre muncă, Visuri. Mi-a vorbit mult și despre dragoste. Adică despre dragostea lui. În fața mea era un om. Un om bogat, maturizat, care, dincolo de „relele“ și „copilăriile“ sale, dovedea un admirabil caracter, o minunată integritate morală.

— Unii ar putea spune că sînt un copil. De unde știu eu ce-i dragostea. Nu știu ce e, poate. Dar simt că ceva îmi umple sufletul; și îți, parcă vîntul pătrunde în mine. Spuneți, e un păcat dacă uneori îți închipui că toată frumusețea lumii se găsește lîngă tine, în brațele tale?

Mărturisesc sincer: vorbele tînarului, înfățișarea sa, m-au mișcat. M-am gîndit atunci că am datoria de a-i relata povestea, fără comentarii, de a prezenta faptele în toată goliciunea lor. De a mă debarasa de orice imagini literare, de orice artificii melodramatice. Aceasta-i toată povestea. În tot adevărul ei. Fără înflorituri. Poate cu unele scăpări. Tînarului i-am răspuns, totuși, atunci, pe loc, cu convingerea că e cu neputință să greșesc:

— Nu-i nici un păcat. E poate cel mai frumos lucru din viața noastră.

CĂTRE CITITORI

Ce părere aveți: are sau nu dreptate Iuga Ștefan? E justă atitudinea lui? Dar a celor din jurul său? Mai cunoașteți și alte cazuri asemănătoare? Cum s-au rezolvat ele?
Așteptăm să ne scrieți.

REDAȚIA

Să nu credeți că muncitorii pe care-i vedeți în fotografie lucrează la fabricarea unui uriaș coș, care în cîteva zile ar urma să fie înălțat în incinta vreunei uzine! E cu totul altceva. Avem în față mai multe strecurătoare mecanice-rotative pentru instalațiile de vinificare - instalații care în prezent se lucrează în serie la uzinele „Independența“ din Sibiu.

Muncitorii din fotografie fac parte din echipa lui Gh. Barțoș, care a reușit pînă la începutul lunii mai să monteze 20 de aparate.

Fotografie de Pavel BUD-Sibiu

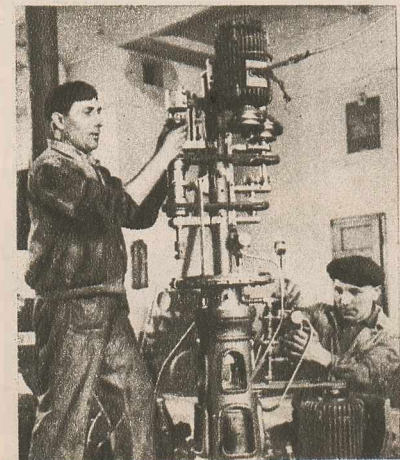
Trandafiri, petunii, albastrele, macii... Flori multe și multicolore. Pe lîngă straturile de flori, alei adumbrate de coroanele castanilor, pline de zgomot ziua și de șoapte pe-nserat... Iar în mijloc, străjuit de bătrînele sălcii, un lac pe a cărui apă alunecă lîn, încoace și încolo bărci pline de tineret. Și cu aceasta, imaginea parcului din centrul Romanului este ca să spunem așa, completă.

Aci, în acest colț al naturii, locuitorii orașului Roman își petrec multe din ceasurile lor de odihnă. Și ei se despart cu greu de alele răcoroase ale acestui parc - ce se întinde pe o suprafață de 160 ha - ca și de plăcutele plimbări cu barca pe lac.

Frunză PETRU
corespondent - Roman

Doi muncitori de la întreprinderea „Electromotor“ din Timișoara, Andrei Franția și Alex. Pojoc, au conceput o mașină pentru confecționarea filetelor de la plufțe. În același timp, mașina poate fi utilizată și pentru alte operațiuni. Prin punerea în funcțiune a acestei mașini productivitatea la acest reper va crește cu 500 la sută.

Fotografie de E. ROBICEK.
Timișoara

În curând, pescarii din bălțile Dunării, de pe lacul Brateș și din alte părți ale țării, vor cere întreprinderilor de confecționat plase pescărești cât mai multe plase, năvoade etc.

La secția de remanșat a întreprinderii „Plase pescărești”, din Galați, se lucrează de zor. Mășinile cele mai îndemnatice sînt ale lucrătoarelor Partera Constantină, Domnica Hurmuzis, Margareta Ivanovici și Stela Constantină.

De curând, în comuna Turcinești, raionul Tg. Jiu, a fost dat în funcțiune unul dintre cele mai frumoase cămine culturale din regiunea Craiova. În sălile noului cămin au loc manifestări culturale și artistice, care atrag cu deosebire tineretul din Turcinești și din satele din împrejurimi.

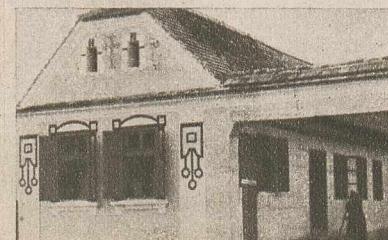

Fabrica de porțelan din Ciuj a luat ființă anul trecut, în locul unor ateliere mici, fără mare însemnătate. Astăzi, productivitatea muncii a crescut, în această fabrică, de patru ori, prin scutirea ciclului de răcire a cuptoarelor de ars porțelanuri, prin utilizarea rațională a cuptoarelor și scutirea timpului de reparații. Fabrica produce astăzi 200 de articole de utilitate casnică și obiecte artistice.

În fotografie îl vedem pe meșterul Isak Brăilă, responsabil cu executarea prototipurilor, lucrînd la un prototip ce înfățișează o grațioasă balerină.

Din veniturile obținute în gospodăria colectivă, numeroși colectivizii își construiesc case proprii. Printre cei care și-au ridicat case noi este și țărănul Iosif Grădinaru, din satul Haghișag, raionul Sighișoara, membru al gospodăriei agricole colective „Pământ desțelenit”.

După ce o jumătate din viața sa a muncit de unul singur sau ca zilier, fără să poată realiza ceva, colectivizatul Iosif Grădinaru și-a ridicat casa, pe care o vedeți în fotografie, numai după trei ani de muncă în gospodăria colectivă.

Stock

de A. CERNEA

Obligațiile profesiei mele de ziarist m-au purtat, în cursul acestei primăveri, prin două din capitalele Europei Occidentale: Stockholm și Londra. În calitate de trimis al ziarului „Scînteia”, am asistat în primul oraș la sesiunea Consiliului Mondial al Păcii dedicată problemei dezarmării; iar în cel de-al doilea, la istoricul eveniment al vizitei conducătorilor sovietici, tovarășii Bulganin și Hrușciov. Aceasta mi-a dat posibilitatea nu numai să urmăresc îndeaproape două mari evenimente internaționale, închinat cauzei păcii, dar să și cunosc — deși oarecum în fugă — două țări, două orașe de bine stabilită faimă mondială, fiecare cu caracteristicile sale.

Este, desigur, firesc ca un oraș de 700.000 locuitori, cum este capitala Suediei, să se deosebească de Londra, marea metropolă cu peste 8 milioane locuitori, al doilea oraș din lume ca mărime. Dar nu este vorba numai despre aceasta.

Și în această primăvară au apărut, pe străzile și în parcurile londoneze, expozițiile sub cerul liber ale pictorilor lipsiți de posibilitatea materială de a-și expune lucrările în saloane corespunzătoare. În fotografie: cîștoa dintre acești pictori care, în așteptarea cite unui client, sînt siliți să-și facă veacul sub cerul liber. În fotografia de sus: un trecător curios, un amator de lucrări de artă sau, cine știe, de eventual client.

Una din sursele deosebirii semnalate constă în aspectul istoric al celor două orașe. Stockholmul este și el un oraș vechi. Nu demult au avut loc aici festivitățile celei de a 700-a aniversări a întemeierii orașului de către legendarul Birger Jarl. La Stockholm îți înțelegi, mai ales în partea care este cunoscută sub numele de orașul vechi, destul de multe clădiri și străzi întregi care datează din evul mediu și îți evocă, prin înfățișarea lor, această epocă din istoria omenirii. Cu toate acestea, la Londra istoria este încă cu mult mai prezentă pe străzile orașului decît la Stockholm. În deosebi în cartierele centrale — unde se află clădirile parlamentului, cu vestitul turn al orologiului (Big Ben), sediile ministerelor, palatul regal, cunoscutele biserici Westminster Abbey și catedrala Sf. Paul, precum și un mare număr de statui ale unor personaje istorice — te întâmpină la tot pasul fațade și coloane înnegrite de vreme.

Tradiția istorică este prezentă la Londra și în înfățișarea multora dintre locuitorii săi. Mă refer, de exemplu, la soldații din garda palatului Buckingham și la fastuoasele lor uniforme, la paznicii cetății feudale a orașului The Tower (turnul), astăzi transformată în muzeu, care poartă cu demnitate costumele tradiționale de „yeomeni” — arcași de pe vremea suveranilor medievali. Mă refer la portarii multor imobile și instituții, care arboresc, de asemenea, cu demnitate uniforme galonate, cravate petrecute în formă de fluturare peste gulere, plas-

troane tari și jehone panglici aurii. Mă reamintesc totodată la numeroșii domozi cu pălărie melon, haină neagră, pantaloni roiați și umbrelă înfășurată strîns, care-ți înțelnești pe străzile Londrei, și care sînt în general oameni de afaceri, funcționari ai puternicelor întreprinderi financiare comerciale din City. Peste alături de tinerele londoneze îmbrăcate în fulgari viu colorate, în roșu, galben, albastru etc., îți înțelnești și coane respectabile de pe vremea reginei Victoria, care păstrează și în îmbrăcămintei urme ale epocilor trecute.

La Stockholm, periferic în sensul obișnuit al cuvîntului, este foarte redusă. Clădirile cele mai noi și moderne se ridică de obicei tocmai în cartierele gimnaze ale orașului. Aceasta este însă structura urbană și în consecință, și aspectul general al orașului. Orașul este împărțit în două părți distincte. Una este West End, unde se află centrul politic, diplomatic, comercial și în continuarea căruia este situat centrul financiar al orașului și al imperiului, faimosul City. Alta este East End, cartierele din partea de sărit a orașului, unde locuiește, în general, populația cu mijloace limitate de trai.

În West End viața se desășoară în forfota luxuoaselor gaze de pe Oxford Street, Regent Street, Piccadilly Street și alte străzi comerciale ale orașului, în ritm unei intense dar disciplinate circulații de automobile de toate tipurile, printre care o puternică notă car-

Foto: „KEYSTONE”

... - Londra

Vestitul Big Ben și clădirea parlamentului Marii Britanii.

eristică o dau bus-urile (autobusele) cu etaj, vopsite în roșu, și cab-urile (taxiurile) negre, dintre care multe de model vechi; o altă notă caracteristică West End-ului o dau parcurile întinse și numeroase — printre care cunoscutul Hyde Park. Spre deosebire de călăreții din Hyde Park se îndreaptă călare în fiecare dimineață, pe la orele 10 — oră la care milioane de englezi trudesc în fabrici, instituții, pe ogoarele ferrelor — numeroși amatori în „high-life“ ai sportului chestru: bărbați și femei îmbrăcați în costum de călărie, cu tradiționala șapcă și cu cravașă în mână.

În East End viața este mult diferită. Magazinele sunt în general cu mult mai modeste. Pe străzi întâlnești din loc în loc tarabe vechituri, în afara cunoscutelor și uriașelor tirguri de duminică (Peticoat Lane, Aldgate etc) unde noutăți și vechituri se învecinează. Pe străzi întregi prezintă, pe o parte și pe alta, celebrele clădiri din cărămidă roșie, cu un singur etaj, ale căror camere de la parter se deschid direct în stradă și unde locuiește populația săracă. Mi s-a părut că diferența cea mai izbitoră dintre Londra și Stockholm, dintre Anglia și Suedia, ține de amplasarea modernă. Suedia este o țară parcă dinadins creată pentru a demonstra avantajele îndelungatei perioade de pace, de care a beneficiat și beneficiază populația ei. În Anglia și mai ales la Londra, urmele războiului se mai văd încă. Deosebi în East End, în nești încă clădiri dărăpte de bombe și rachetele americane, în cursul celui de-al doilea război mondial. Deși ansamblu se construiește mult de mult la Londra, nu este destul de frecvent, și firme înfipte în mijlocul unor terenuri virane, unșind că magazinul sau instituția cutare a fost neînștită să-și mute sediul, imobilul respectiv ruinându-se în urma bombardamentelor din timpul războiului.

East End, mai vezi încă răci de lemn și chiar autobuse vechi în care locuiesc distracții din vremea războiului. Aș spune că la Londra se pot vedea nu numai efectele trecutului război „cald“, dar și efectele așa-zisului război „rece“, pe care unii politicieni occidentali încearcă,

cu înverșunare, să-l prelungească împotriva voinței popoarelor și împotriva logicii generale a situației internaționale. Pe străzi vezi afișate, din loc în loc, placarde ale apărării pasive, chemând populația să se înscrie în rândurile organizațiilor de acest gen. Cu puțin înainte de plecarea mea, am aflat că autoritățile pregătesc un mare exercițiu de apărare anti-aeriană, a cărui tomă urma să fie căderea la Londra a unei bombe cu hidrogen, de 1000 ori mai puternică decât

oamenilor, războiul este încă prezent și n-am întâlnit pe nimeni care să dorească repetarea lui. Portarul de la hotelul în care locuim era un personaj foarte interesant. De meseria lui cântăreț de operă, funcționa ca portar pentru a-și asigura mijloacele de existență. În timpul liber se ocupa de muzică și dădea concerte. „Am petrecut 5 ani în război, dintre care 2 în Italia — mi-a spus el. Îmi ajunge. Acum am nevoie de pace“. Aproximativ același lucru mi l-au afirmat frize-

sovietici. Se știe însă că unele ziare au avut, mai ales la începutul vizitei, o atitudine critică și chiar ostilă față de vizită și față de semnificația ei politică. Influența organizatorilor „războiului rece“ este încă puternică în anumite cercuri politice și de presă din Anglia. Masele populare, publicul de pe stradă a salutat însă de la început cu prietenie pe conducătorii sovietici. Mi s-a părut semnificativ felul în care au apreciat zările numărul și animația mulțimii ce aștepta

La grandioasa recepție oferită de I. A. Malik, ambasadorul U.R.S.S. la Londra, în cinstea conducătorilor sovietici, printre cei 1500 de invitați se afla și Charlie Chaplin (în stînga), împreună cu soția sa. Fotograful a surprins momentul cînd celebrul actor a fost prezentat tovarășului N. A. Bulganin.

Foto: „KEYSTONE“

bomba atomică de la Hiroshima. În ziua sosirii mele la Londra, zările publicau sub titluri mari conținutul noului buget, care aducea o întreagă serie de noi sporiri de prețuri, inclusiv la pâine, țigări și la alte articole de larg consum. Deși zările se fereau, în general, să spună acest lucru, toată lumea știa că sporirile de prețuri și celelalte fenomene inflaționiste ce se manifestă azi în Anglia se datoresc uriașelor cheltuieli militare pe care le suportă țara. Involuntar mi-am adus aminte de Praga, unde în ziua trecerii mele prin oraș, guvernul și partidul anunțaseră o considerabilă și masivă reducere de prețuri.

La Londra, în amintirea

reținut pe serviciile căruii recurgeam — un fel de figaro londonez, care mi-a spus, între altele, că el este „cel mai bun frizer din Londra“ — un șofer de cab, precum și mulți dintre zariștii și oamenii politici de diferite orientări pe care i-am cunoscut.

Evenimentul central al zilelor petrecute de mine în Anglia l-a constituit vizita conducătorilor sovietici. Dornic de pace, populația Londrei a întâmpinat cu căldură și simpatie pe tovarășii Bulganin și Hrușciiov, adevărați soli ai politicii de pace și prietenie între popoare. Zările au subliniat în general importanța deosebită a marului eveniment diplomatic internațional, pe care l-a constituit vizita conducătorilor

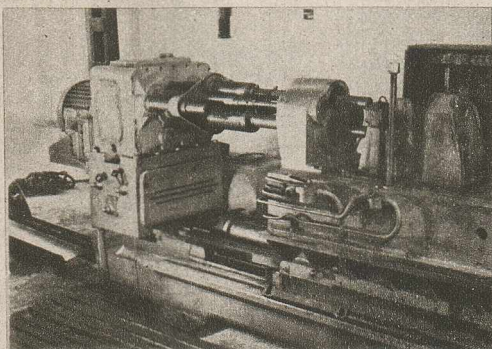
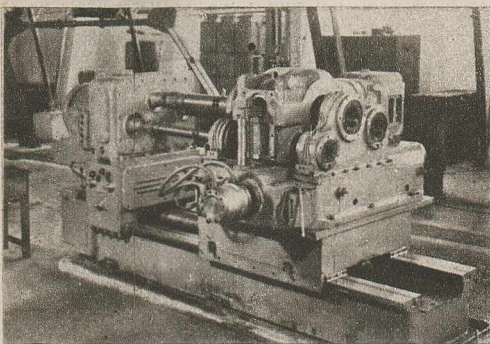
pe străzi trecerea convoiului oficial al oaspeților sovietici. Aproape fiecare din vizitele programate — la reședința lordului maior din Cartierul City, la colegiul naval din Greenwich, la palatul regal din Windsor, unde a avut loc audiența la regina Elisabeta, în orașul universitar Oxford, la Birmingham etc. — s-a bucurat de aceeași apreciere: „mulțimea care i-a salutat pe oaspeți a fost cea mai numeroasă, cea mai prietenoasă de pînă acum“. Un ziarist englez mi-a atras atenția că aplauzele și salutarile se îndreaptă și spre Sir Anthony Eden, primul ministru englez. Interlocutorul meu spunea cu drept cuvînt că ceea ce aplaudă oamenii în persoana conducătorilor este

în primul rînd o politică de coexistență între state, de înțelegere și colaborare între popoare — politică ce prindea formă materială în fața lor. Semnificativă din acest punct de vedere mi s-a părut, printre altele, atmosfera care a domnit la marea recepție oferită de ambasadorul U.R.S.S. la Londra, I. A. Malik, în vastele saloane ale hotelului „Claridge“, în cinstea conducătorilor sovietici. Cei 1500 de participanți la recepție erau reprezentativi pentru toate păturile societății londoneze: erau de față miniștri, oameni politici din toate partidele, diplomați, funcționari de stat, oameni de afaceri, conducători sindicali precum și simpli muncitori, gospodine etc. Toți aceștia au aclamat și au ovaționat pe tovarășii Bulganin și Hrușciiov. În deosebi, la un moment dat, tovarășul Bulganin a fost înconjurat de un numeros grup de entuziaști care au început să cînte în chip spontan, un vechi și cunoscut cîntec englezesc de prietenie care începe cu cuvintele: „For he is a jolly good fellow“ (Pentru că el este un bun prieten).

Cu deosebită satisfacție am constatat, în timpul șederii mele la Londra, că și țara noastră, Republica Populară Română, participă, după posibilitățile ei, la înfăptuirea politicii de coexistență și colaborare pașnică între popoare. Tocmai atunci sosise la Londra o delegație economică guvernamentală a țării noastre, cu scopul de a duce tratative cu reprezentanții guvernului englez, în vederea reglementării unor chestiuni pendente și a extinderii comerțului între cele două țări. Tot mai activ devine pe de altă parte schimbul cultural, turistic, sportiv și ziaristic între Anglia și țara noastră.

Călătoria mea în Suedia și în Anglia mi-a întărit convingerea că barometrul situației internaționale arată și vestește timp frumos și aceasta, în primul rînd, pentru că popoarele vor cu apărindere pacea și acordă cu tot mai multă hotărîre încrederea lor numai acelor politicieni care respectă această supremă indicație.

MAȘINI FABRICATE PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ȚARA NOASTRĂ

Inginerii Ilie Mosora și Walter Leonhardt, de la uzinele de tractoare „Ernst Thälmann” din Orașul Stalin, au construit două mașini de mare randament, care pînă acum erau aduse în țară prin import.

Este vorba de două mașini cu mai multe broșe folosite pentru alezarea carterului punții din spate a tractorului.

Construirea acestor utilaje a adus statului o economie de 500.000 lei, care reprezintă diferența față de costul celor importate.

Fotografie de
I. FRIEDMAN
Orașul Stalin

Fotocronica
FLAGARII

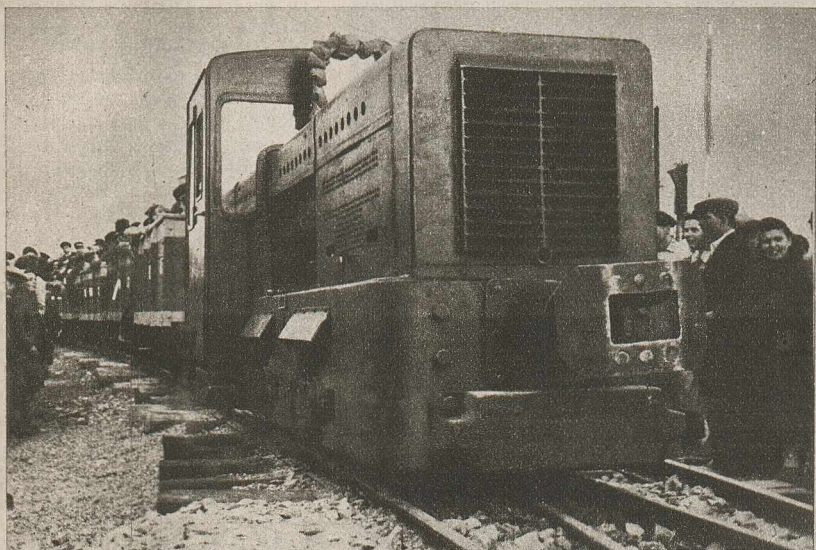
Din 90 de pro-
puneri de inova-
ții făcute la uzinel
„Steagul Roșu” di
Orașul Stalin, în pr
mele luni ale anu
lui, 51 se și apl
că cu succes. Prin
tre aceste inovații
se numără și un
pregat pentru pro
lucrarea cilindrilor
de la blocul moto
Cu această maș
s-a redus timpul
lucru de la 140 m
nute la 15 minut

De curînd pe străzi
Brăilei au început
circule primele taxime-
tre de stat. Numărul ma-
șinilor puse în circulație
este deocamdată de ze-
cîmînd ca el să creas
în cursul anului.

In fotografie: o sta-
ție de taximetre la Brăi

Fotografie de
Constantin K
Brăila

Trenul pionierilor din Craiova, plecînd în prima cursă.

Fotografie de E. TRIFAN-Craiova

C. F. P.

Copiii din Craiova au primit un dar important; l-au primit încă cu o lună înainte de Ziua copilului, adică de 1 Mai, cînd s-a inaugurat trenul pionierilor. De atunci, pe C.F.P. (Calea Ferată a Pionierilor) circula pitorescul tren, format din cîteva vagoane trase de o locomotivă Diesel, făcînd astfel legătura între orașul Craiova și parcul Lunca, cale de cîteva kilometri.

Trenul nu numai că a fost dat în folosința pionierilor, dar toată conducerea și circulația C.F.P.-ului sînt asigurate de ei. Începînd cu mecanicul de locomotivă și pînă la acarii și telegrafistii din birourile de mișcare ale stațiilor de pe traseu, tot personalul este alcătuit numai din pionieri. Fiecare s-a specializat în postul său. Telegrafistul știe să lucreze la telegraful Morse, anunțînd sosi-

riile și plecările de trenuri; acarul se pricepe la manevre și la schimbarea macazului; mecanicul să conducă locomotiva, iar casierul să vîndă bilete de călătorie.

Și, astfel, C.F.P.-ul poate deservi în fiecare după-amiază transportul și plimbările pionierilor și copiilor din Craiova.

Această nouă bucurie făcută copiilor, de către oamenii muncii din Craiova, a fost realizată în 25 zile, prin munca a patru mii de utemiști și vîrstnici.

De acum înainte, dacă veți înfîlîni pe vreun vagon sau pe vreo locomotivă inițialele C.F.P., veți ști că e vorba de o nouă cale ferată, construită de cei mai în vîrstă pentru folosința și bucuria celor mici.

F.U.

PE DEALUL COPOULUI

Pe dealul Copoului, unde altădată pășteau oile, au răsărit trei blocuri impresionante, ridicate de constructorii de la Trustul 14 Construcții-Iași.

Unul din ele a fost terminat nu demult și predat beneficiarului, respectiv Institutului Agronomic. Blocul, care este format din subsol, parter și trei etaje, cuprinde spațiu suficient pentru adăpostirea a 270 de studenți, precum și locuințele necesare personalului de serviciu. Fiecare etaj este prevăzut cu două grupuri sanitare. În subsol se găsesc ateliere de reparat încălțămînta și lîngeria, instalația de încălzire etc.

Vizitînd cîminul, am stat de vorbă cu locatarii, în majoritate fii muncitori și de țărani muncitori.

— Pînă de curînd am locuit ca vai de lume la o gazdă în oraș — ne spus utemistul Dumitru Năstase, student în anul III la facultatea de horticultură. — Acum, de cînd locuiesc aici, viața mea s-a schimbat cu totul. Am condițiile cele mai bune pentru învățatură... La ultima sesiune, toate examenele, am obținut calificativul „foarte bine”... Pentru grijă pe care ni se poartă mă voi strădui să fiu mereu fruntaș și să ajut și pe ucenicii să-și ridice nivelul la învățatură.

ÎNTÎLNIRI SPORTIVE INTERNAȚIONALE

Recent, echipa engleză de fotbal Luton Town a susținut două arțide în compania a două formații de club ale Capitalei noastre. În primul meci, echipa oaspete a întâlnit formația dinamoviștilor bucureșteni, pe care a întrecut-o cu scorul de 2-1 (0-0), după ce fusese condusă cu un punct.

În al doilea joc, echipa engleză a fost silită să plece steagul în fața formației C.C.A., care într-o formă excelentă, a demonstrat în joc de o înaltă factură tehnică, depășindu-și net adversarul. Altfel, acest lucru îl confirmă și scorul partidei, 5-1 (3-1) în favoarea echipei Armatei.

Fotografia noastră reprezintă tradiționalul schimb al fanioanelor și buchetelor de flori între căpitanii echipelor Dinamo (Băcuț I) și Luton Town (Aherne), înaintea începerii arțidei dintre cele două formații.

N-AVEȚI UN BILET?...

Întrebarea de mai sus am auzit-o, nu în fața cinematografulor unde rula „Verdi” sau „Vagabondul”, ci... „Pe răspunderea mea”. Cui îi mai sînt necesare confirmări, îi oferim fotografia de față: coadă la casa de bilete a cinematografului „Republica”. Cuplul Iurie Darie-Ileana Iordache, și povestea lor plină de peripeții, hazlia pereche Marcel Anghelescu-Liliana Tomescu, au cucerit inimile bucureștenilor.

UN NOU PALAT AL CULTURII

Toate instituțiile culturale din Ploești au fost instalate, de curînd, în fostul palat al Justiției din centrul orașului. Astfel, pinacoteca, biblioteca centrală regională, orchestra simfonică „Ciprian Porumbescu” și Școala de artă populară s-au centralizat în clădirea reamenajată, destinată a fi un adevărat palat al culturii. În fotografie: una din sălile de lectură ale bibliotecii centrale regionale din Ploești, care încă din primele zile de la deschidere a fost frecventată de numeroși cetățeni.

Fotografie de I. VERMONT

O NOUĂ OPERĂ ROMÎNEASCĂ

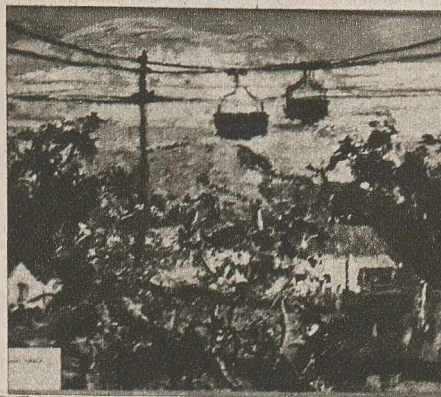
De la ateliere pînă în sălile de repetiție și pe scenă, la Opera de Stat din Cluj se desfășoară o activitate intrigantă în vederea premierei operei „Pană Lesnea Rusalim” de Paul Constantinescu. Pregătirea muzicală a operei a fost încredințată dirijorilor Antonin Ciolan, artist emerit al R.P.R., și Anatol Chisădji. În timp ce regizorii A.I. Arbore și I. Bălea fac repetițiile icu soliștii și ansamblul coral, în atelierele operei (vezi fotografia), se execută decorurile menite să evoce cadrul epocii.

PICTURĂ MODERNĂ IUGOSLAVĂ

Cele 60 de tablouri ale pictorilor iugoslavi expuse într-una din sălile Muzeului de Artă al R.P.R., mărturie ale unor căutări creatoare care au generat tendințe artistice variate, au trezit un interes justificat atât în rîndurile pictorilor noștri, cît și în cele ale publicului. Iată două dintre lucrările expuse.

Graovac Nikola: Mînele Bor

Handja Andrija: Portret

SUCCESE ALE TEHNICII GERMANE

Pavilionul din sos. Kiseleff nr. 24 a găzduit, interesanta expoziție „Mecanica, medicina și electrotehnica în Republica Democrată Germană”. Fluxul continuu al vizitatorilor mărturisește din plin interesul viu stîrnit în rîndurile bucureștenilor.

ION VODĂ

CEL

CUMPLIT

Teatrul de Operă și Balet a prezentat de curând, cu mare succes, premiera dramei muzicale „Ion Vodă cel Cumplit” de Gheorghe Dumitrescu — pe un libret scris de George Teodorescu, după piesa cu același nume de Laurențiu Fulga.

Autorul libretului, în același timp regizor al spectacolului, ne împărtășește în pagina de față, unele dintre problemele ce l-au preocupat cu ocazia realizării scenice a acestei noi lucrări românești.

Multe și variate lucruri se pot spune despre un spectacol de operă. Și mai multe — despre o lucrare originală, care aduce în scenă trecutul îndepărtat al istoriei noastre.

Diversele sectoare de artă ce compun spectacolul — conceput ca o sinteză artistică a vieții medievale românești — își dispută, în ceasul acesta, înfățișarea...

Și cu greu mă încumet să aleg — acum, după ce câteva mii de spectatori ne cunosc intențiile și rezolvările lor artistice — ideile cele mai de preț, care au călăuzit libretul și muzica, regia și scenografia, întru realizarea dramei muzicale „Ion Vodă cel Cumplit.”

Pentru ce s-a scris această operă? Ce idee au umărit să înfățișeze compozitorul și libretistul, dincolo de spectacolul propriu-zis? Răspunsul la această întrebare îl găsim la orice lectură atentă a istoriei noastre: este permanența de luptă pentru libertate a poporului.

Ion Vodă cel Cumplit a fost unul dintre pionii cei mai însemnați ai acestei lupte, care — după cum știm — nu s-a încheiat o dată cu tragica moarte a voievodului.

Pentru lămurirea spectatorilor, — care își aduc aminte că viteazul domnitor al Moldovei, Ion Vodă cel Cumplit (1572-1574), după ce înfringe, în câteva bătălii, puhoiul turcesc cotropitor, moare ucis în tabăra dușmană și apoi este sfîșiat de patru cămile — aș vrea să fac o precizare. În libretul operei, această moarte a eroului nu putea să apară, ea nefiind realizabilă scenic. De altfel, libretul nu tinde, în general vorbind, să facă o reconstituire fotografică a unor evenimente istorice. Doar semnificația faptului istoric devine material de inspirație pentru dramaturg și muzician. Urmărindu-se, deci, ideea centrală a operei — expusă mai sus — moartea voievodului capătă în libret o altă rezolvare: pe cîmpul de bătălie, Ion Vodă — trădat de Ieremia, cel mai apropiat sfetnic al său, și urgisit de furtuna care i-a topit pulberea tunurilor —

este rănit de moarte. El încredințează spada sa puținilor credincioși ce i-au rămas.

Astfel, chiar dacă Ion Vodă moare pe scenă cu câteva ore mai devreme decât în istorie, sensul jertfei sale rămîne același: poporul ia în mîinile sale propria sa luptă pentru libertate. Cîndva, jugul otoman va fi sfărîmat!

★

Inspirată din melosul nostru popular, muzica compozitorului Gheorghe Dumitrescu susține puternic conflictul dramatic și atmosfera fiecărei scene, dînd o amplă desfășurare sonoră momentelor corale.

S-a vorbit mult despre calitățile acestei muzici. Cronicarii au subliniat, cu competență, originalitatea viziunii componistice, cit și reușita adaptare a folclorului nostru la cerințele moderne ale genului dramei muzicale. Am încercat, la rîndu-ne, să servim această muzică prin rezolvări scenice cit mai conforme spiritului ei și pe care, adesea, ni le-a sugerat bogăția poetică a datinilor poporului.

N-ar fi lipsit de interes să arătăm un exemplu care să ilustreze această afirmație.

Astfel, în actul al II-lea, tînăra țărăncă Roxanda — acum nepeată de postelnic, căci Ion Vodă i-a dat rang de boier lui Moș Mălăi, unchiul ei — vine, împreună cu alte fete, să cînte un colind vînătoresc pentru Petruț, copilul voievodului, cu ocazia onomasticii sale.

După unii cercetători toate colindele noastre — pierdute în noaptea timpului — își au izvorul în datinile Traciilor, care au trăit pe melcagurile acestea. Semnificația acestor cîntece, care se rostesc și astăzi la anumite ocaziuni, este de obicei: lupta „binelui” cu „răul” — în colindul nostru „binele” fiind întruchipat de Petruț, iar „răul” de Zimbru:

*In zori Petru s-a sculat,
Fața albă și-a spălat,
Cată-n cui la căpății
Căsi arcul încordat
Florile dalbe, flori de măr!
Pleacă Petru la vînat
Pe Valea Ceahlăului,
Pe urmele Zimbrului
Florile dalbe, flori de măr!*

Copilul voievodului — ne-am gîndit — va asculta acest cîntec, dar nu va pricepe sensul adînc al vorbelor. Și-atunci, inspirîndu-ne din alte colinde populare, am ilustrat cîntecul cu o pantomimă foarte simplă: doi țărănuși — de aceeași vîrstă cu fiul voie-

vodului — vor „juca” această luptă, unu interpretînd pe Petruț din cîntec, iar altu Zimbrul. Cel care va face pe Zimbrul își v pune și masca animalului, așa cum se obișnuiește la anumite datini populare („Viclemul”, „Capra”), mască pe care și-o va scoate la sfîrșit, după ce Petru a tăiat capul Zimbrului.

Mai greu de rezolvat scenic erau, însă, mentele corale ale operei, cărora Gheorghe Dumitrescu le-a dat o deosebită amploare.

Într-adevăr, alături de figura centrală lucrării, Ion Vodă, și paralel cu ea, apare c un erou de prim plan țărănimea moldoveană, inspirînd actele domnitorului sau reflectînd în acțiunea ei gîndul voievodal. În fața porților Cetății de scaun (tabloul I) și în Mare Sală a tronului (tabloul II), în cunoscuta noapte de Paști, pomenită în cronicile vremii (tabloul VI), ori prin văile podișului moldovean, (tabloul VII și VIII), pretutindeni muștimea de țărani, joldunari, boieri, căpitan-ostași moldoveni și cazaci — împing mai departe acțiunea dramei, determină cîcăniri dinafara și dinăuntrul țării.

Mă covârșea gîndul realizării scenice acestui al doilea erou al operei. Amplă desfășurare de mase punea probleme deosebite — plastică a grupurilor, de stilizare a mișcărilor, de trăire individuală și colectivă a momentelor dramatice...

Dincolo de cărți, pergamente și reproducții regizorul și pictorul scenograf simțeau nevoia unor certitudini ale victorii însăși.

Ne-am spus atunci că pentru a face să trăiască pe scenă Evul Mediu românesc va trebui să trăim noi înșine o vreme, în mijlocul acelor plaiuri pe care le învîiem, între zidurile acelor cetăți ce au cuprins odinioară sufletele ființiale camenilor veacului al XVI-lea. Mine de acest gînd am plecat, împreună cu decoratorul Toni Gheorghiu, în Bucovina și Moldova.

Rezultatul acestei documentări a fost roinic, spectacolul căpătînd, din punct de vedere scenografic, cea mai autentică orientare.

Ce a însemnat pentru mine personal această călătorie, va reieși din următorul moment, care nu-l voi uita niciodată și pe care îmi gîdui să-l consemnez aici.

...O inserare de toamnă bucovineană. Pe dealul mănăstirii Zamca de lângă Suceava, priveam hăt, departe, spre „țara de jos”. Ultimele răzde soare păreau că se retrag din firul văii un braț nevăzut cufunda spinările domoale dealurilor într-un abur albăstrui. Cum se așă, înfiorat de liniștea amurgului, am adodată imaginea oștilor de plăieși și sulii ai lui Ștefan cel Mare, mărșăluind spre vasp spre hotarul țării... Parcă se duceau cîntîr să dea piept, mîine în zori, cu năvălitorii.

În clipa aceea temerile se risipiseră: stilul plastic al spectacolului nu mai trebuiau căuta inventate. Bucovina mi le oferea aievea...

★

Cine n-a trăit sau n-a cunoscut măcar Nordul Moldovei nu va înțelege de ce, împreună cu decoratorul Toni Gheorghiu, am conceput opera ca o imensă frescă în mișcare. De fa în întreaga viziune regizorală și scenografică a operei s-ar putea rezuma în următoarele cuvinte: din orizontul nemărginit, care c podișul și dealul moldovenesc — aflat punctul cel mai îndepărtat al scenii — pî la ochiul spectatorului, ne odibnim privi și sufletul pe trei pcasuri: fresca mănărească a lui Petru Rareș, unică pe lume, r nuntație a arhitecturii și decorației veacului al XVI-lea, trudă anonimă a genialului meșteșugar din popor; pe fundalul ei se proiectază, căpătînd viață, mișcare și suflet, popo moldovean — fărîtor al istoriei și al lupte sale seculare; în față, în prim plan — Ion Vodă uriașul, eroul, luptînd și murînd peno idee.

Peste toate, gîndeam, va trebui să plutească cea măsură, cea bună-cuviință românească, dar și dîrzenia nedezmîntită a țăraniului nostru. Și, în fine, deasupra tuturor și în to imaginile scenii: muzica, pe care cuvîntul pot cu greu descrie — cu plastica, melodică și marea sa! Această muzică, scrisă de Gheorghe Dumitrescu pentru o dramă în mișcare, cere „auzită” și „văzută” în același timp.

George TEODOREȘ

Scenă din opera „Ion Vodă cel Cumplit”

Pentru o bună asimilare a celor învățate teoretic, materialul intuitiv este de un mare folos. Iată-i pe elevii Școlii de 7 ani nr. 1 din București (Calea Griviței), studind o ciupercă artificială la ora de științele naturii.

Fotografie de A. LOVINESCU

Liubov Kosmodemianskaia în mijlocul copiilor de la căminul fabricii de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej”.

GLASUL MEU DE MAMĂ

— Scrisoare către cititorii „Flacării” —

Cu prilejul Zilei internaționale a copilului trimiț femeilor din România, mamelor, soțiilor, surorilor și copiilor lor, în fața cărora se deschide un viitor fericit și plin de bucurii, un salut din toată inima și cele mai calde urări de succes.

În timpul călătoriei mele recente în România, am văzut acești copii sănătoși și veseli și tot ce a făcut pentru ei guvernul popular. Am văzut minunatele creșe și grădinițe de copii, unde acestora li se asigură o îngrijire corespunzătoare; am vizitat școlile și instituturile de învățământ superior, foarte bine amenajate.

Deși tânără, Republica Populară Română a făcut foarte mult pentru generația ei nouă, și nu există nici o îndoială că, se vor face și mai multe, cu ajutorul mâinilor muncitoare ale femeilor care ocrotesc cea mai scumpă comoară a țării — schimbul de mîine.

Dar pentru ca toți copiii de pe globul pămîntesc să poată crește voioși și sănătoși, pentru ca să nu mai existe foamete și boli care smulg atîtea vieți tinere, pentru ca tuturor copiilor să le fie deschis drumul spre învățatură și să-și poată alege orice profesiune, pentru ca ei să nu mai fie amenințați de îngrozitoarele războaie, suferințe și exterminări în masă, pentru toate acestea trebuie ca noi, mamele, să ducem o luptă îndelungată și îndrîjită întru apărarea vieții copiilor noștri și a unei păci trainice pe pămînt.

Nu există pentru femei un drept mai sfînt decît dreptul maternității și cine altul decît noi, mamele, care aducem viață pe pămînt, trebuie să apărăm aceste vieți tinere. De aceea toate femeile trebuie să năzuiască spre consolidarea democrației, prieteniei și înțelegerii reciproce între popoare, spre rezolvarea pe cale pașnică a tuturor conflictelor internaționale și spre interzicerea folosirii bombelor atomice și cu hidrogen. Chiar numai experimentarea acestora aduce uriașe nenorociri oamenilor.

Dar copiii noștri trebuie să fie apărați nu numai împotriva grozăviilor războaielor. Ei au nevoie de condiții sănătoase de viață de locuințe mai bune, ei au nevoie de ajutor medical și de noi școli. Noi știm că în multe țări copiii mai suferă lipsuri, sînt subalimentați și chinuți de boli, iar cînd cresc mai mari, nu fac decît să îngroașe rîndurile celor fără de lucru. De aceea femeile trebuie să lupte pentru reducerea înarmărilor și cheltuielilor pentru nevoi militare; să lupte ca aceste mijloace să fie folosite cu succes pentru satisfacerea nevoilor celor mai elementare ale copiilor lor, și nu pentru acumularea armelor ucigătoare. Cea mai mare descoperire a epocii noastre — energie atomică — trebuie să fie pusă în slujba omenirii, așa cum se face la noi în Uniunea Sovietică, pentru a aduce omului mulțumire și prosperitate.

Aceste țeluri trebuie să fie clare oricărei femei, căci fiecare mamă vede astăzi că soarta ei este legată de soarta milioanei de alte mame, femei din lumea întreagă, care trebuie să se unească în numele puternicei dragoste de mamă, pentru apărarea vieții, a viitorului și fericirii copiilor lor.

La acestea adaug și glasul meu de mamă ai cărei copii și-au da viețile lor tinere, pentru ca toți ceilalți de pe pămînt să fie fericiți.

L. Kosmodemianskaia

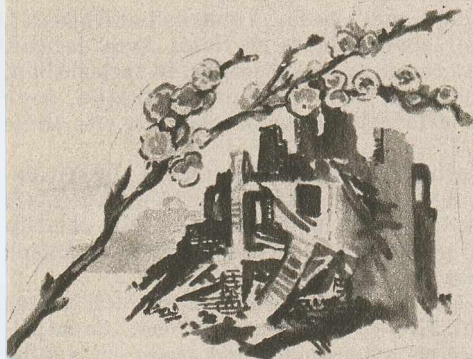
(Liubov Kosmodemianskaia)

Tinerete

Trădată

de Erich Maria Remarque

Ilustrații de N. POPESCU

— Intră, Ernst! strigă Alfons Binding. Toemai am destupat o nouă sticlă și trebuie să ne ajuti s-o golim.

Binding nu era singur. Un S.S.-ist stătea întins pe canapea, ca și cum s-ar fi prăbușit acolo și nu s-ar mai fi putut ridica. Era un individ slab, cu o față atît de palidă și un păr atît de blond, încît parcă n-ar fi avut nici gene, nici sprîncene.

— Asta-i Heini, spuse Alfons cu o oarecare nuanță de respect. Heini, fermecătorul de șerpi! Și asta-i amicul meu Ernst, venit în permisie din Rusia.

Heini era beat de-a binelea. Avea niște ochi foarte gălbui și o gură mică.

— Din Rusia, mormăi el. Am fost și eu acolo. Ce frumos a fost în Rusia! Mai bine decît aici!

Graeber se uită întrebător la Binding.

— Heini a băut azi ceva mai mult ca de obicei, explică Alfons. Ca să-și înecă necazul. Locuința părinților lui a fost bombardată. Familia a-a pătîit nimic. Erau toți în pivniță. Dar casa a fost distrusă.

— Patru camere, mîrîl Heini. Și toată mobila nouă! Și pianul! Mi-unat pian! Splendid ton! Porcii!

— O să le-o plătească Heini pentru pianul ăsta, cu vîrf și îndesat, spuse Alfons. Și-acum, ia spune Ernst, ce vrei să bei? Heini bea coniac. Avem și vodcă, și kümmel, și orice-ți pofteste inima.

— Nu beau nimic. Am venit numai pentru o clipă, să te întreb dacă ai aflat ceva despre părinții mei.

— Încă nimic, Ernst. Părinții tăi probabil că nu se mai află în regiunea asta. În orice caz, nu sînt înregistrați nicăieri, nici aici, nici în statele dimprejur. Fie că s-au mutat în altă parte și încă nu și-au anunțat noua adresă, fie că au fost expediați împreună cu ceilalți evacuați. Știi cum e azi. Toată țara e bombardată de porcii ăștia. Așa că trece un anumit interval pînă ce se pot relua legăturile. Hai acum, bea și tu ceva. Un pahar nu-i mare lucru!

— Bine, dă-mi o vodcă.

— Vodcă—mormăi Heini. Beam butoaie întregi de vodcă, în Rusia! Și pe urmă o turnam pe gîtul bestiiilor și-i dădeam foc. Ii făceam aruncători de flăcări. Să-i fi văzut cum mai țopăiau băieții! Ați fi murit de ris! De bine am petrecut în Rusia...

— Cum? întrebă Graeber.

Heini nu răspunse. Se uita cu ochii sticloși drept înainte, mormăind.

— Aruncători de flăcări... Genială idee...

— Despre ce vorbește? îl întrebă Graeber pe Binding.

Publicăm un fragment din romanul scriitorului Erich Maria Remarque. „Vreme de trăit și vreme de murit”, a cărui acțiune se petrece în timpul războiului criminal dus de armata hitleristă împotriva popoarelor Europei. După ce a petrecut doi ani pe fronturile din Africa și Uniunea Sovietică, eroul romanului, Ernst Graeber, soldat în armata hitleristă, primește ște nici părinții, nici casa. Bombardamentele neîntrerupte au transformat totul în ruine.

Atîta timp cît nimeni nu s-a atins de persoana lui, Graeber - la fel ca milioane de alți soldați ai Wehrmachtului - a privit cu destulă indiferență tot ceea ce se petrecea în jurul său. De-abia atunci cînd nenorocirea îl lovește și pe el și vînd în locul marșului victorios e silit să bată în retragere, de-abia atunci în sufletul lui se strecoară îndoiala. Atmosfera atît de apăsătoare din spatele frontului german, torturile cu căușul în gură, persecutarea tuturor „suspecților”, orgiile organizate de călăii de la Gestapo, minciuna, mîta și birocratismul ajunse la apogeu îl fac să se răzvrătească, în sfîrșit, împotriva fascismului odios, a cărui intruchipare este S.S.-istul Heini.

Alfons dădu din umeri.

— Heini a participat la tot felul de operații. A fost cu Gestapoul în Rusia.

— A fost cu Gestapoul în Rusia?

— Da. Mai bea o vodcă, Ernst.

Graeber luă sticla de pe tava de aramă și se uită la alcoolul cristalin din ea.

— Cîte grade are vodca?

Alfons rîse.

— E foarte tare. Cu siguranță că are 100 de grade. Așa le place rușilor

„Dacă-i atît de tare, desigur că începe să ardă cînd ți se toarnă pe gît și i se dă foc”, își spuse Graeber. Se uită la Heini. Auzise destule lucruri despre isprăvile serviciului de siguranță al S. S.-ului, ca să știe că ceea ce spunea Heini, în beția lui, nu era nici o exagerare. S.S.-ul opera lichidări în stil mare. Lichidau pe toți cei socotiți indenzirabili și pentru ca omorurile în masă să nu devină monotone, S.S. -iștii inventau cele mai „amuzante” variante. Graeber cunoștea unele dintre ele. Altele i le relataseră camarazii săi. Despre acești „aruncători de flăcări” auzea, însă, acum pentru prima dată.

— Ce te uiți așa speriat. Ia sticlă? întrebă Alfons. Nu mușcă. Umple-ți paharul.

Graeber puse sticla înapoi. Ar fi voit să se ridice și să plece, dar rămase pe loc. Se sili să rămînă pe loc. Fugise de atîtea ori pînă acum din fața adevărului, la fel ca multe alte sute de mii de concetățeni ai săi, crezînd că în modul acesta își va liniști conștiința. Acum nu mai voia să fugă. Nu pentru asta venise în permisie.

— Nu vrei să mai bei o vodcă? îl întrebă Alfons.

Graeber se uită la Heini, care moțăia.

— Și acum e tot în Gestapo?

— Da, dar face serviciul aici.

— Unde?

— E comandantul unui lagăr de concentrare.

— Al unui lagăr de concentrare?

— Da. Mai bea o vodcă, Ernst, că tineretea trece! Și mai stai puțin. De cîte ori ne vedem, fugi.

— Nu—spuse Graeber, continuînd să se uite fix la Heini.—De acum înainte n-am să mai fug.

— Așa te vreau, băiete. Ce vrei să bei? Tot vodcă?

— Nu; dă-mi kümmel sau coniac. Nu vodcă.

Heini se trezi, începînd să mormăie:

— Desigur, nu vodcă. Prea multă risipă. Am băut noi vodcă. Lor le-am dat gaz. Gazul arde mai bine...

★

Heini vomita în camera de baie. Alfons se afla cu Graeber în fața ușii. Cerul era acoperit de nori albi. Pe unul din mesteceni cînta o mîerlă, un ghem negru cu un plisc galben, prin al cărui glas răsuna toată primăvara.

— Mare lăsnit Heini ăsta, nu-i așa? spuse Alfons.

Vorbea ca un copil despre un sîngeros șef indian — cu un amestec de groază și admirație.

— Cu oameni care nu se pot apăra! — răspunse Graeber.

— Are un braț anchilozat, Ernst. De asta n-a putut intra în armată. S-a ales cu el de pe urma unei încăierări cu comuniștii, în 1932. De asta-i și atît de turbat. Ce spui de povestea cu rugul? Teribilă, nu-i așa?

Alfons pufăi în trabucul pe care și-l aprinsese, în timp ce Heini continuase să-și istorisească isprăvile din Rusia. Din cauza emoției, îl lăsase să se stingă.

— Un strat de lemne, un strat de ruși... Și flecare strat trebuia să-și ducă lemnele pe care pe urmă se culca și era împușcat în ceafă... Teribil, nu-i așa?

1) „Lebensraum” e falmoasa formulă hitleristă „spațiu vital”, sub pretextul necesității căruia fasciștii au pornit războiul lor tilhăresc (N.R.).

— Da, teribil.
 — Și femeile! Iți închipui ce se întâmplă cu ele?
 — Da, foarte ușor. Ai fi vrut să fii acolo?
 — Cu femeile?
 — Nu, cu ceilalți. Cu cei care ardeau pe ruguri, cu cei spânzurați de pomii de Crăciun, cu cei mitraliați în masă.
 Binding rămase o clipă pe gânduri. Apoi clătină din cap:
 — Nu cred. Poate doar o singură dată, din simplă curiozitate. Nu-i genul meu de distracție. Sînt prea romantic pentru asta, Ernst.
 Heini apăru în pragul ușii. Era foarte palid.
 — Datoria! mormăi el. Am întreprins! Trebuie să plec! Au să mi-o plătească, porcii!
 O luă, șovăind, pe aleea grădinii. La poartă își îndreptă șapca, își trase umerii înapoi și porni la drum ca o barză.
 — N-aș vrea să fiu primul deținut care cade în mâinile lui, spuse Alfons.
 Graeber se uită în ochii lui. Același lucru îl gândise și el.
 — Și tu găsești că asta-i just, Alfons?
 Binding dădu din umeri.
 — Toți sînt niște trădători, Ernst. Nu degeaba au fost băgați în lagăre de concentrare.
 — Fostul nostru profesor de matematică, Burmeister, a fost și el un trădător?

Alfons începu să rîdă.
 — Asta a fost o chestie personală. Ți-aduci aminte cum din cauza lui am fost eliminat din liceu, în urma încercăturii cu Lucie Endler. Trebuia să i-o plătesc acum și l-am băgat șase luni la răcoare. De altfel, nu i s-a întâmplat nimic.

— Și dacă i s-ar fi întâmplat ceva?
 — Atunci ar fi fost ghinionul lui, Ernst. Atîta lume are ghinion astăzi. Cu bombele, de pildă. Cinci mii de morți numai în orașul nostru. Oameni de zeci de ori mai valoroși decît cei din lagărele de concentrare. Așa că ce mă privește ce se întâmplă acolo? Nu sîntem răspunzători, nici eu, nici tu!...

Două vrăbii zburară, ciripind, spre jgheabul din mijlocul paștii. Una dintre ele trecu cu picioarele prin apă și începu să dea din aripi. În clipa următoare erau amîndouă în jgheab, împrescînd toată iarba dimprejur. Alfons le urmărea cu cea mai mare atenție. Parcă ar fi uitat cu totul de Heini. Graeber se uita la fața lui satisfăcută și inofensivă și își dădu deodată seama că, într-un chip anonim, indirect, dar la fel de sinistru, vinovăția lui era, totuși, la fel de mare ca cea a lui Binding și a tuturor celorlalți soldați ai Wehrmachtului.

— Problema asta a răspunderii nu-i chiar atît de simplă, Alfons, — spuse el pe un ton sumbru.

— Nu fi caraghios, Ernst! Nu poți fi tras la răspundere decît pentru faptele tale. Și asta numai atunci cînd nu te conformezi ordinelor.

— Cînd împuşcăm ostatici, spunem exact contrariul — că sînt răspunzători pentru ceea ce au făcut alții.

— Ai împuşcat ostatici? îl întrebă Binding, întorcîndu-se plin de interes spre el.

Graeber nu-i dădu nici un răspuns.

— Cu ostaticii e altceva, Ernst. Ei sînt excepții. Excepții necesare.

— Orice e o excepție necesară, spuse Graeber pe un ton plin de amărăciune. Orice facem noi, desigur. Nu ceea ce fac ceilalți. Cînd noi bombardăm un oraș, e o necesitate strategică; cînd o fac ceilalți, e o crimă hidoasă.

— Exact. Bine c-a dat Dumnezeu să înțelegi și tu.

Alfons se uita la Graeber, rînjind cu șiretenie.

— Asta-i politica modernă. Just e numai ceea ce-i bine pentru poporul german, după cum a spus ministrul nostru de justiție. Și cine-i mai în măsură să știe decît el? Noi nu ne facem decît datoria. Nu avem nici o răspundere.

Apoi își întoarse din nou privirea spre jgheab.

— Uite c-a venit acum și mierloiu. Îl vezi? Vrea și el să se răcorească. Ce spui cum o iau la goană vrăbiile?

Graeber îl zări deodată pe Heini în fața lui. Strada era goală, razele soarelui să răsfrîngeau prin gardurile grădiniilor, un fluture galben zbură la o mică distanță deasupra fîșii de nisip care mărginea trotuarul de ciment, și, la o sută de metri în fața lui, Heini o coti după colț.

Graeber mergea pe nisip. Era o liniște totală și pașii lui nu făceau nici cel mai mic zgomot. Se uită înapoi. Dacă cineva ar fi voit să scape de Heini, acesta ar fi fost momentul cel mai potrivit. Nu se vedea nici țipenie de om. Toată strada parcă ar fi fost amorțită. Te-ai fi putut apropia pe nesimțite de el, fără ca Heini să prindă cumva de veste. L-ai fi putut lovi, sugruma sau înjunghia. Un glonte ar fi făcut prea mult zgomot și ar fi atras prea repede lumea. Heini nu era prea puternic, l-ai fi putut destul de ușor sugruma.

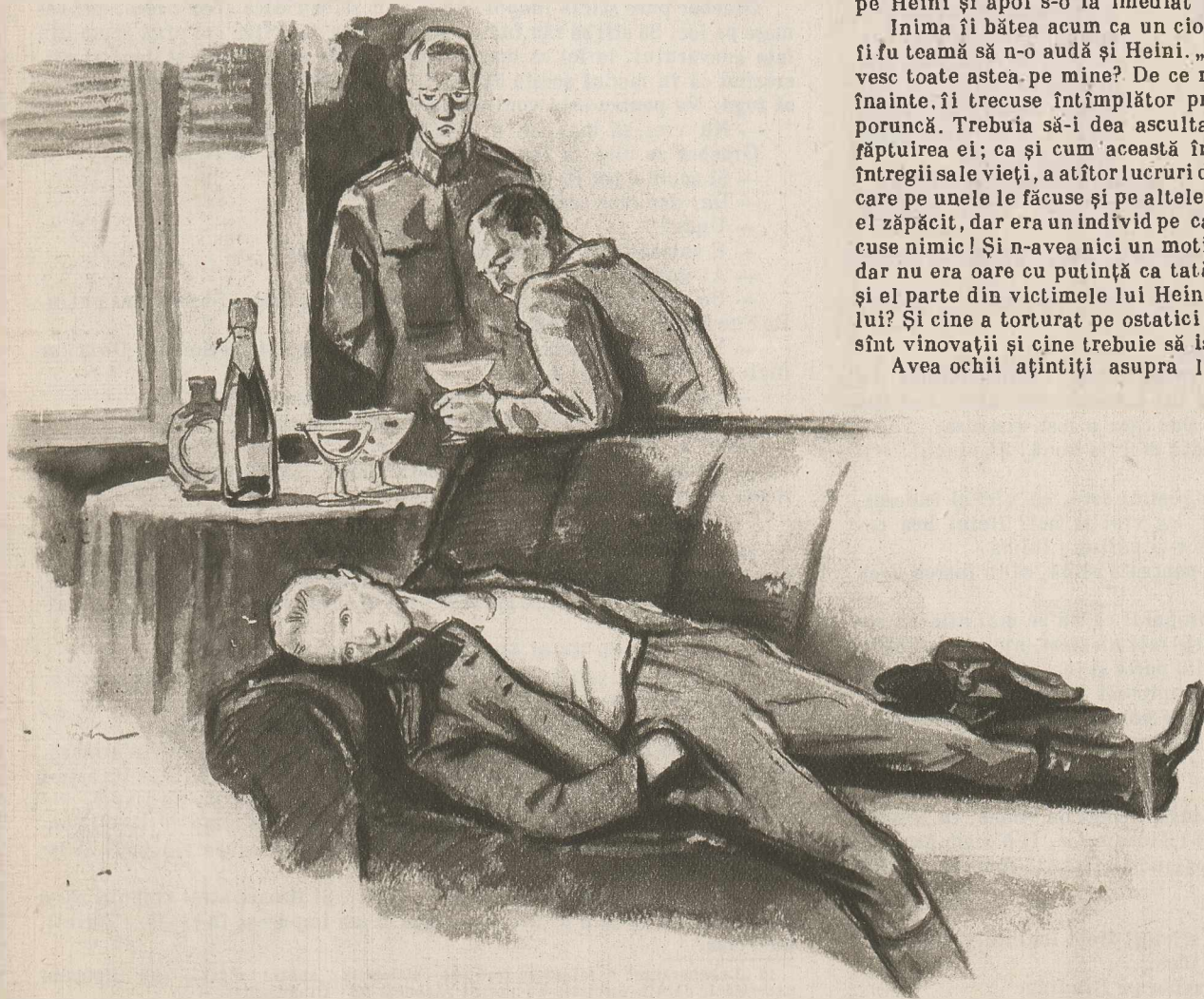
Graeber observă că acum mergea mai repede. „Alfons nu l-ar fi bănuț”, își spuse el. Ar fi crezut că s-a răzbunat cineva pe Heini. Avea, desigur, destui dușmani. Era o minunată ocazie de răzbunare. Și, în același timp, de a scăpa lumea de un criminal care, după toate probabilitățile, peste un ceas va ucide, în chinurile cele mai groaznice, cine știe cîte ființe fără de apărare.

Graeber își simți mîinile pline de sudoare. Tot trupul începu deodată să-i ardă. Ajunse la colț și văzu că se apropiase cu treizeci de metri de Heini. Strada era tot goală. Dacă ar fi fugit repede pe fîșia de nisip totul s-ar fi putut sfîrși în mai puțin de o clipă. L-ar fi putut înjunghia pe Heini și apoi s-o ia imediat la goană.

Înima îi bătea acum ca un ciocan. Îi bătea atît de tare, încît o clipă îi fu teamă să n-o audă și Heini. „Ce-i cu mine?” — se întrebă. „Ce mă privesc toate astea pe mine? De ce mă amestec eu?” Ideea care, cu o clipă înainte, îi trecuse în minte devenise acum o categorică poruncă. Trebuia să-i dea ascultare, ca și cum totul ar fi atîrnat de înfăptuirea ei; ca și cum această înfăptuire ar fi constituit o justificare a întregii sale vieți, a atîtor lucruri din trecut, pe care voia să le uite, dintre care pe unele le făcuse și pe altele nu le făcuse. „Să se răzbune” — își spuse el zăpăcit, dar era un individ pe care de-abia îl cunoscuse, care nu-i făcuse nimic! Și n-avea nici un motiv să se răzbune! „Nu încă” — își spuse el dar nu era oare cu putință ca tatăl logodnicei sale Elizabeth să fi făcut și el parte din victimele lui Heini sau să cadă azi sau mâine în ghearele lui? Și cine a torturat pe ostatici și pe zecile de mii de nevinovați? Cine sînt vinovații și cine trebuie să ispășească aceste nelegiuiri?...

Avea ochii ațintîți asupra lui Heini. Gura i se uscuse. Un cîine lătra din poarta unei grădini. Tre sări și se uită înapoi. „Am bănuț prea mult”, își spuse, trebuie să mă opresc, toate astea nu mă privesc cît puțin, e o nebunie” — dar merse mai departe, mai repede, împins de o forță misterioasă, ce părea o compensație și o justificare pentru toată moartea pe lângă care trecuse pînă acum nepăsător.

Nu-l mai despărteau acum de cît douăzeci de metri de Heini și încă nu știa ce avea să facă. În clipa aceea, la capătul străzii, văzu o femeie care ieșea dintr-o curte. Avea o bluză portocalie și un coș în mînă și venea spre el. Încetinî pasul. Se produse în el o mare destindere. O clipă aproape că se opri și apoi își reluă mersul foarte încet. Femeia își legăna coșul și trecu cu pași tacticoși pe lângă Heini, îndreptîndu-se acum spre Graeber. Avea sîinii mari și puternici, o față plină și arsă de soare, pă

ANCHETA

FLACARII

**SCRIITORII PREFERATI:
MIHAIL SADOVEANU SI DAN DESLIU**

Scritorul meu preferat e Mihail Sadoveanu. Imi plac romanele istorice ale maestrului Sadoveanu. *Mitrea Cocor* nu mi se pare la naltimea celor mai bune carti le sale.

Aș dori să apară mai multe poezii. L-aș ruga pe poetul Dan Deșliu să scrie mai mult. Mi-a plăcut „Lazăr de la Rusca”, scris într-o frumoasă limbă populară, care-mi amintește de „Mioara”. Nu mi-au plăcut însă poeziile sale lozincarde, de genul „Hai noroc, tovarășe plan”.

În ce privește critica literară, cel mai mult imi plac cronicile lui Ovid S. Crohmălniceanu. O problemă nepusă în chestionar: aș vrea ca scriitorii să se ocupe mai intens de dramaturgia cinematografică. Avem o seamă de teme istorice frumoase care pot fi transpuse în film, ca să nu mai vorbesc de bogăția celor actuale.

Ion POPESCU
student la
Institutul „Maxim Gorki”.

PENTRU REEDITAREA UNOR LUCRĂRI CLASICE

Întrucât sfera primei întrebări include numai literatura contemporană mă pot pronunța cu greutate asupra scriitorului preferat. Prețuiesc pe Titus Popovici pentru romanul său „Străinul”, după un an același sentiment față de Radu Tudoran pentru „Toate nzele sus”.

Am motive să cred că nu toate titlurile aduse romanului „Străinul” sînt juste. Bineînțeles că unele comentarii defavorabile au fost întemeiate. „Străinul” m-a impresionat prin realismul său, în conturarea puternică a persoanelor și prin felul în care este nădădușă acțiunea.

Aș vrea ca după terminarea volumului II al „Străinului”, Titus Popovici să abordeze tema vieții în institutivitate învățămîntului superior.

Imi plac toate genurile literare preferate romanului. Sînt de acord cu publicarea fragmentelor de nan în reviste, în măsura în care acest lucru este făcut pentru popularizare și pentru ca cititorii să facă o idee, fie și vagă, asupra romanului în general.

Nu sînt de acord cu publicarea romanului în întregime, uzînd vechiul „va urma”, deoarece admitînd că respectivul roman s-a epuizat sau nu a apărut încă, durată întreruperilor are influență asupra calității lecturii.

Este binevenită inițiativa unor ziare, care în ultimul timp publică mai multe poezii în paginile lor. Exemplul „Scînteii Tineretului” în acest sens este foarte bun.

Aș vrea ca pe viitor să se reediteze lucrările unor clasici ca Stendhal, Maupassant, Balzac, Jack London, Wells etc. etc.

Pentru copii este recomandabil Emil Kästner. Nu s-ar putea publica în întregime piesa „Ne-krasov” a lui Jean-Paul Sartre? Ar trebui să fie tradusă și Jérôme K. Jérôme. O ediție completă a operelor lui A. Dumas ar fi bine primită de tineret.

Mircea MĂRCUȘ
elev la liceul militar
„Dimitrie Cantemir”

În împlinirea primului Congres al Scriitorilor din R.P.R., care va avea loc între 18-23 Iunie a. c., revista „Flacăra” a organizat o anchetă în rîndurile cititorilor, care are drept scop dezbaterile unor probleme legate de creația literară.

- 1) Care este scriitorul dv. preferat?
- 2) Care dintre lucrările lui v-a plăcut mai mult și de ce?
- 3) Dacă ați sta de vorbă cu scriitorul dv. preferat, ce i-ați reproșa?
- 4) Ce cărți ați dori să scrie el pe viitor?
- 5) Preferați să citiți numai romane sau vă plac și povestirile scurte, schițele, nuvelele, reportajele literare?
- 6) Sînteți pentru publicarea fragmentelor de romane în reviste? Doriți să apară în întregime romane și povestiri în mai multe numere ale publicațiilor?
- 7) Doriți să găsiți mai multe poezii în paginile revistelor și ziarelor?
- 8) Ce părere aveți despre lucrările satirice apărute și ce anume ați dori să mai citiți?
- 9) Ce fel de cărți ați dori să apară pentru copiii dv.?
- 10) În ce măsură vă ajută critica literară să vă orientați în alegerea cărților și care critică anume?
- 11) Care dintre operele scriitorilor străini ați dori să fie traduse?

MAI MULTE CĂRȚI INTERESANTE PENTRU COPII

Sînt un cititor pasionat al povestirilor de vînațoare și al romanelor istorice ale lui Mihail Sadoveanu. Cînd le citesc mă sînt parcă trăind și în acele locuri, și în acele timpuri, unde mă poartă pana scriitorului.

Am un băiat de 6 ani și caut mereu cărți pentru el; foarte rar găsesc cite o carte cu povești frumoase, frumos ilustrate.

Am citit de curînd „Clopotul

din Islanda” de H. Laxness, și mi-a plăcut foarte mult. M-ar bucura să se traducă mai mult din scriitorii nordici, precum și din cărțile lui Sinclair Lewis și John Galsworthy.

Nicolae VOROENCI
contabil la cîminul de copii
al Uniunii Cooperativelor
Metalice - Chimice - București.

DESPRE „STRĂINUL”

Un viu interes mi-a stîrnit apariția romanului „Străinul”, al tînărului scriitor Titus Popovici. De aceea, la prima întrebare pusă de „Flacăra”, răspund că scriitorul meu preferat este Titus Popovici, deși din lucrările lui nu am citit decît primul volum al romanului „Străinul”.

Reconstituirea artistică a evenimentelor din anul 1944 și a celor ce au urmat actului istoric de la 23 August este ațîț de veridică și emoționantă, încît aștept cu nerăbdare și celelalte două volume ale trilogiei.

Aș vrea să-i spun scriitorului — deși este un amănunt care

nu scade cu nimic valoarea prețioasei lucrări literare „Străinul” — că unele comentarii privind tragerile artileriei (pag. 438) nu erau cunoscute în perioada în care se desfășoară acțiunea și, deei, nu aveau enunția redată în roman. (Preleț să-i repropoaze la rîndul său celui pe care l-a consultat în această problemă).

Urez primul Congres al Scriitorilor din Republica Populară Romînă succes deplin în desfășurarea lucrărilor sale.

Căpitan C. STĂNESCU
Sibiu

CITEVA PARERI

■ Mai multe lucrări de satiră dorește tov. Ștefan Arel din Călărași, care sugerează o antologie de epigrame și volume de schițe din cel mai bun umorist contemporan. Pentru mai multe și mai bune lucrări satirice se pronunță și tov. Petre Baciu din Giurgiu.

■ Lucrări din orice gen literar, dacă sînt bine scrise — doresc tovarășii Nicolae Mitrofan din București, Nina Ionișă din Buzău, Rădița Delea și Virginia Nicolae din Călărași, George Nijloveanu de la S.M.T.-Urziceni, Dragoș Dumitrescu din București, Aron Wei-

senberg din Bala Mare și L. Volorici din Iași.

■ Pentru fragmente de roman — cu condiția de a avea un înțeles de sine stătător — se pronunță tovarășii Paul Coman din Buzău, Traian Ciubancan din București, Gelu Jupenschi din Turnu Severin, N. Mitrofan din București.

■ Impotriva fragmentelor de roman — sînt tovarășii Tudor Alexandru din comuna Mala (Snagov), George Nijloveanu din Urziceni, prof. Const. Olteanu din Medgidia, Aron Weisenberg din Bala Mare.

CONTINUARE ÎN PAGINILE 12-13

zru cu cărare la mijloc. Cerul era gălbui și întunecos, numai capul ei luminos, totul se amesteca într-un vârtej amețitor, numai ea era rea- ea era viața, o purta pe umerii ei largi, o aducea cu ea și era mare și nă, iar în spatele ei erau numai pustiu și crimă.

Se uită la Graeber cînd ajunse în dreptul lui și-i spuse pe un ton letenios:

— Bună-ziua.

Graeber dădu din cap. Nu putea să vorbească. Ii auzi pașii în urma și se trezi din nou în pustiu. Și în mijlocul pustului văzu din nou silueta neagră a lui Heini, cotind după primul colț, și strada rămase iar ală.

Se uită împrejur. Femeia își continua drumul, calmă și indiferentă. Ce nu fug după el? — își spuse. Mai am încă timp. Știa însă foarte bine n-o va mai face. Vraja se spărsese. „Nu mai pot acum, își spuse, veia asta m-a văzut, mă va recunoaște”. Dar ar fi făcut-o dacă nu s-ar ivit femeia? N-ar fi găsit vreun alt pretext? Nu știa.

Ajunse la colțul după care cotise Heini. Nu-l zări pe acesta. Îi revăzu colțul următor. Se afla în mijlocul străzii. Vorbea cu un S.S.-ist și îi plecară amîndoi mai departe. Un poștaş ieșea pe o poartă. Ceva îi departe, doi oameni pe biciclete stăteau la taifas. Graeber se liniștea acum aproape complet. Parcă s-ar fi trezit dintr-un coșmar. Se uită împrejur. „Ce a fost asta?” se întrebă. Eram cît p-aci să-lucid. Cum de ajuns în starea asta? Ce-i cu mine? De unde răbufnirea asta atît de șteptată? „Merse mai departe. „Trebuie să mă controlez — își spuse. Cre-m că sînt calm. Nu sînt calm. În mintea mea e un foarte mare haos. Trebuie să mă controlez, căci alt fel cine știe ce nebunie mai fac!”

Cumpără un ziar de la un chioșc și citi ultimele știri de pe front. Era

prima dată că făcea acest lucru de cînd se întorsese acasă. Nu voise să-și reamintească de război. Acum le citi și află că retragerea continuase. Pe mica hartă din ziar, găsi locul aproximativ în care probabil că se afla regimentul său. Nu-l putea stabili cu precizie. Comunicatele raportau numai mișcările grupurilor de armate; după toate indiciile, regimentul său se mai retrăsese cu încă vreo trei sute de kilometri.

Rămase pe loc, un răstimp. De cînd se afla în permisie nu se gîndise niciodată la camarazii săi. Memoria îl părăsise cu desăvîrșire. Acum începuse să-i revină.

„Trădați!” — își spuse cu amărăciune. „Au fost toți trădați, trădați și întinați, lupta și moartea lor au fost mînjite cu crime, nedreptăți și minciuni, au fost înșelați, li s-a răpit totul pînă și nenorocita, curajoasa, lamentabila și inutila lor moarte”.

O femeie, cu o desagă în spinare, se izbi de el.

— N-ai ochi să vezi? strigă ea enervată.

— Am, spuse Graeber, fără să se miște.

— Atunci de ce nu te dai la o parte?!

Graeber nu-i răspunse. Înțelese deodată de ce-l urmărise pe Heini. Bezna pe care o simțise adeseori în minte, întrebarea la care n-avusesse niciodată curajul să răspundă, deznădejdea adîncă de care fugise de atîtea ori, toate acestea puseseră acum, în sfîrșit, stăpînire pe el și de data asta nu mai voia să fugă. Voia să se lumineze. Era acum pregătit sufletește. „Trebuie să mă duc să vorbesc cu cineva care să mă lămurească!” — își spuse. Trebuie să vorbesc cu un om de încredere!”

— Neghiobule! — fîstrigă femeia cu desaga, ducîndu-și mai departe povara.

Interviul nostru

DE VORBĂ CU NAGY ISTVAN

În fiecare zi la orele 12 (aproape totdeauna cu precizie la această oră), apare la filiala clujeană a Uniunii Scriitorilor un om înalt, slab și negricios, cu unchip frământat parcă de o permanentă preocupare. Își agață pălăria pe cuier, dă binețe celor prezenți, își ia ziarele și, plin de teamă ca nu cumva să i se răspundă afirmativ, întreabă secretara, în vreme ce rictusul, care dă înfățișării sale un aer de nemulțumire, se adâncește:

— Am fost chemat la vreo ședință?... Nici la Academie?... Nici la București?...

Dacă i se răspunde „nu” la toate, pe obraz i se schițează un zîmbet abia perceptibil, dar, în sfîrșit, un zîmbet. Apoi, trece în cămăruța alăturată, unde-și începe munca de președinte al Filialei Uniunii Scriitorilor.

Ați ghicit, desigur, că este vorba de scriitorul Nagy Istvan.

Bat la ușă și intru în biroul său. Urma de zîmbet de adineauri a dispărut, de parcă nici n-ar fi fost vreodată. Bănuieste, poate, că am venit să-i solicit un material urgent pentru revistă.... (Știți, noi, redactorii, cînd cerem un material de la un colaborator, înseamnă de obicei că trebuie să fie gata... ieri!) Mă hotărîsc să temperez urgența. Îi voi cere, deci, ca materialul să fie gata azi... Fiind vorba de un interviu, s-ar putea să terminăm chiar imediat. Îi comunic scriitorului indulgența mea, el zîmbește și-mi cere cu privirile prima întrebare pe care nu întîrzii să i-o pun:

— In ce constă — după părerea dv. — importanța Congresului Scriitorilor din R.P.R.?

— Cred că primul Congres al scriitorilor din țara noastră va constitui un mare eveniment în istoria literaturii noastre. Dacă nu mă înșel, înainte de 23 August 1944, scriitorii n-au ținut un asemenea Congres. Și chiar dacă se întruneau uneori, în cadrul vreunei consfățuirii mai ample, cei mai mulți dintre ei lipseau din motive lesne de înțeles: unii dintre scriitori erau dezbrinați de antagonismele naționaliste și de deosebirile de concepții intenționate întreținute în rîndurile lor de către burghezie. Mulți dintre scriitori nu erau legați între ei de vreun țel comun (nu mă refer aci, de bună seamă, la scriitorii progresiști din vremea aceea). Diferențierile în rîndul scriitorilor erau în deosebi accentuate de vederile naționaliste și șovine ale multora dintre ei, pe atunci. De aci lupta în care se angajaseră scri-

itorii progresiști împotriva elementelor care frînau progresul. Fenomenul acesta se făcea simțit și în rîndul scriitorilor maghiari din România. Împotriva heliconiștilor (scriitorii grupați în jurul revistei reacționare *HELIKON*) s-au ridicat scriitorii maghiari de stînga, care strînseseră rîndurile în jurul revistei „*KORUNK*” (epoca).

Cunoscînd situația de astăzi a literaturii noastre în general, ne putem da seama de schimbările radicale ce s-au petrecut și în relațiile dintre scriitori. Cele mai puternice sînt tendințele literare purtătoare ale tradițiilor progresiste, iar scriitorii noștri, urmînd pilda literaturii sovietice, au creat opere valoroase, realizate în spiritul realismului socialist. Antagonismele naționaliste de pe frontul literar dispar, o dată cu factorii care le generează și care izolaseră cîndva în grupuri potrivnice pe scriitorii de limbi diferite.

Azi, țelul comun — construirea socialismului în patria noastră — care realizează unirea milioanele de oameni ai muncii, unește și pe scriitorii noștri. Și faptul că aceștia, strîns uniți, vor da socoteală de munca lor comună în fața primului lor Congres și vor lupta lăolaltă pentru rezolvarea tuturor problemelor ce mai frînează azi dezvoltarea literaturii noastre, constituie, cred, una dintre caracteristicile principale ale acestui mare sfat.

— Ce ne puteți spune despre dezvoltarea literaturii minorităților naționale în anii de după 23 August?

— Literatura naționalităților care trăiesc pe pămîntul nostru acunoscut o mare înflorire în ultimii 12 ani. Numai scriitorii din Cluj pot aduce la masa Congresului 147 de volume de literatură originală și traduceri, dintre care unele distinse cu Premiul de Stat. Un număr de romane, volume de nuvele și versuri au atîns, două sau chiar trei ediții, lucru de neînchipuit în trecut. Azi fiecare minoritate națională consideră că-i aparțin și scriitorii celorlalte naționalități. Azi, nu mai este necesar să explici cititorului maghiar, german sau sîrb cine este Mihail Sadoveanu sau Mihai Beniuc; nici cititorului român nu trebuie să-i vorbești prea mult despre Asztalos István sau Sütő András, ori despre Alfred Margul Sperber — ca să nu mai pomenesc de ceilalți. Si e firesc să fie așa, de vreme ce toți scriitorii, indiferent de limba în care scriu, sînt preocupați, în operele lor, de oglindirea luptei pentru transformarea societății noastre în mers spre socialism.

— Și în ceea ce privește viitorul, tovarășe Nagy?...

— Viitorul, tovarășe dragă, promite o dezvoltare și mai plină de avînt. Fiecare dintre scriitorii noștri mai de seamă lucrează la cite un roman, volum de nuvele sau de versuri, iar tinerețel se manifestă și el cu tot mai multă vigoare. În curînd cititorii vor putea face cunoștință cu primul roman al lui Szabo Gyula, cu noile poezii ale lui Kányádi Sándor, cu noile satire ale lui Bajor Andor și noile nuvele ale lui Fodor Sándor. Scriitorii noștri mai vîrst-

nici abordează cele mai diverse teme ale vieții noi. Ei îl poartă pe cititor prin marile lupte ale trecutului apropiat, în viața de azi a muncitorilor, a tîranilor muncitori și a intelectualiilor. Ei sînt adînc preocupați de uriașul efort depus de oamenii muncii din țara noastră, pentru înfăptuirea orînduirii economice socialiste.

— Care sînt preocupările dv. literare imediate?

— În ce mă privește, aș vrea să ofer cititorilor, în anii ce urmează, cărți și piese de teatru care să evoc evenimentele de grea înțepcare dintre cele două războaie mondiale.

— Care vor fi — după părerea dv. — roadele primului Congres al scriitorilor?

— Am convingerea că în desfășurarea celui de-al doilea plan cincinal viața va deveni atît de rodnică, colorată și bogată, încît literatura noastră va depăși cu mult realizările de pînă acum. Pomul doar nu înfloreste ca să rămîna sterp; dacă-l păzești de îngheț, îți va da roade gustoase. Și Congresul Scriitorilor va trebui să ne învețe și ne va învăța cum să grădînim mai bine.

L-am părăsit cu părere de rău pe autorul romanului „La cea mai înaltă tensiune”. Chipul său era la fel de frământat și preocupat ca și atunci cînd am pășit în biroul său; și cred că nu de un nou roman, ci de referatul asupra dezvoltării literaturii minorităților naționale din țara noastră, pe care-l va prezenta la Congres. Gînduri de grădinar, grijuliu nu numai pentru grădina sa proprie, ci și pentru cele ale vecinilor săi.

R. RODA

DE VORBĂ CU POETUL A. E. BACONSKI

Un birou redacțional — fie el păzit chiar o secretară — mi-am zis că nu e propice pentru un interviu... literar. Telefoanele, vizitatorii neprevăzuți, dar importanți, pot să strică tihna unei convorbiri în care trebuie să răs-punzi pe negîndite la diverse întrebări. Și-apoi omul... Auzisem că poetul Baconski e un în-terlocutor dificil. Totuși... am intrat. În dărăt-unor tomuri legate în pînză verde — ultimel-volume ale proverbelor adunate de Zane — m-a-întîmpinat un zîmbet. Poetul zîmbea. Și atunci, profitînd de la început de această bunăvoință facială, bun augur pentru un re-

ANCHEȚA FLACARII - ANCHEȚA

SATIRĂ MAI MULTĂ ȘI MAI BUNĂ

Care este (printre scriitorii contemporani) scriitorul dv. preferat?

Răspuns: Greu întrebare! Preferințele își au povestea lor, se nasc și ele cu o socoteală. Dar nu cred să se găsească om așa sigur la gust, care să aibă una singură. Eu unul, am două: Marin Preda și — una mai tinără — Titus Popovici. Mi-au plăcut „Moromeții” și „Străinul”.

De ce? Sînt de bastină dintr-o regiune în care trăiesc „moromeții”; i-am cunoscut — am prezența — și-l iubesc așa cum sînt. Or, așa cum sînt, pînă acum nu i-am prea întîlnit prin cărți. Cine-i vinovat, nu e treaba mea să afl și să spun. Destul că eu, cititor, am tot căutat, prin romane, povestiri, nuvele, ș.c.l., tîrani adevărați. În locul lor

am găsit, de cele mai multe ori, cabotini care se scilfoseau în vîntul ori țării. Nu vreau să fiu prost înțeles: mai licărea tot-colo cite un chip de rufin viu. Dar „moromeții” de-adevăratelea, mie Marin Preda mi-a dat. Și mi i-a dat fără apă de trandafir (care lasă că nici nu-i prinde). În „Moromeții” e viață și adevăr.

Marin Preda s-a dat la o parte, nebagat în seamă, și a lăsat să-i intre în carte, lucrurile astea mari, așa cum sînt și cum trebuie să fie ele: simple, fără triluri de tenor liric.

Cu „Străinul”, altă poveste. E aproape de inima mea, în primul rând, pentru că e, într-un fel, romanul propriu mele adolescențe. Fiecare din întîmplările lui Andrei Sabin a fost la vremea ei și a mea. N-am fost surprins cînd am auzit același lucru și din partea altora, mulți de aceeași vîrstă cu mine și cu scriitorul.

Generația noastră a avut de ales între două lumi, atunci cînd nici urmă de frunte de brazele gîndurilor și pe obraz de țepii bărbăției. Abia ne ridicaserăm co-

păcel și am nimerit în viscol. Din pricina asta oamenii generației noastre vor fi pînă la adînc bătrînețe într-un anume fel. De ce vom fi noi așa și nu altminteri, pentru noi înșine și pentru alții, va explica „Străinul”. Titus Popovici e și el crănicul unei generații.

Mi-ar place să afl noutăți despre Andrei și tare mi-ar părea bine de-o întîlnire cu Moromete prin anii noștri.

Ce părere aveți despre lucrările satirice apărute și ce anume ați mai dori dori să citiți? Răspuns: Părerea mea despre lucrările satirice apărute nu e prea bună. Cred că cele mai multe nu merg pe un drum bun. Citîndu-le pe acestea, ai de multe ori impresia că de lipsurile noastre sînt vinovați: soții mincinoși, soțiile înapoiate, funcționarii de la registratură, portarii care eliberează bonurile de intrare în instituții etc. Rar nimereste vreo săgeată în vreun birocrat tip, în șefii lipsiți de inițiativă, executanți mecanici, în capetele de lemn care se tem de nou și de inovatori. În oamenii de care-l

bate vîntul opiniilor altora. Și cred că nu el se ascund de săgeți, ci că săgețile îl ocolesc, din dragostea de liniște a țintașilor.

Cît o să apelăm numai la Caragiale împotriva Cațavencilor noștri?

Despre critică, cîteva vorbe mai mult. Trei lucruri le-aș „reproșa” criticilor noștri. Unul (în descresștere) — buchereaia, talmudismul, teoretizarea. Al doilea (staționar) — o teamă de a spune limpede o părere.

Unul și același om, de la paragraf la paragraf, își schimbă cameleonice părerile, pentru ca în final să-și poată oferi o enigmă. Al treilea (din nefericire, în creștere) — tendința de a vorbi păsărește despre lucruri la mîntea omului.

Chiar o revistă care a luat curajos atitudine împotriva acestei porniri, publică destul de des cronici scrise păsărește. De acolo am aflat că Rusalin Mureșan e „un flacău de moț” care „chîlue bucuria vieții noi”. În timp ce „Negru pe alb” al lui Virgil Teodorescu nu delimitează numai cromatic hotarul între literă și hîrtie, ci în același timp stabili-

lește distincția între ceea ce constituie pentru poet etc... etc. etc... Multe altele am aflat de acolo. Unele din cronicile de felul asta cer o adevărată muncă de traducător (după ce o fac mai ai și ghinionul să vezi rezultatul nu-ți răspundești tri-da). În schimb Ov. S. Crohmăniceanu, N. Tertulian (atunci cînd fac și cronică), S. Damian D. Mîcu te ajută și te ajută din

Care dintre scriitorii străini ați dori să fie traduși? Lista aș deschide-o cu cei ce a început să se traducă (pentru că tare încet meri treaba). Cît o să mai aștept cititorul urmarea la Shakepeare, Balzac, Molière, Goethe ca să nu mai vorbim de seria opere ale clasicilor ruși, pr văzute în multe volume, și ca apar la intervale nepermis mari?

Aș completa lista cu cîteva slăbiciuni ale mele: Rabelais, Villon, Diderot, romanele și povestirile lui Voltaire, Stendhal, Flaubert, Maupassant dintre fra ceal, și dintre ceilalți: Cervante Vega și Calderon, Hoffman, I

porter care ia un interviu, fără un pic de ezitare l-am întrebat:

— *Ce probleme privitoare la poezie credeți că ar trebui discutate la Congresul Scriitorilor?*

— La o asemenea întrebare se poate răspunde din două puncte de vedere; al criticului și al poetului. Care e diferența între asemenea puncte de vedere, n-aș vrea să arăt aici, din motive de oportunitate: atari evenimente nu e recomandabil să le găsească în ceartă cu criticii literari. Preferînd, deci, pur și simplu cel de al doilea punct de vedere — voi începe prin a-mi manifesta speranța că apropiatul nostru Congres va avea o atmosferă cît mai puțin festivă și... administrativă. Asociația e numai apăsătoare. Toate plenarele și conferințele de pînă acum au stralucit în noi o anumită experiență, în virtutea căreia vorbesc. Festivalul și administrativul sînt cele două extreme cu ciudate proprietăți magnetice pentru unii creatori, a căror acțiune ar trebui cel puțin atenuată.

— *Evident că dumneavoastră, tovarășe Baconski, aveți dreptate. Concretizînd însă, am avea în față tipurile — multiple după cum văd că socotiți — și le-am recunoaște mai lesne. Deci, v-aș ruga să coborîm, pe cît posibil, în domeniul descifrabilului. Vă garantez că nu vă puneți rău cu criticii, după cum aminteați mai sus.*

— *Interviul comportă oare și aprecieri satirice?*

— *N-avem nimic împotriva.*

— Nu am în genere aplicații satirice. Totuși, nu pot să nu mă gîndesc, de pildă, la un poet care apare la tribună și începe să felicite sala, să se felicite pe sine, să felicite cititorii, să arate semnificația, rostul, importanța etc., etc., apoi să scruteze viitorul în modul cel mai metaforic și mai intim cu putință.

Pe de altă parte văd poetul antrenat de acute și dramatice controverse administrative pe care ține să le rezolve la tribună, abordîndu-le sub diferite forme: moralistice, sentimentale — dar întotdeauna fals literare. El vede principala carență a poeziei noastre noi, în faptul că la Fondul Literar miercuri 23 XII-1950 — ședința a fost contramandată, că la Sinaia vin prea mulți copii și că sălile Peișorului sînt prea sonore, că la redacții, de pildă, a *Gazetei Literare*, în anul 1955 n-au fost acceptate decît 20 din cele 34 de poezii prezentate de tineri poeți sub 21 de ani. Alteori, el se întristează pentru că cele mai multe dintre poeziile sale au apărut în cutare revistă pe pagina II-a și nu I-a. Dar cînd au apărut în pagina I au fost publicate nu în stînga, ci în dreapta și anume sub o poezie a confratelui său X. Motiv de anxietate poate fi și salutul prea rece al cuiva sau faptul că un alt poet e văzut prea adesea la Athenée Palace, bunăoară, și încă în tovărășia aceluiași critic. Și cîte altele asemănătoare... Cînd s-a dăruie în moralist, poetul administrativ începe invariabil cuvîntul său cu formulele: „Eu îl iubesc pe tovarășul... și îi apreciez mult talentul, dar“... sau: „Eu mă mîndresc cu prietenia tovarășului“... (Bine zice cunoscutul

proverb: ferește-mă doamne de prieteni, că de dușmani mă feresc eu singur!)

Dar observ, tovarășe, că eu îți vorbesc de fapt despre ceea ce n-ar trebui să se dezbătă la Congres. Or, întrebarea dumatăle era exact contrarie. Dacă am procedat astfel, am făcut-o însă crezînd că e drumul cel mai ușor și mai sigur. Problemele care stau în fața Congresului sînt nenumărate și toate privesc de fapt creația noastră scriitoricească, încît vorbind despre ele ești ispitit mai curînd să procedezi prin excludere. Cu cît vom dezbate mai amplu și mai competent poezia noastră nouă în multiple ei înfățișări și aspecte, cu cît vom veghea mai atent ca discuțiile să nu lungească în domenii periferice cînd micile și meschinele rivalități și răfuieli se revarsă cu șuvoaiele lor insalubre — cu atît vom reuși mai mult să transformăm Congresul nostru într-un for al creației autentice. Că acesta este un comandament esențial al timpurilor pe care le trăim, este poate inutil s-o repet.

— *Și acum o ultimă întrebare. Cititorii ar vrea să cunoască planurile dumneavoastră literare. Știți, înaintea unui atare eveniment, fiecare scriitor își face un mic bilanț. Mă iertați că introduc în convorbirea noastră literară un termen contabil. Dar mie mi se pare că a vorbi de la tribuna Congresului, avînd publicate cîteva cărți, înseamnă a dezbate problemele cu răspunderea unui om care și-a făcut datoria în măsura puterilor și posibilităților sale.*

— Cît privește activitatea mea din ultima vreme, trebuie să spun mai întîi că foarte curînd va apare la E.S.P.L.A. volumul meu *Două poeme*, cuprinzînd poemele *Cîntecul verii acesteia* și *Lucrări și anotimpuri sau mișcarea de revoluție* — publicate în 1954 și 1955 în *Gazeta Literară*. Am predat la tipar o carte de *Studii literare* parte publicate, parte inedite, și în august voi preda Editurii Tineretului o plachetă de pasteluri, care ar vrea să fie un imn al frumuseților acestei țări străvechi. Nădăjduiesc, de asemenea, că voi avea răgazul să-mi isprăvesc și să public pînă la Congres un poem închinat marilor uzine siderurgice din patria mea. Va fi un revers industrial al poemului *Lucrări și anotimpuri sau mișcarea de revoluție*.

— *Și revista „Steaua“?*

— Asta ca poet. Ca redactor șef al „Stelei“, regret, dar nu pot face decît declarații laconice. Sînt obligat să respect secretele redacționale. Revista noastră pregătește numerele închinăte Congresului și nu-mi pot permite să divulg surprizele pe care le are în plan. Pot, în cel mai bun caz, să adresez, prin intermediul revistei „Flacăra“, o invitație, tuturor eventualilor colaboratori...

★

Păcat, mi-am zis eu, că interviul s-a terminat. Dar cine e de vină? Se pare că spațiul. Nu rămîne decît să ascultăm la Congres celelalte — și nu puține — păreri ale poetului Baconski despre poezie și viața literară.

C. BOZBICI

ÎN LOGUL UNUI CÎNTEC DE LEAGĂN

Liel

Acum cînd peste lumea-ntreagă cerne
Tăcerea ca o pulbere de stele,
Tu dormi înțiași dată-n albe perne,
Tu, visul și nădejdea vieții mele,
Odorul meu.

Se desfoiesc lumini ca vara crinii
Pe ochii tăi izvorțori din noapte
Și rar tresari sub foșnetul luminii,
La tremurul matern de griji și șoapte,
Odorul meu.

Stau eu retras în mine, stau deoparte,
Bolovănos, și nu-mi pot crede visul
Că fața ta de mere roșii arde,
C-ai biruit neantul și abisul,
Odorul meu.

Stau și mă-ntreb: Cu tine ce-o să fie?
De mersul tău, de alta-n viață nu mi-i!
Tu nu știi încă veghea mea tîrzie
La căpătîiul leagănelor lumii,
Odorul meu!

Ion BRAD

CĂRII - ANCHETA FLACĂRII - ANCH

sen, Edgar Poe. Există apoi un clasic grec, necunoscut la noi, Rhoides, care ar merita din plin o traducere bună românească.

Adrian RIZA
tehoredactor

CEVA DESPRE LITERATURA PENTRU COPII

Mă folosesc de ancheta „Flacării“ pentru a încerca să fac cîteva observații în legătură cu literatura pentru copii. Nu ca un specialist, ci ca un părinte care urmărește atent evoluția copilului său față de cărțile pe care le primește.

Se scrie mult pentru copii

noștri. Atenția deosebită care se acordă celor mici a făcut să se obțină realizări pe care trecutul nu le-a putut atinge niciodată. Se publică foarte mult, este adevărat. De aceea se ignorază poate o serie de amănunte care seapă sau nu sînt luate în considerație de cel care le oferă (poveștitorul, poetul, graficianul), dar care sînt simțite de cel care le primește (copilul, părintele, educatorul).

O primă obiecțiune se referă la conținut. Foarte multe publicații, în special cele pentru copiii de vîrstă preșcolară, suferă din lipsa unui conținut apropiat de vîrstă respectivă. Poezia suferă cel mai mult. Unele teme sînt destul de greoaie, unora li lipsește de logică. Înțelegerea copilului e pusă la grea încercare. Iată, de pildă, cum descrie S. Sebastian peisajul în care se joacă doi copii: „Ați văzut vîcodată / Codru în ogradă? / Și ce codru-erie / Umăr lîngă umăr / Stau copaci puzderie / Nică nu pot să-i număr / Doi cireși, un măr / Un stejar, un păr / Și ce mai desis / Numai un tufis /

„nalt de-abia de-un cot / . . . / Așa-i codrul tot“ (din volumul „Vine-n vale Făt-Frumos“).

Care este logica? Ori sînt copaci „puzderie“, că nu-i poți număra, ori autorul se bazează prea mult pe incapacitatea preșcolarilor și a celor mici, care nu știu încă bine să numere. Lăsăm la o parte faptul că este cam greu să crească împreună „în ogradă“, un stejar alături de un cires, un măr și un păr...

Imaginile artistice folosite de unii autori pentru copii sînt adesea lipsite de inspirație, greoaie, forțate. Alteori, necesitățile de versificare alterează sensul: „Trei băieți / Întrăzneți / Și isteți / Cum lucrează cu răbdare / Rămurele, beșoare / Și fac lucruri — de mirare! — / Bune și folositoare“ (Grigore Tepeș — „Lușa vițelușă“).

De ce trebuie să fie de mirare că trei băieți, îndrăzneți și isteți, fac lucruri bune și folositoare? Desigur, numai pentru nevoile de rimă. Dar așa ceva nu pot înțelege copiii.

Copilul care nu știe să citească își însușește poezia ca pe o me-

lodie. Dacă melodia este greoaie sau superficială, copilul nu și-o poate apropia. Din păcate, se publică multe versuri, dar puțină poezie.

Stihurile scriptoare ale lui Arghezi, verva lui Cicerone Teodorescu, dușoia Veronicăi Porumbacu sînt pline de melodice. Dar acestea sînt mîrgăritare alese care se pierd printre mulțimea măgelelor de sticlă.

Poezii noștri consacrați scriu prea puțin pentru copii. De la ei așteptăm copiii noștri poezia, melodia, pe care știu s-o prețuiească cu o nebanuită receptivitate.

Ilustrația cărților pentru copii este uneori deosebit de interesantă. Imaginea este pentru copil mai puternică decît cuvîntul. Dacă ilustrația e proastă, copilul înțelege în fel ca atunci cînd îl vorbești cu un vocabular poezic. Cele mai multe dintre desenele cărților pentru cei mici arată o tendință spre schematizare, spre deformare. Se „stilizează“ foarte mult desenul, nu se utilizează suficient culorile.

Avem atîția artiști valoroși,

deosebit de talentați. Nu le-am văzut decît foarte rar — chiar mai rar decît în cazul poezilor — semnătura pe cărțile pentru copii. Am vizitat expoziții bogat înzestrate cu opere de artă grafică: afiș, desen, caricatură etc. Am văzut însă prea puține lucrări care să sprijine literatura pentru copii.

Cît privește publicațiile periodice pentru copii (Luminița, Cravata Roșie), ele sînt „periodice“ numai cu numele. Ele apar cu înțirziuri uneori foarte mari. Tirajul lor este insuficient și nu reușește să satisfacă decît abonamentele.

Și, în sfîrșit, traducerile. Acestea au fost făcute fără suficient discernămint și mai ales unilateral. Clasicii literaturii universale au fost încă prea puțin traduși, iar mulți dintre ei ignoranți.

Iată cîteva dintre probleme. Desigur că există răspunsuri pentru fiecare dintre ele. Noi, părinții micilor cititori, îl așteptăm din partea Congresului Scriitorilor.

Dr. B. MOSCOVICI

O CUNUNIE

5 MINUTE

— reportaj —

Am un vecin simpatic. Pensionar. Vădov. Deși vârsta lui nu e cea mai fragedă, omul, care a străbătut atâtea toamne, păstrează, totuși, o vioiciune a spiritului, primăvărată.

Zilele trecute s-a înapoiat de la oficiul stării civile o pereche dragălașă, vecină cu noi. În curte, bătrînul i-a întâmpinat pe proaspeții cununați cu un buchetel de violele. După strîngerii de mîna și un schimb voios de cuvinte, bătrînul rămas cu mine mi-a spus cu o umbră de melancolie în glas:

— Au trecut atîția ani de la cununia mea! Am uitat să mai număr nu numai anii care au trecut de atunci, ci și de cînd mi s-a prăpădit nevasta. Multe s-au schimbat în lume — și în țară s-au transformat aproape toate. Cum s-or fi făcînd astăzi cununiile?...

„Intr-adevăr — mi-am zis eu. Cum s-or fi făcînd astăzi cununiile?“ Și am adăugat tot în sinea mea: „Face să mă duc să urmăresc în ce fel se căsătorească tinerii în zilele noastre“. Zis și făcut.

★

S-a întîmplat ca în primăvara aceasta, zgîrcită în zile frumoase, să fie și o zi cu soare. Era într-o joi din luna aprilie. Doi tineri au intrat la Oficiul Stării Civile, la Sfatul popu-

lar al raionului Lenin. Emoția de care erau cuprinși, dar și razele soarelui, furișate prin ferestrele biroului, le îmbujorau fețele.

— Unde pot să anunț o căsătorie? — întrebă tînărul.

— A cui? — se aude vocea unei funcționare așezată la primul birou.

— Chiar a mea... cu dumneaei, răspunde emoționat tînărul.

Tinerii veniseră deocamdată să-și anunțe căsătoria. Se fac formalitățile; durează doar cîteva minute.

Privind pe cei doi viitori soți, mă frămîntau cîteva întrebări. Dar, mai ales, mă gîndeam ce s-ar putea întreba bătrînul meu vecin: cine sînt ei? Ce vîrstă au? Ce profesiune? Se iau din dragoste sau din dragoste... pentru zestre? S-au cunoscut singuri sau au apelat la serviciile vreunei peșitoare? Ori a intervenit vreo „agenție matrimonială“?... Despre „mica publicitate“ cu cereri și oferte de căsătorie nu se mai poate vorbi. A devenit de mult anacronică...

Din cele auzite de la acești doi tineri și de la alte perechi, care în acea joi — zi de cununii — urmau să se căsătorească, am aflat multe lucruri noi.

Tinerii de care vorbeam se căsătorec din dragoste, dintr-o dragoste născută acum cinci ani. Amîndoi erau studenți la Politehnică. El, Marin Florea, avea atunci 22 de ani; ea, Maria Nițu, 18. Au crescut împreună, au învățat împreună, s-au prețuit și s-au iubit. Zestrea? Există, desigur, dar nu ca altădată. Iată-o: Marin Florea este azi inginer la uzina electrică Grozăvești, unde are o muncă de răspundere și unde-l așteaptă o locuință nouă, într-un bloc muncitoresc; iar Maria Nițu va fi la sfîrșitul acestui an inginer-chimist. Aceasta este zestrea cu care vin în căminul lor. Dar, mai presus de toate, o dragoste și o temeinică cunoaștere reciprocă.

Marin Florea și Maria Nițu vor reveni peste nouă zile, în același birou. Atunci va fi ziua lor de cununie. Acum, după ce au îndeplinit primele formalități, se simt și mai emoționați. El o privește în ochi, ea frămîntă între degete o batistuță de mătase. Apoi, braț la braț, cei doi tineri coboară scările Sfatului, pierzîndu-se în furnicarul de lume de pe bulevard.

Am rămas cu cei care se cunună azi... O cununie durează acum cinci minute. Atît! Fata

și băiatul răspund „da“, în fața delegatului Stării Civile, și semnează de primirea certificatului de căsătorie, fără a mai apela, ca în trecut, la ajutorul martorilor. Apoi, fericiți, părăsesc Sfatul popular, întâmpinați de ploaia de felicitări ale rudelor și prietenilor, asaltați de sărutările de rigoare, de cutiile de bomboane și de tradiționalele buchete de garoafe sau trandafiri.

În cinci minute, doi oameni s-au legat pe viață, și-au unit destinul și au format un cămin. Voi, care v-ați căsătorit cu ani în urmă, nu știți, poate, cît e de simplă acum o cununie! Cercetați Codul familiei. Veți afla că fata trebuie să aibă 16 ani, băiatul 18. Consimțămîntul părinților pentru minori a dispărut, după cum a dispărut și lipsa de independență a femeii în alegerea soțului sau goana după zestre a bărbatului. Au dispărut și timbrele de tot soiul, și inutilii martori. Au dispărut și taxele de căsătorie, fixate pe clase și ranguri...

„Deși“ infirmieră, se cunună...

În biroul Stării Civile se înregistrează o cununie. Oficiază tovarășa Aurelia Petrescu: „De bună voie și nesilit de nimeni, Ion Păun, consimți să ieși în căsătorie pe Constanța Gughea?“

...„Constanța Gughea, de bună voie și nesilită de nimeni, consimți să ieși în căsătorie pe Ion Păun?“ Tinerii răspund cu un „da“ hotărît și își zîmbesc unul altuia, ca și cum s-ar mira de întrebare. Apoi, după îmbrățișări cu rudele și amicii prezenți, pornesc spre fotograf pentru a immortaliza momentul atît de însemnat al vieții lor.

Ion Păun este frizer; soția, în serviciul unui spital de copii. Căsătoria nu o va împiedica pe tînăra soție să-și continue munca la spital. Ca și alte lucrătoare din spitalele noastre, Constanța s-ar mira aflînd că, în Portugalia, un decret guvernamental interzice mărițișul infirmierelor din spitalele publice!...

Sînt încă mulți acei care nu știu că, în unele părți ale lumii, unele femei sînt lipsite de dreptul de a se mărita. În Germania occidentală, paragraful 63 din statutul funcționarilor prevede că femeile funcționare se concediază în caz de căsătorie. În Italia, de asemenea, în unele întreprinderi particulare din industrie, comerț

Primii pași ai viitorilor soți trec prin acest birou. Aici se depun actele de căsătorie. Peste nouă zile, în sala de alături vor fi cununați.

Eugen Droc-Barcean primește certificatul, iar Petruța Smeureanu, o felicitare din partea Aureliei Petrescu, delegată cu Starea Civilă.

Dînd se înregistrează actele, nu strică o privire galeșă a inginerului Marin Florea către „oitoarea sa“, studenta Maria Nițu.

Nu se putea ca șeful gării Scroviștea și colegii săi să nu o felicite pe impegata de mîncare Petruța Smeureanu.

Candidați la cununie, rude, prieteni, cunoscuți... Toți poartă pe fețe și în suflet, semnificația evenimentului deosebit la care asistă.

În momentul opririi, o căldă strîngere de mîna din partea mecanicului de locomotivă Dumitru Ionescu.

sau bănci, patronii pun stavilă căsătoriei lucrătoarelor. Căsătoria e un motiv de concediere. De ce? Vor întreba cu surprindere femeile noastre. Răspunsul este simplu: patronii întreprinderilor vor ca, prin acest mijloc, să se sustragă obligațiilor ce le revin prin legile de protecție a maternității — legi ce au fost impuse burgheziei de clasa muncitoare italiană.

„Femeile trebuie să lupte pentru dreptul la căsătorie!” Nu surfadeți, este serios. Fraza aceasta, care sună ca o chemare la luptă, am înfălșit-o, recent, în revista pariziană „Regards”. Chemarea aceasta este adresată femeilor din acea parte a lumii unde stăpîn pe munca altuia e patronul, unde același patron ține să fie stăpîn pe destinul oamenilor.

„Mai mult de 30 la sută dintre lucrătoarele din Canada s-au căsătorit... și acest rezultat îl datorăm acțiunii duse de sindicatul nostru” — face cunoscut, într-un material publicat, o militantă sindicalistă din Canada.

Țesătoarele noastre pot afla că în Japonia, muncitoarele din industria textilă au trecut la grevă pentru a câștiga dreptul la căsătorie.

Un act de naștere poznaș

...Mircea Măciu și Fani Michel sînt studenți la aceeași facultate și, totuși, nu s-au cunoscut nici în sălile de cursuri și nici la vreo reuniune studentească. S-au cunoscut, acum un an, tot în primăvară, într-un parc. În Parcul Libertății. Mai precis: s-au cunoscut pe apă. Studenta era gata să „naufragieze” printre ramurile unei sălcii. Studentul, care vislea prin apropiere, a „salvat-o”. Așa a început romanul lor de dragoste, așa s-au cunoscut și au aflat că amîndoi sînt la Filozofie, pe atunci el, în anul doi, ea, în anul trei. Acum i-am înfălșit la Oficiul Stării Civile.

Ați văzut vreodată o căsătorie studentească? Tineret mult, veselie, entuziasm: alaiul a fost „grandios”.

De fapt cununia aceasta trebuia să aibă loc cu o lună în urmă. Dar s-a amînat. Știți de ce? Studenta era... băiat. Nu vă mirați! Așa era trecută în registrul de noi născuți, deși primul act de naștere fusese întocmit corect. Pozna aceasta a fost opera unui slujbaş al primăriei din Iași, orașul în care s-a născut studenta cu douăzeci și trei de ani în urmă. Greșala din

trecut a fost reparată după un întreg proces și printr-o hotărîre judecătorească. Intîmplarea aceasta a avut darul să fie subiect de haz și veselie pentru studentimea prezentă. Acum, după căsătorie, cei doi soți — studenți la filozofie — cu concepții sănătoase despre viață, privesc spre viitor. Ea să se pregătească pentru aspiratură, el pentru... o catedră plină. Le stau în față posibilități largi. Depinde doar de ei...

În stație

...În stația Scroviștea nu opresc decît trenurile personale. Acceleratele trec prin fața gării cu viteză de bolid, lăsînd în urmă doar fumul și șuieratul locomotivei. S-ar părea că acceleratului nici nu-i pasă de stația aceasta mică, cu gară cochetă, construită parcă din cuburile colorate ale unui joc de copii. Dar, deși e situată în plin cîmp, la jumătatea drumului între București și Ploiești, stația Scroviștea își are faima sa. Cei de la calea ferată o numesc „stația cu femei”.

În gara aceasta toți împiegații sînt... femei. Excepția face doar șeful stației, Aurel Munteanu. Și treaba merge bine. De doi ani de cînd în biroul de mișcare mișună numai femei, n-au fost nici cazuri de indisciplină și nici de... beție. Concluzia: n-au fost accidente. Dimpotrivă: o diplomă atîrnată pe perete certifică cu „foarte bine” activitatea stației pentru pregătirea de iarnă (1955).

Ei bine, în gara aceasta, trezită foarte des la viață de numeroase trenuri ce trec în sus și în jos, s-a petrecut un eveniment care, desigur,

Alai de nuntă

Parcă-au țîșnit din versul lui Esenin.
Rîd clopoțeli, rîd perechi, perechi,
cu clinchetele pînă la urechi,
peste cîmpii, peste păduri și țelini...

A nins belșug de-omăt și, peste văi,
porniți din sat, nuntași-și poartă cîntul
de cobze și de naiuri, iară vîntul
s-alintă în zvîcniri de zurgălii...

Cîmpu-i prea alb și rumen mult prea tare
e mirele... Nuntașii, ce să spun:
le prinde gerul floarea pe zăbun,
iar pe obraji, paharele, dogoare...

Oh! Săniile și caii lui Esenin,
și clopoțeli care rîd perechi,
cu clinchetele pînă la urechi,
azi, uite, ai cu cine să-i asemeni!

I-o fi visat postul, veselind
inima lui și-a țării, deopotrivă!
Eu am ajuns în suflet să-i cuprind
la nuntă-aloi, la noi, în colectivă...

Dragoș VICOL

Colegi de serviciu întîmpină cu felicitări o nouă pereche căsătorită: Oleg Blagovescenschi, funcționar, și Elisabeta Adam, educatoare.

Emoționat, la semnarea de primire a certificatului de căsătorie, ospătarul Lazăr Duță iscălește cu... tocul pe dos.

„Băiatul” Fany Michel e îmbrățișat de o colegă de facultate. „Ți doresc din suflet multă, multă, fericire, draga mea!”

Așa precum vedeți: Fotografal nostru a fotografiat pe fotografal care... fotografiază pe tinerii căsătorii.

n-a fost consemnat în „Foia oficială CFR”: una dintre fete s-a măritat; prima de cînd Scroviștea e gară deservită de femei!

S-a măritat Petruța Smeureanu! Vestea au aflat-o cu iuteală de rapid și șefii de gară, și împiegații, și acarii, și cei de la Dîrza, și cei de la Periș. Au aflat-o și mecanicii de pe locomotive. Cînd „5301” București-Buzău s-a oprit pentru un minut la Scroviștea, primul cu care a dat ochii mecanicul de locomotivă Dumitru Ionescu, a fost Petruța. Îi ieșise înainte să-i primească trenul, în uniformă și cu virful degetelor la cozorocul chipiului. La schimbul foii de parcurs, mecanicul de pe locomotiva 231084 i-a scuturat puternic mîna, ca și cum ar fi felicitat-o din partea tuturor feroviarilor. Apoi, punînd în mișcare roțile trenului, a trecut prin stația Scroviștea, șuierînd din locomotivă mai lung și mai tare ca de obicei. Acesta a fost salutul său la căsătoria Petruței Smeureanu, din echipa de femei a gării Scroviștea, cu ceferistul Eugen Droc Barcean din București.

Rotocoale din fumul locomotivei au scris pe cer o felicitare.

F. URSEANU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

WIENA

de Susanne WANTOCH

Cînd în urmă cu o jumătate de an a avut loc redeschiderea solemnă a vechiului „Burgtheater“ vienez cu piesa lui Grillparzer „Gloria și decadența regelui Ottokar“, la mijlocul unui act au izbucnit deodată aplauze furtunoase; era momentul în care unul din eroii piesei proslăvea frumusețile patriei austriece: „*Cunună bogată de flori, cit vezi cu ochii, învăluită de panglica argintie a Dunării... tu țara mea, tu patrie!*...“ Și cuvintele vechi de peste 100 de ani ale poetului Grillparzer au emoționat inimile spectatorilor, ca și cum ar fi fost scrise pentru zilele noastre.

În urmă cu un sfert de veac, cînd studiam la școală opera clasică a lui Grillparzer, cuvintele acestea nu prea găseau ecou în inimile noastre. Pe atunci, tinerețului i se inocula ideea că termeni ca „patrie“ și „patriotism“ și-ar fi pierdut actualitatea. E drept că patria în care am crescut noi, Austria din perioada crizelor dintre cele două războaie mondiale, nu s-a dovedit a fi prea prietenoasă față de noi, oameinii simpli. „Anschluss“-ul¹⁾

1) Alipirea cu forța a Austriei la Germania hitleristă.

la o țară mai puternică era propovăduit ca singura valoare pentru noi, și mulți dădeau crezare pălăvrăgilor „pangermanice“, fascizante. Mi-aduc aminte. Eram încă la școala primară; să fi avut 8-9 ani. Învățătoarea noastră ne vorbea într-o zi despre „destinele țării“. Era indignată de faptul că această țară se cheamă „Austria“ și nu „Austria germană“. N-a trecut mult și învățătoarea noastră a căpătat satisfacție: în 1938 s-a produs într-adevăr acel dezastros Anschluss; au urmat apoi războiul, prăbușirea, ocupația... Austria a încetat să mai existe ca stat, a fost înghițită de Germania hitleristă. Cuprinși de desperare, mulți își închipuiau că poporul austriac și-a pierdut conștiința națională.

Însă, la 15 mai 1955, ziua semnării Tratatului de Stat cu Austria, sentimentul național a erupt dintr-o dată ca un vulcan. După zilele de sărbătoare, viața de toate zilele și-a reluat cursul.

A trecut un an de la semnarea Tratatului. Ne dăm seama acum că încă nu sînt toate așa cum le-am sperat. Pe hîrtie, în documente oficiale, Austria și-a redobîndit suveranitatea;

în realitate, însă, lucrurile stau cu totul alt fel.

Se pot da o mulțime de dovezi ale încălcării neutralității Austriei. Dar să ne oprim asupra cîtorva, mai semnificative.

În urmă cu puține zile, la Wilfersdorf — o mică localitate din sudul Austriei — s-a produs un accident grav. Un balon american, purtînd manifeste propagandistice în limba cehă, a explodat într-o curte, răzînd o tînără austriacă și pricinuind stricăciuni locuinței acesteia. Cînd, nu demult, se răspîndise și în țara noastră vestea despre marea catastrofă aeriană din Cehoslovacia, în care și-au găsit moartea atîția oameni, multor austrieci nu le venea să creadă că nenorocirea a putut fi provocată de un balon, pasă-mi-te... „meteorologic“. Acum, însă, după ce s-a produs un accident grav chiar pe pămîntul austriac, păreri s-auschimbat: americanii să nu-și mai lanseze baloanele propagandistice deasupra teritoriului nostru; să ni se respecte suveranitatea!

Dar nu numai spațiul aerian al Austriei este violat de americani. Trenuri militare americane, aparținînd forțelor NATO, folosesc în voie căile ferate austriece, iar convoaie de mașini ale armatei S.U.A. străbat cu regularitate șoselele ce duc dinspre Germania occidentală spre Italia, traversînd Austria. Cetățenilor americani continuă să li se permită intrarea fără pașaport pe teritoriul Austriei, ca în urmă cu un an, pe vremea ocupației. În schimb, unui savant austriac, profesorului atomist Ortner i s-a refuzat viza de intrare în S.U.A. Iar la Salzburg, la intrarea în clădirea în care se afla postul de radio american, care oficial și-a încetat activitatea, se poate citi și azi: „*Armata Statelor Unite. Intrarea interzisă*“. Nu e o simplă firmă uitată acolo din întîmplare. În lăuntru al acestei clădiri func-

ționează acum o filială a organizației reacționare americane „Cruciada pentru libertate“, care-și are sediul principal european la München. Filiale ale aceleiași organizații mai există în alte cîteva orașe austriece și chiar la Viena.

Să luăm acum și un domeniu care mie îmi este mai apropiat: cinematografia²⁾. Austria se mîndrește cu o bogată tradiție cinematografică. Încă pe vremea filmului mut, filmele austriece erau cunoscute în lumea întreagă. Mulți actori talentați și regizori de seamă au activat și mai activează și azi în cinematografia austriacă. Se pune, însă, întrebarea: este oare producția noastră cinematografică o producție cu adevărat austriacă? Cînd vizionezi un film austriac, poți sezisa cu ușurință că multe roluri, de obicei cele principale, sînt interpretate de actori germani, că pînă și acțiunea e astfel construită, încît să se adreseze în primul rînd spectatorilor vestgermani. Cum se explică această stare de lucruri mai mult decît ciudată? Nu e greu de răspuns: Austria este o țară mică și ea nu-și poate acoperi cheltuielile de producție ale unui film numai prin rularea lui în țară. Trebuie, deci, să-l exporte. Pînă în prezent, însă, singura țară în care putem exporta e Germania occidentală, iar firmele de difuzare vestgermane exploatează la maximum acest monopol de achiziționare a filmelor austriece. Astfel, ei cumpără filmele austriece numai cu condiția de a li se da dreptul să intervină direct în oricare din fazele de creare a filmului, de la scenariul și pînă la distribuția rolurilor.

Și mai lipsit de scrupule procedează firmele americane. Sîntem obligați, bunăoară, să achiziționăm anual sute de filme americane, lipsite de orice valoare, în timp ce numărul filmelor austriece achiziționate de americani e minim. Unde se află, în acest caz, suveranitatea noastră, independența noastră culturală?

Cu totul alta e atitudinea Uniunii Sovietice; aceasta se poate constata încă din cursul actualelor tratative sovieto-austriece privind schimbul de filme. O delegație sovietică va veni în Austria, una austriacă va pleca în U.R.S.S. Între cele două țări va avea loc un schimb de filme — și toate acestea pe bază de strictă reciprocitate și fără ca Uniunea Sovietică să ne impună vreo condiție înjositoare.

Încercările din ce în ce

← O parte din stricăciunile pricinuite de explozia unui balon american prăbușit la Wilfersdorf (Austria).

mai fățișe și mai brutale ale anumitor puteri occidentale, pînă nu de mult ocupante în Austria, de a interveni în viața poporului nostru, de a știrbi independența și suveranitatea națională a țării, neutralitatea ei, stîrnesc indignarea legitimă a tuturor austrieceilor dornici de libertate și pace.

Semnificativ în această privință este atitudinea poporului nostru față de problema resurselor petrolifere ale țării. Va rămîne oare aurul negru — petrolul austriac — baza independenței noastre economice? Va rămîne el în mîini austriece? În aceste zile asistăm la un spectacol de-a dreptul comic. Un partid din coaliția guvernamentală îl acuză pe celălalt că vrea să cedeze petrolul străinătății, deși se știe că și unul și celălalt au semnat încă înainte de încheierea Tratatului de Stat, faimosul „memorandum vienez“ — acordul în virtutea căruia întreprinderile petrolifere sînt date pe mîna cercurilor monopoliste din Occident.

Ce atitudine au muncitorii față de această tran-

Un pîchet de greviști în fața hotelului Sacher din Viena

zație oneroasă? Cel mai bun răspuns la această întrebare îl constituie însuși rezultatul recentelor alegeri pentru comitetul sindical de la firma „Prottes“, cea mai mare întreprindere petroliferă din Austria. Dintr-un total de 14 mandate, organizația „Unitatea sindicală“, care luptă împotriva înstrăinării petrolului nostru, a cucerit 11 mandate. Și alegerile legislative care au avut loc la jumătatea lunii mai în țara noastră, chiar dacă — în condițiile date — n-au reușit să oglindească adevărata voință a poporului, au prilejuit, totuși, vii manifestări populare pentru apărarea fără preget a independenței, suveranității și neutralității Austriei.

2) Autoarea acestui articol scrisoarea Susanne Wantoch, este cronicarul cinematografic permanent al ziarului „Osterreichisch Volkstimme“ din Viena.

ILUSTRATII de
Jules Perahim
la **STIHURI PESTRIŢE**
de *Tudor Arghezi*

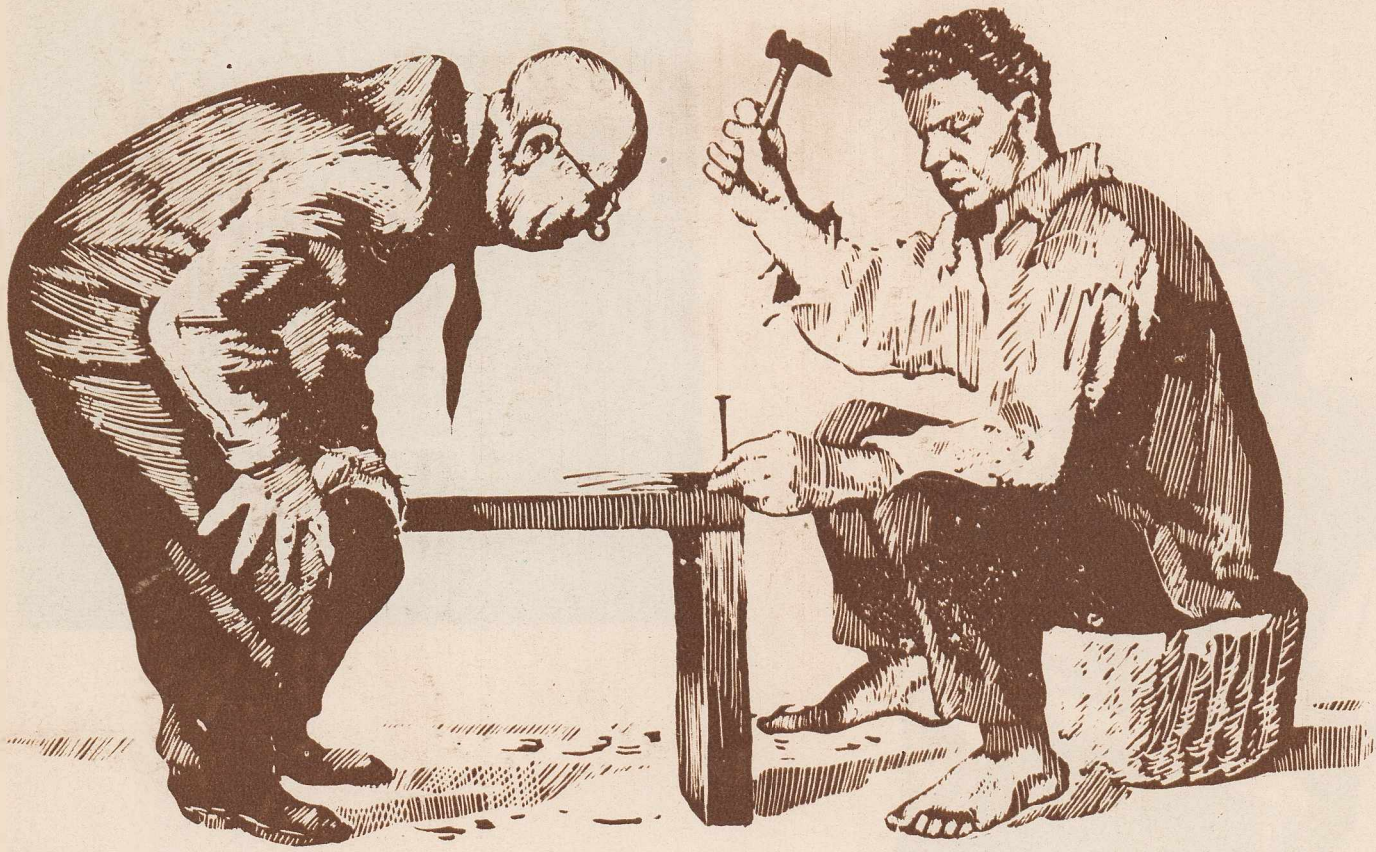
„Stihurile pestrițe” ale lui Tudor Arghezi — în curs de apariție la Editura Tineretului — au căpătat poate cea mai vehementă expresie plastică în imaginile fin cizelate ale lui Jules Perahim. Iată câteva din ilustrațiile la acest volum.

Jules PERAHIM: Comoara

Jules PERAHIM: Trișca

Jules PERAHIM: Cuiul

Jules PERAHIM: Scîndura

Jules PERAHIM: Putina cu clei

Jules PERAHIM: Un critic

Jules PERAHIM: Fabula fabulelor

Jules PERAHIM: Dihania

DIN MAPA UNUI POVESTITOR DE IMAGINI

Dem. DEMETRESCU : Studii de ilustrații pentru „Guliver în țara piticilor”.

Dem. DEMETRESCU : Ilustrație la volumul de versuri pentru copii „Cercul” de Dem. Demetrescu

Pictorul Dem. Demetrescu ridică ilustrația pentru copii la nivelul unei arte valabile pentru orice exigență matură. Fantezie în concepție și eleganță în stil, iată ce cucerește pe privitor de la primul contact cu opera lui, care are darul să te introducă brusc, irezistibil, în lumea de poezie și umor a imaginilor sale. Pe această pagină am înregistrat câteva din cele mai recente lucrări ale pictorului.

Dem. DEMETRESCU : Studiu pentru volumul „Circu

E în bucurător, plin de farmec, dar și firesc, evenimentul: realizarea primului film, care aduce un autentic suflu nou în arta noastră cinematografică, a fost începută în cadrul Institutului de Teatru și Cinematografie de către studenții care astăzi sînt actori, regi-zori și operatori ai studiourilor noastre.

Cînd o bună parte din film era turnată și critica profesorilor l-a recunoscut drept o operă în toată puterea cuvîntului, o operă de reală inspirație și originalitate artistică, studioul „București” l-a trecut în planul său de producție. Studenții li s-au dat mijloacele necesare pentru terminarea filmărilor și, astfel, filmul romînesc s-a îmbogățit cu o realizare poetică deosebită: „La mere”.

Filmul e transpunerea pe ecran — în linii mari — a schiței lui Cehov, cu același titlu. „Aniuta și Andriușa se iubeau”... așa începe povestea filmului. Și primele cadre se lasă urmărite cu încîntare: dragostea dintîi a unui băiat și a unei fete de la țară are o puritate, o gingășie și o exuberanță tinerescă fermecătoare. Toată lumea parcă e a lor: și cerul, și pămîntul, și florile, și viața întregă. Totul în afară de merele din grădina boierului lor, Semion Ivanovici, care-i fac Aniutei o poftă grozavă. Și ce nu face un băiat pentru draga lui! Un măr, un singur măr a mușcat Aniuta, dar ce pedeapsă cumplită i-a urmat.

Semion Ivanovici nu urlă și nici nu lovește. Zîmbește mîeros și-i cere lui Andriușa să-și lovească logodnica. E un lucru peste puterile băiatului: cum ar putea el să dea în aceea care-i este mai scumpă ca lumina ochilor? Semion Ivanovici zîmbește mîeros și hămăiturile cîinilor se aud tot mai aproape: ori pumnii lui Andriușa, ori boturile hulpave ale cîinilor o vor sfîșia pe Aniuta. Cîinii gonesc, sînt tot mai aproape. Andriușa își palmuiește logodnica. O dată, și încă o dată, pînă ce mințile i se întunecă și, uitînd că o are în față pe Aniuta, lovește cu sete aprigă, ca și cum ar da în boierul mîeros și crud. Iar acesta rîde cu poftă. E mulțumit. Tinerii pot pleca. Departe, tot mai departe, pe un drum de țară, doi tineri merg încet, cu capetele plecate, tîrîndu-și pașii. La o răscruce, însă, fata o ia pe alt drum. „De atunci ei nu s-au mai întîlnit”... ne spune povestitorul, încheind trista povestire.

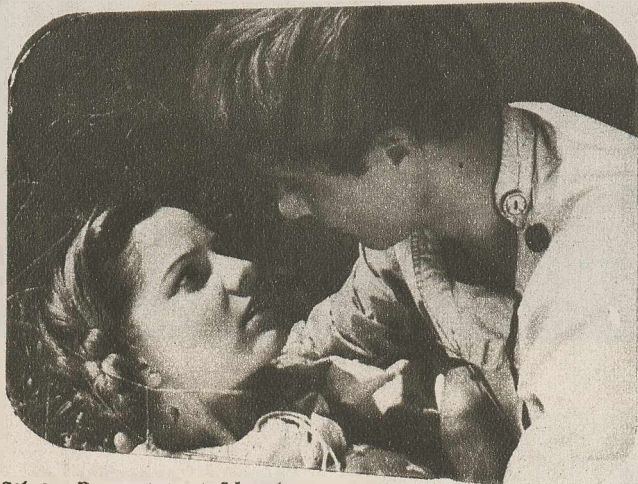
Filmul e scurt, dar are o mare forță emoțională. Pentru că, înainte de toate, el este foarte uman. Tinerii săi realizatori au urmărit să vorbească simplu și pu-

„ANIUTA ȘI ANDRIUȘA SE IUBEAU...”

ternic despre viața oamenilor, despre oameni așa cum sînt ei. De altfel, acest film a și apărut din dorința creatorilor săi de a aduce pe ecran imaginea autentică și convingătoare a omului. Problema aceasta cheie a cinematografiei, și de bună seamă și a filmului romînesc, și-a aflat răsunetul și în Institu-

Incercările și căutările colectivului de studenți au fost numărate, adesea rezolvate, dar filmul „La mere” a avut aceea împlinire artistică care l-a făcut reprezentativ pentru toată munca sa. Poate nu e riscant să afirmăm că dacă Manole Marcus și

totdeauna gravul, seriosul, veșnic preocupatul Manole, înalt și robust, laconic în vorbă și lent în mișcări, trebuia să privească puțin în jur și-l găsea deîndată pe veșnic veselul Mihu, strălucitor de vervă, răspîndindu-și ideile tuturor și ori-cînd, vioi ca argintul viu. Iar alături de ei au fost actorii Silvia Popovici, Nicolae Enache și (mai puțin favorizați de rol) Sinișa Ivetici și Eugen Homcă au alcătuit luni de zile un colectiv sudat de tineri entuziaști, care nu-și preocupau eforturile pentru filmul lor. Cîte exerciții de ore întregi ce aveau să le dezvolte imaginația și îndrăzneala creatoare! Cîte căutări febrile pentru găsirea celei mai subtile expresii a stării sufletești, pentru totala identificare cu personajul. Ce insistență și perseverență urmărirea acelei mici note false. „Nu te cred!” — suna vocea neîndurătoare a regi-zorilor la cea mai imperceptibilă stridență. Aparatul operatorului urmarea necruțător, îndeaproape, orice mișcare, orice clipire a ochilor sau mimica feței, și toate acestea trebuiau să aibă pe cetea adevărului. De aici, cea exprimare cinematografică subtilă și plină de poezie. Prim-planurile filmu- lui — atît de numeroase —

Silvia Popovici și Nicolae Enache, într-o scenă din filmul „La mere”

Julian Mihu au izbutit primii, aceasta se datorește în aceeași măsură muncii lor stăruitoare, îndrîjite, cit și prieteniei care îi unește de ani de zile. Cei doi sînt prieteni nedespărțiți. Cine-l vedea pe

Julian Mihu au izbutit primii, aceasta se datorește în aceeași măsură muncii lor stăruitoare, îndrîjite, cit și prieteniei care îi unește de ani de zile. Cei doi sînt prieteni nedespărțiți. Cine-l vedea pe

Regizorul sovietic Mark Donskoi, a cărui artă plină de un patetism poetic e bine cunoscută, a dat ecranului un nou film, care transpune în plastică dinamică a cinematografiei chipurile de neuitat ale marelui roman al lui Gorki, „Mama”.

Mark Donskoi s-a dovedit încă o dată un pasionat îndrăgostit de arta marelui scriitor rus. După ce acum un sfert de veac a făcut să apară pe ecran, cu o deosebită măiestrie, trilogia autobiografică a lui Gorki — film în care poezia gorkiană se împletește armonios cu bogăția amănuntelor realiste, specifice scriitorului — Donskoi a pornit la făurirea planului viitorului său film, „Mama”, la care a lucrat mai bine de 15 ani.

Cu ani în urmă, vorbind despre acest film, ne spunea nouă, studenților săi: „Aș dori să fac un film pentru toate mamele, pentru toate femeile”. Și ne povestea pe-atunci cum va arăta filmul de mîine. „Vreau — spunea el — ca povestirea cinematografică să înceapă cu imaginea pămîntului rusec în floare, cu cîmpii înflorite”.

Și filmul începe într-adevăr așa. Întinse cîmpii înflorite... Dar alături, din mlaștină și noroi, se înalță hîdă, monstruoasă, stăpînită de patroni odioși, fabrica anilor aceia, care, asemeni unei caracatițe, încearcă să strivească în labele ei oameni, conștiințe și inimi.

În atmosfera aceasta, admirabil redată plastic în film, evoluează în fața spectatorilor soarta mamei și a băiatului ei, Pavel.

Acțiunea se încheagă dintr-o înșiruire de episoade, organic sudate între ele, care ilustrează procesul dramatic al creșterii conștiinței de clasă a mamei. Semnificative pentru aceasta sînt

episoadele în care „hohotul” o învață să citească. Filmul te face să înțelegi că Vlasova, învînd buchiiile, învață și adevărul despre viață. Episodul de la țară, în care mama vede cum oamenii sînt bătuiți de jandarmii, este dominat de un dramatism reținut, întrerupt de evadări poetice, care ilustrează — cu figuri de oameni filmați de aproape — dorința luptei, creșterea minții.

În film, ura și iubirea Vlasovei cresc ca țînite din același izvor; cu olt crește iubirea și înțelegerea ei față de oamenii simpli, cu atît mai conștientă devine ura ei pentru acei care îi oprima.

Rolul mamei este trăit de Vera Mareșkai; spun trăit, căci a te rezuma la termenul oficial, profesional, „interpretat”, ar însemna o încălcare flagrantă a adevărului. Marea actriță realizează în Vlasova, nu numai culmea artei ei, dar aduce totodată pe ecran tot ceea ce Gorki a dăruit mai frumos și mai adînc din inima sa, inimii acestui personaj, prestitor de chipuri noi în literatura universală. Mareșkai devine astfel un al doilea autor al personajului.

Tînărul actor Batalov, cunoscut spectatorilor noștri din „Neamul Jurbinilor”, a dat viață autentică rolului lui Pavel. El ne aduce imaginea unui personaj dirz și puternic, dar plin de vibrațiile cele mai fine față de drama lumii care-l înconjoară. Și la el, ca și la ceilalți actori, se simte influența creatoare a regizorului: Donskoi urmărește

întotdeauna ca, începînd cu interpretul principal și terminînd cu ultimul figurant, toți eroii să-și aibă pregnant conturată personalitatea, din punct de vedere plastic și dinamic.

Regia în filmul „Mama” folosește, în mod creator, toate mijloacele acestei arte, dinamice prin însuși specificul ei.

Sugestiv este conturată scena în care, în sunetele dramatice ale „Apassionatei” lui Beethoven, în mintea Vlasovei învie viața ei plină de suferință, de lacrimi.

aduc spectatorilor nespuse de variată și nuanțată gamă a sentimentelor omenesci pe care le trăiesc actorii. Foarte cinematografică este apropierea sau departarea aparatului de personaje, potrivit acțiunii și sentimentelor care-i animă. Atunci cînd chipul actorilor reflectă frămîntarea lor lăuntrică, prin schimbări abia perceptibile ale expresiei mimice și a ochilor, aparatul se apropie și, ca printr-o lupă, vedem lumea interioară a personajelor. De altfel, filmul nici nu se bazează prea mult pe dialog, mizînd pe imaginea plastică, pe jocul mut al actorilor, mai elocvent poate decît cele mai reușite replici. De aceea filmul tinerilor noștri cinești este cu adevărat film și nu teatru filmat. De aceea el emoționează cu atîta neașteptată forță. Silvia Popovici și Nicolae Enache au avut astfel prilejul unui debut impresionant. Și rezultatele muncii acestui tînăr colectiv sînt cu atît mai valoroase, cu cît filmul nu s-a făcut în cele mai optime condiții. Mijloacele modeste aflate la dispoziția studenților au fost în parte împlinite cu ajutorul dat de echipa filmului „Alarmă în munți” condusă de Dinu Negreanu, care filma în apropiere. Prezența profesorilor lor, deși nu permanentă, era, totuși, stimulantă.

Filmul „La mere” e un început și o promisiune. Dar după el, sîntem îndreptățiți să așteptăm filme din ce în ce mai reușite.

Savel ȘTIOPUL
regizor

MAMA

Episodul este realizat de regie ca o ilustrare organică a genialității op beethovenian, o ilustrare născută din necesitățile dramatice ale romanului. La fel de puternic, prin lirismul său, este episodul peregînării mamei prin stepele ruse, cînd ea duce oamenii adevărul învățat de la fiul ei.

Dar meritul principal al regizorului constă în faptul (subliniat pe drept cuvînt de spectatorii sovietici) că izbutește să evocă cu multă expresivitate și adevăr istoric, epoca lui 1905, epoca primului mare avînt al revoluției ruse. Epoca trăiește în film cu obiectivitatea ei, cu peisajele orașelor și satelor de atunci, dar mai ales în peisajul interior al oamenilor care au creat-o.

Muzica și imaginea filmului se susțin reciproc. Imaginea parcă naște melodia, iar melodia creează cea imagine care nu se vede, dar întregeste tot ceea ce este concret și vizual cu o imagine interioară, purtătoare de simțămînte și pasiuni. Muzica o semnează Schwart, vechiul și credinciosul colaborator al lui M. S. Donskoi.

Bineînțeles, despre orice film poți să vorbești foarte mult, să-l analizezi, să-ți desfașori impresiile, să descrii povestea înfăptuirii lui. Dar fiindcă operele artistice realizate vorbesc singure pentru ele, să lăsăm filmul „Mama” să stea de vorbă singur cu spectatorii, ca de la suflet la suflet.

Mircea SĂUCAN
regizor

NE SFÎRSITUL

Splendid exemplar de berbec din Altai, cu o greutate de 130 kilograme. La o singură tunsoare, dă 17 kilograme de lână.

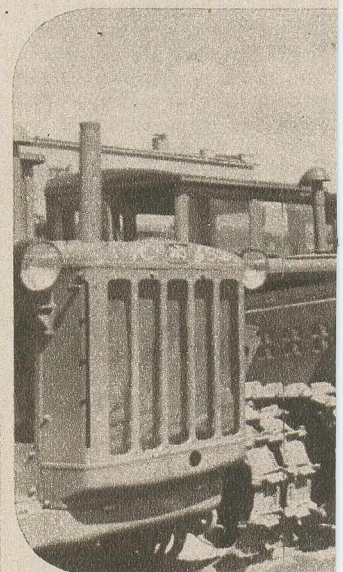
În aceste locuri a fost cîndva stepa siberiană. Orașul modern ridicat aci este Barnaul, capitala ținutului Altai. În fotografie: Prospectul „Lenin” - principala magistrală a orașului.

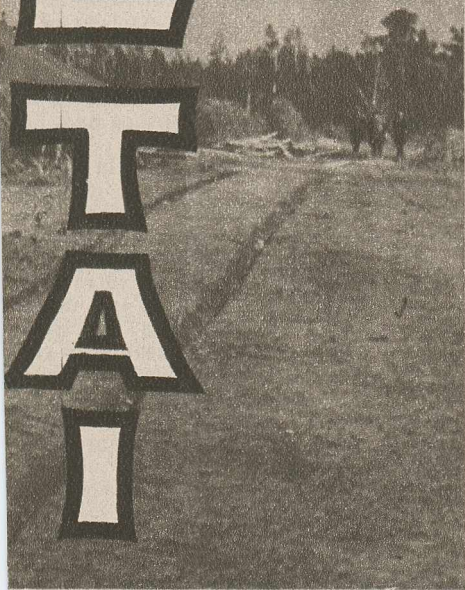
Cînd are clipe de răgaz și mai ales cînd inima îi dă ghies, tractoristul Vladimir Lomin își oferă serocțiile bucătăresei Valentinei Grebneva la... curățatul cartofilor.

Uzina de tractoare din orașul Rubtsovsk produce tractoare pe șenile.

ALTAI

Întinderi de necuprins, râuri ce-și gonesc cu repeziclune apele învolburate, taiga talnică, lanțuri maiestose de munți profilându-se în zare, peisaj pitoresc ce-ți încântă ochiul — acesta este Altaiul, unul dintre cele mai bogate ținuturi ale Siberiei apusene.

Atâtea bogății poartă în inima lui Altaiul, încât pe merit îl numesc oamenii sovietici, perla Siberiei. Întinzându-se de-a lungul cursului superior al fluviului Obi, Altaiul ocupă o suprafață de peste 260 mii km² (cît Marea Britanie insulară).

Altaiul este grănarul Siberiei. Aci se află una dintre cele mai mari baze de producție de grâu iarovizat din Uniunea Sovietică. Pe stepele transformate în lanuri mănoase, maeștrii recoltelor bogate obțin cel mai bun grâu din lume. Dar nu numai grâu. Și legume, și fructe, și furaje de tot felul.

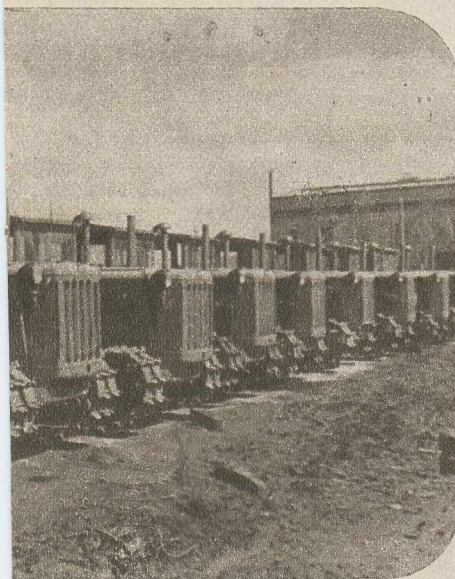
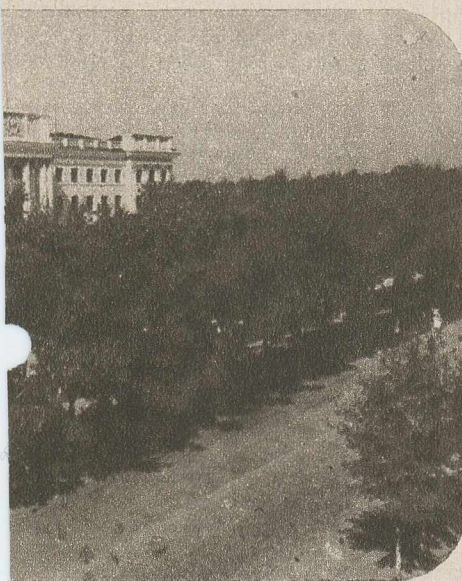
În pas cu agricultura, în Altai s-a dezvoltat, în anii Puterii Sovietice, o puternică indus-

trie. Cine nu cunoaște, în Uniunea Sovietică, baza textilă de la Barnaul — capitala Altaiului! Pe lângă marile uzine moderne ce produc mașini și tractoare, ce prelucreează diferite materii prime, ținutul acesta este vestit în toată Siberia și prin fabricile sale de produse lactate.

Azi, cînd pe întregul teritoriu al Siberiei au loc transformări de proporții grandioase, Altaiul trăiește și el epoca unor mari prefaceri. Pentru valorificarea nesecatelor bogății ascunse sub țelina seculară, luptă eroic zeci de mii de tineri, veniți aci, la chemarea partidului, din toate colțurile Uniunii Sovietice. Prin munca lor dîrză, numai în doi ani au fost trezite la viață peste 3 milioane hectare de pămînturi întelenite și virgine, care au și dat țării sute de milioane tone de grâu. Pe întinsul lor au apărut noi sovhozuri, noi stațiuni de mașini și tractoare, noi așezări — cele mai tinere orașe și sate din U.R.S.S.

← Așa arătau primele locuințe ale tinerilor veniți să cucerească pămînturile noi.

Din buncHERELE combinelor a început să curgă șuvoiul auriu al grîului, rod al pămînturilor desțelenite. Tinerii Vladimir Nosov, Gheorghî Semionov și Vladimir Haharov, veniți de la uzina de automobile „I. V. Stalin” din Moscova, au hotărît să trimită co'lectivului uzinei un dar original — o lădiță cu grâu din prima recoltă. ↓

Nina CASSIAN

Lizuca uituca

Pe un scaun șade
Lizuca
uituca.
Unghiile-și roade
Lizuca
uituca:

„Unde mi-s ciorapii? Am uitat.
(Parcă-aseară i-am zvîrlit sub pat).
Și cordonul unde mi-i acu’?
L-oi fi pus cumva-n dulap sau nu?
Unde mi-i penarul? N-am habar.
Dar creionul? Poate-i în penar.
Iar compasul, ia-l de unde nu-i.
L-oi fi pus cumva-n cutia lui?
Unde-i Geografia? Vai de mine,
Că mă fac la școală de rușinel!
Am uitat atlasul undeva.
Vai de mine, unde-i guma mea?
Nu mai știu ce lecții-am de făcut
Pentru mîine.— Orarul l-am pierdut.
Vai, și-acuma-s fezele în toi!
Nu știu: mîine-i miercuri sau joi?
Unde mi-o fi focul,
Că nu-i aflu locul?
Nici pantofii nu-s.
Unde i-oi fi pus?
Unde-i catarama?
S-o întreb pe mama.
Unde mi-e cravata?
Să-l întreb pe tata.”

— Eu m-am săturat! rosti deodat’
Un caiet. — Și eu m-am săturat!
Un papuc i-a dat răspuns. Și-apoi,
Toți, în cor: — Ne-am săturat și noi!
(Și să vezi pe urmă, tărăboil!)

Un pantof zbură pe plită
Valvîrtej, nici vorbă,
Iși luă vînt într-o clipită
Și sări în ciorbă!

Se poate-așa ceva, of, of,
In loc de-o ciorbă de cartofi,
Una de pantofi?
Și-n loc de-o ciorbă de lăptuci,
Una de papuci?
Da, se poate, la uituci!

Iar compasul
Face pasul
Mare, cît poate de tare,
Și-o zbughește-n lumea mare.
Trece peste Caraiman
Ca peste-o movilă,
Găurește un tăpșan,
Fără nici o milă.
Iar cravata
Enervată
S-a lipit de raft — și gata!
Sus, pe lampă, un ciorap!
Lucrurile-și fac de cap.
Năstureii joacă-o sîrbă
Prin unghere și sub masă.
Bluza zice că e cîrpă
Și deretică prin casă.
Neagră s-a făcut de praf.
Dă pantofilor perdaf.

Zice și perdeaua: „A!
Am uitat că sînt perdea.
Nu cumva oi fi vîntrea?
Unde mi-e corabia?”
Iar pe-un scaun șade
Lizuca
uituca.
Unghiile-și roade
Lizuca
uituca.

...Și-o să stea așa, de bună seamă,
Pînă o să uite cum o cheamă.

Visul lui Fănel

Stă Fănel în pat și face-un plan:
„Vreau să fiu stăpîn pe ocean!
Marinar mă fac și-o să mă-ncumet
Să mă lupt cu vîntul rău și umed.
Vreau să-nfrunt falazul cît un munte.
Stropi sărași să-mi picure pe frunte!
Ha-ha-ha! Viteaz sînt ca un leul
Marea face sluj la glasul meu.
E destul să spun o dată: „Hei!”
Că s-a și culcat pe locul ei.
Marinar mă fac: o aspră viață,
Plină de primejdii, dar măreață!
Printre ghețuri veșnice voi trece.
Focile, de spaimă — o să se-necel!”

Mama:

— Trece, Fănel, și spală-te, că-i zecel!

Fănel:

— Nu vreau, mamă... Apa e prea receee...

Lăcomii

Intr-o zi, cartorul dracilor se trăsese la un colț mai răcoros al iadului și hodinea pe o buturugă, pufăind din lulea.

Era ostentit foarte, bietul Sarsailă!

Din zori pînă-n chindie, fripsese cu mîna lui, răsucindu-i în țepușe de fier, doi țîlhari, un cămătar, un negustor ce dase lipsă la cîntar, o muiere care se cărăbănise cu logofătul și chimirul bărbatului, lăsînd la vatră cinci copii, un croitor ce făcea nădragii cu trei degete mai scurți decît fusese învolala, un circiumar care otrăvea țărani cu basamac, o vrăjitoare care păcălea oamenii, descîntîndu-le și frecîndu-i cu unsoare din mațe de cucuvala locote, amestecate cu măduvă de țîntar, precum și alți păcătoși și păcătoase de care erau pline hrubele gheenei.

Avea dreptul și întunecimea Sa la unceas de odihnă și la un fum de ciubuc.

Cînd îi era lumea mai dragă, Sarsailă se pomeni cu un drac bătrîn și srijit, care-i căzu în genunchi și i se plînsese astfel:

— Luminăția Ta întunecată! Prea cinstite și milostive tartor al nostru, îndură-te de nevrednicul și amaritul tău supus, Ghiduluș! Pe toți dimnii i-ai făcut căprari și căpitani, numai pe mine m-ai lăsat ostaș de rînd, vai de capul meu!

— Ce să-ți fac, flule? îi răspunse Sarsailă. Dacă nu e nici o pricopsală de capul tău! Ți-au luat-o înainte pînă și puii de draci, necum semenii tăi. Fă și tu vreo ispravă și-om vedea...

— Poruncește, Luminată-întunecime, și mă supun!

— Uite, îți dau drumul o lună de zile pe pămînt. Caută de pune mîna pe un zgîrcit și adu-mi-l... Dar vezi ca moartea lui să i se tragă din zgîrcenie, nu din altă pricină!

— Cum ai poruncit, așa am să fac, milostive stăpîne!

Ghiduluș sărută copita lui Sarsailă și o zbughi prin gaura ce urca spre lumina zilei. Ajunse pe pămînt și începu să bată drumurile, să colinde țîrgurile și satele, bîlciurile și hramurile, doar o pune mîna pe un zgîrcit. Se făcea cînd covrigar, cînd barcagiu, cînd negustor de bricege și de chivere.

După multe și felurite încercări, îi ieși în cale un boier numit Aftanase, care dădea țircoale coșului cu covrigi și nu se îndura să cumpere.

— Ia, jupîne, — îl îmбие Ghiduluș, — ia un covrig cu susan... Ia te uită ce cald și rumenit! Numai un firfiric!

Aftanase nu-i răspunse. Nu voia să cadă în ispită.

Plecă pe ici pe colo și iar se întoarse, că-amețise mirosul proaspăt al covrigilor. Îi chiorăiau mațele de fame, dar nu-l lăsa inima să-și dezlege bătările pungii.

— Scump, negustorule, scump! Dă-l și dumneata mai ieftin!

— Mai ieftin nu se poate, boierule, că nic nu se află ban mai mărunt ca firfiricul! A și dumneata un chef o dată, împlinește-ți cheful!

Aftanase scoase punga, ricii și nu găsi în fund decît un firfiric.

— Atîta am, nu mă lăsa pe drumuri! se rugă el de covrigar.

— Dă-l încoa, jupîne, și mănîncă sănăto: covrigul. Dumneata ești om blagoslovit de Dumnezeu! Dacă ai un firfiric, o să găsești alți doi în chimir!

Intr-adevăr, după ce plăti și mîncă ace covrig cu susan, Aftanase căută în pungă și găsi doi firfirici.

— Mare minune! — își zise el.

Merse mai departe și dădu peste un bragagiu

ierde omenia

basn de Victor EFTIMIU

Ilustrație de C. BACIU

— Rece bună, avem! Poftim și bea o bragă, jupîne!

— Vremuri grele, n-am lăscăie! se plînsese Aftanase.

Grozav ar mai fi băut el jupînul, o bragă, că-i era cald și covrigul setea l-o sporise. Dar cînd se gîndea la plată, îl treceau răcorile...

— Ce e la dumneata doi firfirici, boierule? Dumneata ești om blagoslovit. Dai doi firfirici și ai să găsești în pungă patru!

Aurită fu gura bragagiului! Boier Aftanase, după ce bău și se îndestulă, văzu minune mare: patru firfirici găsi în pungă și inima i se umflă de bucurie.

Merse el prin tîrg ce mai merse și dădu de un negustor de bricege. De multă vreme avea nevoie jupîn Aftanase de-un briceag, dar i se păreau prea scumpe toate. Rămăsese cu o ustură veche, ruginită, luată cu japca de la un țăran.

— Ia, jupîne, un briceag, că dumneata ești om blagoslovit! Dai patru firfirici pe el și ai să găsești în pungă opt!

Lui Aftanase nu-i venea să creadă! Cumpără briceagul și cercetîndu-și pungă, văzu în fundul ei opt firfirici.

Cu acești firfirici cumpără o chivără și după ce plăti, se pomeni că i s-au îndoit banii din himir.

— Ia te uită minune! se gîndi el.

Și se puse pe cumpărat. Cumpăra tot ce-i cădea la îndemînă. Și cum lua ceva, avutul se îndoia.

Pungă nu-i mai încăpea de atîția galbeni. Vici căruță n-avea să care atîtea lucruri.

Cumpără o căruță, o încărcă și iar văzu că s-au sporit gologanii.

Nu-i venea să creadă. Pe ce pune ochii, repede cumpăra. Și banii din chimir se îndoiau mereu.

De mult rîvnea el la o droșcă aurită, cu patru armăsari negri, cu hamuri și cu potcoave argintate.

Alese cea mai strălucită calească și porni spre casă. Brîul îi era greu de pungile care se umflau la fite ce tîrguială nouă.

Ajuns pe moșia sa, începu să cumpere în dreapta și-n stînga.

Puse mîna pe pămînturile-nvecinate, pe casa ispravnicului, pe grădinile zarzavagilor, pe moara morarului, pe turmele ciobanilor, pe palatul vornicului. În beciurile lui se grămădeau sacii plini cu galbeni. A trebuit să-și lărgească beciurile, că nu mai încăpeau de atîtea comori.

Nu se tocmea cu nimeni.

Se minunau toți de dărnicia lui boier Aftanase, pe care-l știuseră calic și-acum împărțea la dreapta și la stînga, fără să se uite, plătind oamenilor îndoit decît cereau ei pe mărfuri, pe casă, pe vite, pe pămînt.

Tîrgul întreg și ținuturile împrejmuitoare erau ale dumnealui. Și tot nu se sătura. Nu mai avea masă, nu mai avea somn. Nu mai avea prieteni, nu mai avea neamuri, nu mai ședea la taifas cu nimeni.

— Dacă-mi pierd vremea mîncînd, au dormind, au sporovăind, pierd atîția saci de aur pe care i-aș cîștiga cumpărînd. Fiecare clipă irosită înseamnă o pîgubă.

De aceea nici nu dormea, nici nu mîncă, nici cu oamenii nu mai zăbovea.

Grija averii îi fura toate gîndurile și toate drumurile. Nu știa ce să facă mai întîi: să-și

păzească bogățiile dobîndite ori să cîștige altele? În vătăfi și logofeți n-avea încredere. Se tot temeă să nu-l fure. Ar fi vrut să aibă o sută de perechi de ochi și două sute de picioare, ca să se afle pretutîndeni.

Vijelia lăcomiei îl ducea ca pe o pană. Nu se mai putea opri. Cînd n-a mai rămas nimic de cumpărat în tot ținutul și cînd beciurile cu nesfîrșite comori se lăteau sub pămînt, ce se gîndi boier Aftanase?

„De ce nu m-aș face împărat? De ce n-aș purta și eu coroană pe cap și buzdugan în mîna dreaptă? De ce n-aș sta și eu pe scaunul împărătesc să mi se-nchine toată lumea și cînd strănăt să-mi spuie curtenii: „Să trăiești, Măria Ta!“? De ce n-aș pune și eu biruri, s-adun alte avuții, să ridic oștiri și să cuceresc țările altora, să fiu de șapte ori voleyvod?“

Se duse, deci, jupîn Aftanase la stăpînitorul țării și-i spuse:

— Îți dau ce vrei, împărate, numai să mă lași în locul Măriei Tale!

Împăratul se învoi, se sfătui cu sfetnicii și pînă la urmă ceru, în schimbul scaunului domnesc, două sute saci de aur, cîte o sută de ocale fiecare sac. Tôt i se părea că ceruse prea mult și aștepta să se mai tocmească, dar Aftanase îi mai dădu o sută de saci pe deasupra.

Porniră carele visteriei și încărcară bogata comoară. Scrișiau căruțele sub greutatea poverii, iar Aftanase ofta văzînd că se duce atîta bănet, măcar că-n locul celor trei sute de saci, zgîrcitul se pomeni, peste noapte, că i-au intrat în beciurile adînci și întinse, alte șase sute.

Dar el tot ofta, murmurînd:

— Dacă nu dădeam cei trei sute de saci, acum aveam nouă sute!

Lăcomia îl stăpînea într-atîta, încît îi tulburase mîntea. Nu se gîndea că dacă n-ar fi dat cît dăduse, n-ar fi avut acum îndoit.

Nemîncat și nedormit, porni el spre palatul domnesc să se așeze pe tron. Abia se ținea pe picioare. Mîna îi șovăi cînd iscăli zapisul cu împăratul.

Era adunată acolo toată curtea. Logofeții, boierii și jupînițele ședeau înșirați pe două rînduri, cu mîna dreaptă pe inimă și cu capetele plecate. Îi puseră lui Aftanase-Vodă mantie grea pe umeri, pe cap coroană de aur cu pietre scumpe și-n mîna buzduganul puterii împărătești. Îl ajutară să urce pe scaunul domniei și să treacă toți curtenii prin față, aducînd noului stăpîn jurămîntul de credință. Dar lui Aftanase îi slăbiseră puterile, i se întunecase privirea. De atîta nemîncare și nesomn, în goana după bogăție, se uscăse și se jigărise, îi tremurau mîinile și picioarele. Ajunsese ca o stafie. Coroana, schiptrul și hlamida erau grele pentru bietele-i oase bătrîne. Simțea că-l lasă puterile, că se duce. Ajuns în culmea mării și averii, îi părea rău de toți banii de care se despărțise pîn-atunci și le plîngea de jale. I se întunecau sufletul și mîntea. Se stîngea. Mare fu spaima curtenilor cînd văzură pe noul împărat șovăind, lunecînd de pe tron, rostogolindu-se pe preșurile groase... Se repeziră toți să-l ridice. Prea tîrziu. Aftanase căscă gura de cîteva ori, îndrugînd:

— Banii mei! Bănișorii mei!

Apoi se mai zgîlții o dată și dădu ortul popii. Ghiduluș îi luă sufletul și se înfățișă cu el la Sarsailă:

— Iată, Luminăția Ta întunecată, ți-am adus un zgîrcit care și-a tras moartea din lăcomia lui!

— Aferim, fiule! îi răspunse tartorul. Să-mi trălești!

Și, ca un semn de mulțumire, îl trase pe Ghiduluș de nas, îl ciocăni pe frunte de trei ori, apoi îl mîngîie cu o lovitură de copită în sezut.

După datină, această mîngiere însemna că-l ridică la dregătoria de vătăf peste nouăzeci și nouă de diavoli mai mari și mai mărunți.

Iar întunecimea Sa Luminată, Sarsailă, trase în frigare pe Aftanase-Vodă și-l rumeni bine pe jeratic. Apoi se așeză pe-o buturugă, la un colț mai răcoros al iadului. Își aprinse ciubucul, mulțumit ca orice diavol care și-a împlinit datoria, și se puse pe tras fumuri.

— Paf! Puf! Paf! Puf!

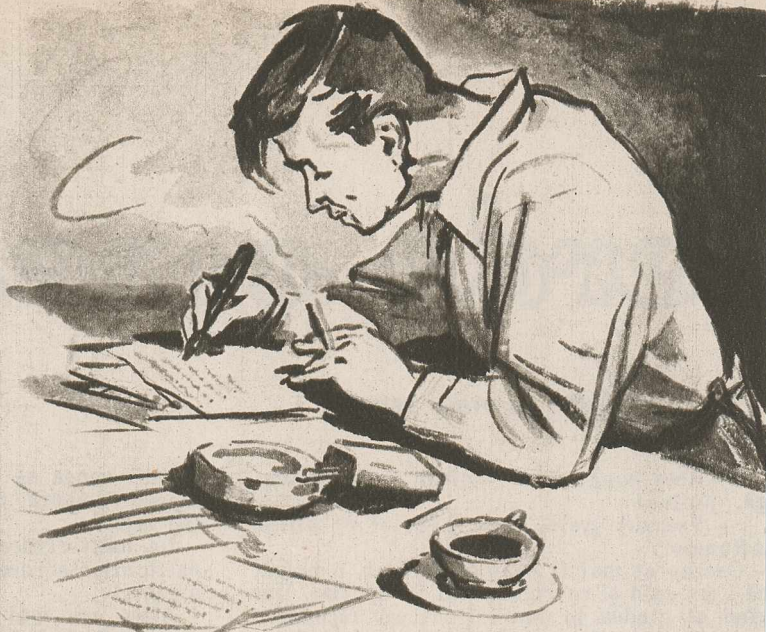

In strung

— schiță satirică —

de Camil BACIU

Ilustrație de Niki POPESCU

Secretarul de redacție al gazetei regionale n-ar apărea în aceste rînduri dacă persoana lui n-ar fi otrăvit — printre alte existențe — și pe aceea a reporterului Dumitrașcu. Reporteurul acesta era un băiat bun, dar oarecum distrat — de pildă, putea intra într-o creșă să caute inovatori științifici sau putea să se oprească la un S.M.T. în vederea surprinderii unor expoziții inedite de modă feminină. Incolo stima oame-nii care-și spuneau părerea pe față. Nu-i lipseau preferințele feminine, nici preferințele literare, îi plăcea să aibă oaspeți la masă, polemiza cu toată lumea și pentru că spontaneitatea sa se transforma în frondă, se alegea uneori cu câte o frecătură. De la o asemenea frecătură pornește întîmplarea pe care o istorisim aici.

Reporterul adusese în redacție cam șase povestiri și reportaje dintr-o uzină, toate pe aceeași temă. (Mai bine-zis era aceeași povestire sau același reportaj — refăcut de șase ori). Secretarul răspinsese materialul, spunîndu-i cam următoarele: „Îți propun să găsești un om care-și iubește mașina ca pe el însuși, și din asta să apară conflictul. Să fie vorba strict de legătura între om și mașină. Am auzit că la „Cheia” au venit niște strunguri teribile. Du-te acolo. Dar te rog, în primul rînd, și în general — numai metoda de lucru. Așa că...”

După această a șaptea discuție, reporterul plecă dezumflat, hotărît să se lase de scris și scribit că tot în ceea ce credea el era diformat în acea parte a corpului secretarului de redacție, care avea o formă pătrată, fiindu-i apoi servit lui ca cea mai înaltă învățătură. Trecu pe la întreprinderea „Cheia”, unde află că noile mașini nu fuseseră încă scoase din ambalaje.

Ajuns acasă, reporterul puse mîna pe creion și se așeză la masă. Materialul trebuia, totuși, făcut. Intrucît însă inspirația întîrziă, se hotărî s-o amorseze, scriind: „Niciodată Matei n-ar fi vrut...” șterse însă rîndul cu o trăsătură apăsătoare și desenă cîteva flori.

Cînd începu să se însereze, îl cuprinsese o stare de apatie. Își rezemă capul pe mîna și două ore nu se mai gîndi la nimic. Apoi fără să știe cum — îl străbătu o ușoară căldură și zîmbi aproape adormit. „Suflet chinuit — spuse, adresîndu-se secretarului de redacție — știu ce vrei... te-am înțeles, suflete... Ești bolnav, frățioare, nu trebuie să fim răi cu tine...”

În această stare de spirit începu să scrie. „Dacă autorul acestor rînduri n-ar fi văzut cele descrise, cu proprii săi ochi, ele ar părea de necrezut. Dar, în sfîrșit, acestea există! Omul s-a unit cu mașina, cum numai în vremurile noastre putea s-o facă! Asemeni unui centaur modern, organismul nou creat te derutează: e oare un om-mașină sau o mașină-om? Să lăsm însă faptele să vorbească. Ele sînt încăpătinate și plastice.

Am ajuns la întreprinderea „Cheia” după amiază. Responsabilul sindical mă aștepta la intrare, înconjurat de femei. Erau tinere și bătrîne, frumoase și urfe — toate ducînd coșulețe cu flori, pachete, pungă, sacoșe — unele cu cărucioare de copii, altele cu aparate de radio, cruciți, făcălețe, perdele, scaune.

— Azi e prima inaugurare — mi-a spus responsabilul — un ins mic, nervos, pe nume Georgescu. Am fi trebuit s-o și începem, dar am mai întîrziat-o din cauza dîmîtale.

Cu toate că mă așteptasem la ceva deosebit, prima impresie a fost uluitoare. În uriașă hală de mașini grele fuseseră aduse cîteva strunguri noi. Aveau un batiu prelung, cu o enormă păpușă mobilă, și o păpușă fixă mare cît o sobă de gătit. În spatele păpușii mobile se înălța un soi de cilindru cu ferestre, iar feres-

trele aveau perdeluțe. Gingășia aceasta aplicată masei de oțel m-a emoționat profund.

— Înainte de a începe festivitatea, ar fi bine să vorbești cu unul din oameni — mi-a sugerat responsabilul sindical. — Hei! strigă el — tovarășe Nicolaescu! Dă-te jos!

Din strungul aflat la dreapta noastră se auzi o voce răspunzînd:

— Imediat!

M-am întors și mi-a fost dat să asist la o privilegiată neobișnuită. Corpul cilindric, de metal, aflat în capul batiului, se deschise, lăsînd să apară figura unui om roșu și asudat. El coborî cele patru trepte ale unei scărițe de metal lipită de turn și se apropie de noi.

— Dînsul e tovarășul de la ziar — spuse responsabilul. — Vă las acum să vorbiți.

Și neglijînd faptul că în lipsa lui aș putea cere nisaiva aspecte critice, se topi în masa gospodinelor care foiau în jurul noilor mașini.

— Spune, tovarășe — l-am încurajat eu pe Nicolaescu. — Spune, că eu notez.

Tovarășul Nicolaescu se obișnuise, pare-se, cu gazetarii, pentru că a început să-mi istorisească totul foarte curgător, și intrucît citise multe articole ale presei locale, își însușise în bună parte stilul acestora.

— Noul tip de mașină, tovarășe, a fost produs de noi. E unic în Sud-Estul Europei, poate chiar în lume: batiul se prelungește cu o locuință pentru strungar. Camerele sînt în turn, iar atenansele sub mașină.

— De aceea e așa de înalt strungul?

— Exact, tovarășe. Era o problemă de spațiu. Să facem bucătăriile în turn sau nu? S-a văzut că mai practic e să fie în batiu, îngropate în masa fundației. Mai prost e (coborî vocea) cu canalizarea: tragerea țevilor prin fundamentul strungului a fost greoale și trebuie să ne servim — vă rog să mă ierțați — de cabina aceea de lemn, din curte. Mai bine n-o pomeniți, pentru că e veche și e de lemn. Dar, tovarășe, mi se pare că am fost prea tehnic.

— Din contra, tovarășe Nicolaescu, am înțeles perfect.

— Atunci — urmă el — să vă spun avantajele: întîi că omul se leagă de mașină. Strungul e masa lui, casa lui, aș putea să spun mama și tatăl lui. În al doilea rînd, trăind în mașină, te gîndești numai la inovații. Copiii își petrec vremea numai în cutia de viteze; cînd i-am dăruit băiatului un ursuleț, l-a aruncat. Se joacă cu o roată dințată, o curăță și o unge tot timpul. Tatăl meu, pensionar de vreo doi ani, socotește toată ziua cum să prelungim batiul, cu ajutorul deșeurilor. Uitați-l acolo, în capul mașinii. Stă așa și se gîndește, nu vorbește cu nimeni. Ei, astea ar fi avantajele tehnice. Apoi, ar fi că nu mai rupem hainele în tramvai, că n-avem igrasie, nu se prăsec șoareci: pe ultimul l-am mormit cu o bucătică de brînză aruncată în angrenaje; vă închipuiți ce-a rămas din șobolan... Apoi căldura asigurată — apa de răcire se scurge — după ce s-a încălzit — prin pereții apartamentului, iar dacă vrem răcoare, avem un ventilator cuplat la păpușa mobilă. Acum, ar fi bine să vă zic și lipsuri: mai întîi cu soțiile. Voiau să întindă rufele la uscat în hală; vă gîndiți ce-ar fi ieșit. Problema rufelor a rămas, totuși, nerezolvată — o să avem o ședință deseară. În al doilea rînd e că familiile ne încercă puțin la lucru — nevastă-mea, în loc

să meargă la bucătărie prin batiu, a fugit ie pe afară și a căzut cu cratița peste șurubi fără fine. Și Gigel, al mai mare dintre băieți se ascunde în cutia de angrenaje să citească romane de aventuri. Alaltăieri am observat asta pentru că roțile i-au apucat un pantof și i-l-au scos deasupra. E drept că și eu obișnuiesc să stau acolo să citesc, dar asta m-a mult ca să ung lagărele, pentru că ai noștri n-au reușit să toarne o compoziție bună se ard rapid. Dar, tovarășe, fii bun și po teste sus.

Am urcat scărița și am pătruns într-o odă ță îngrijită, ale cărei rotunjimi gingașe amiteau o țeavă de tun. Mobilele erau cilindrice ca să se poată lipi de pereți, potrivite cu atît gust, încît masa, singura în patru colțuri mi-a dat o senzație de ameteală.

— Ca pe vapor — surse Nicolaescu, o servînd la ce mă uit. — Trebuie să privești toate acestea ca pe un mare ajutor — urmă dînsul — cu toate că sînt unii care ne fac greutăți abia s-au mutat și-și dau în petec. Stroesc de la strungul cinci, și-a adus gîinile și le ține pe cutia de viteze. O strică, tovarășe, o ciocnește de o face ca alte alea. Și unde mai pînă că au ouat în alimentarea cu apă și au înfundat-o... Și asta nu la el, la vecin... Așa îi vine dumnealui... Cu toate că avem jos cămară și bucătărie, și un fel de coteț... Dar, poftă să intrăm în strung.

Am presimțit ceva neplăcut, dar n-am avut timp să amîn studiarea acestei probleme pînă la viitoarea documentare. Nicolaescu a luat înaintea și după două clipe eram înțeperi într-o țeavă. Noroc că gospodina era acolo și am fost tras cu ajutorul unei frînghii de ruș pînă într-o încăpere joasă și întunecată. Teava avea unele asperități rămase de la turnare stofa hainei, prea aspră, s-a agățat în ele fără să poată să le pilească.

— Aici e un fel de cameră de trecere — în explică politicos Nicolaescu — Și... hei, Gigel, mai încet! — strigă dînsul.

Dar era prea tîrziu. Un băiat încercă să treacă pe lîngă noi, ghemuindu-se. Datoarea lipsei mele de experiență, am căzut într-o poziție dificilă și în scurt timp picioarele celor doi Nicolaescu și cu ale mele se amestecară viguros.

— Dacă vreți, stați puțin într-o mîna să respir — îmi șuieră Nicolaescu-tatăl. Ei, Gigel, ridică-ți piciorul de pe ceafa tovarășului. Acum îți-ai găsit să te joci, obrăznicătur!

După cîteva rostogoliri, Gigel reuși să desprindă din grupul nostru și plecă de bușilea, fluierînd, iar noi am ajuns în alt tupe unde am trecut mai ușor, fiindcă era puțin uns. „Documentarea are riscurile ei — am socotit, mîndru de munca de reportaj. Aș fi vrut să-l întreb ce-ya pe ghidul meu, dar el mi-o luă înainte, deschizînd o ușă scundă.

— Iată cutia de viteze — spuse. — Viza e bucătăria. Poftiți.

Nu știu exact cum s-a întîmplat, dar s-a auzit un făcînit monstruos, cineva mi-a smul pantalonii, mi-a tras două ghionturi groaznice și am zburat într-o bucătărie mică și luminată.

— Vai de mine, tovarășe, — mi-a spus Nicolescu. V-ai băgat în angrenaje, păcatele ăstea! Noroc că mergeam cu viteză mică! Tați o clipă, luați pantalonii ăștia de salopetă. Și, dacă vreți, să ieșim puțin la aer.

Operațiunea de ieșire s-a arătat a fi destul de complicată, întrucât deschiderea era mai gustată decât capul. M-a salvat numai faptul că eram bine muiat în ulei.

— De ce nu l-am vizitat pe dinafară? am întrebat apoi, arătând strungul.

— Pentru că ce am văzut constituie cea mai importantă caracteristică a inovației. Înd odăile se repară, eventual le sudăm, mai dăm la strung, sau le nituim, locuim în s, în batiu. Apoi, aceasta constituie o mare economie de spațiu, e o folosire mai rațională dedesubtului mașinii și, în al treilea rând, înțelegem că ar fi dacă gospodinele ar merge în hală la bucătărie. Acum, e drept, proiectanții au greșit, calculând puțințel cam prea onomocos spațiul de locuit...

— Lasă, tovarășe Dumitrașcu — s-a auzit voce din spate — pe ei este cine să-i critice! M-am întors. Responsabilul sindical revese să ne ajute. În ciuda documentării, care îi obosise oarecum, entuziasmul și interesul meu ajunseseră la culme și-mi scosesem cartul să iau note. Dar l-am stors degeaba ulei, pentru că începea festivitatea.

Dumitrașcu suspină, trase o linie și scrisese ea: „va urma”. Fugi apoi la redacție, bătutul la mașină și navăli la secretariat.

— Să vă citesc! — strigă el — Să vă citesc am văzut azi la „Cheia”, ținut secret până acum, pentru că a fost în fază experimentală. Storisirea aceasta n-ar avea nici un rost dacă am omite reacțiile produse în făptura și ritul secretarului de redacție.

El spuse:

— Ce-i asta? Apoi: — Formidabil! Iată că a ajuns industria noastră! Apoi: — Cum n-au aflat cei de la regiune? Să dăm un efon să verificăm.

Dar la regiune nu mai era nimeni. Secretarul privi țintă pe Dumitrașcu, apoi spuse:

— Și unde e rolul partidului?

După aceea:

— Ar fi bine să scoți chestia aia cu nevasta și a căzut pe batiu. Nu e esențial și o să iedice masele să capete încrederea în noua noastră. Iar noi vrem să capete încredere! I pantoful copilului scăpat în angrenaj și nici un rost. Dumneata ești un naturalist, tovarășe Dumitrașcu, îți plac lucrurile simple. Și mai îndulcește chestia aia cu arile strimite. De ce să fim criticiști? Pe ce ajută asta? Și de ce tot pomenești despre meata?

— Deasupra ești și sentențios. Să lăsăm oameșii albă opinie. Și... nu, nu... te rog!... discut! Am spus! Și... mai mult cu sindiul. Conflictul cu cei înapoiți e trecut prea ușor, fără să-ți mai spun că nu e concret. Poie să știm: cine a vrut, cine n-a vrut să nute în strung, și de ce... Să-i ajutăm pe eni... Dar... de ce nu ți-ai exprimat punctul de vedere în legătură cu mașina? Unde e conștientă, poziția dumitale? Profită de faptul că ai o încheiere, și bagă asta acolo.

— gîndi puțin, înfierbîntat de cele spuse.

— Vezi, tratează mai satiric faptul că se aduce în sală, dar în schimb sugerează să se aducă acolo și filme. Cu toate că am tot timpul senzația unei ușoare ironii, ni-am dat seama pe cine vizezi... Ei, cam ar fi — încheie el, ca să nu-l demobilizeze eporter.

— Icu câțiva pași prin cameră, după care îi semnă lui Dumitrașcu să vină în biroul celorului-șef, care lipsea de o săptămână.

Tovarășe Dumitrașcu — îi spuse, emoționat, oferindu-i o țigară — îmi pare deosebit bine că te-ai mai lăsat de prostii și ai scris ce trebuie. Dacă mergi înainte pe calea asta, ai să ajungi departe. Din păcate te-ai at cam prea mult de întâmplări petrecute în familia muncitorului și prea puțin de atitudine lui, de sentimentele lui față de mașină. Imășița vechiului intimism al dumitale. Pate astea, tovarășe Dumitrașcu, te felicit! edem următorul material, cu festivitatea la secretarul de redacție strînse în mîna nare, caldă, mîna reporterului, care trecea după efortul creator prin care trecuse.

„...Și acum, Aleco (X), hai la joacă cu noi!”

Ziarele din Occident au comentat variat retragerea cunoscutei dansatoare și cântărețe negre Joséphine Baker de pe scena Follies Bergé-ului. Cu atât mai mult cu cât retragerea era însoțită de declarația actriței de a trece activ în rîndul luptătorilor împotriva rasismului.

Dacă cei 30 de ani de scenă o apărau într-un fel de sarcasmul unei anumite prese, n-au lipsit, totuși, zîmbetele ironice la apariția fotografiei Joséphinei Baker înconjurată de cei șapte copii de ras diferite, „săptămîna mea” — cum și-a poreclit-o singură. Șapte copii orfani, înfiați și strînși într-un singur cuib, de o femeie ce-și dedică viața apărării demnității umane. De pe poza ștearsă, reproducă în ziăr, am reținut doar zîmbetele timide, nedumerite încă, ale copiilor...

Am revăzut-o într-o zi, întrînd într-o curte — adevărată pașiște înveșmîntată de primăvară. Pe scăunașe pitice, o lume de pitici asculta o poveste. De departe, nu auzeam istoria — zăream doar spațele educatoarei, capul puțin aplecat spre alte capete mici. N-am vrut să tulbur discuția. Era prea mare atenția, prea mult interes, ca să-mi permit să mă apropiu. Pe afară începuseră să zburde fluturi albi pe ramurile cașilor și în scufiile galbene ale păpădiilor zumzăiau cald albinele. Povestea era, desigur, mult prea captivantă dacă nici fluturii, nici gzele nu puteau fura privirile ochilor rotunzi. Istoria s-a sfîrșit și dintr-o dată au început să curgă întrebările. Cîțiva s-au bucurat bătînd zgomotos din palme, răsturnîndu-se chiar de pe scăunașe, alții s-au repezit spre educatoare, grăbindu-se să privească într-un caiet ce-l ținea în poală. M-am apro-

piat încet și peste umărul educatoarei, printre zuluți și cîrlionți, am zărit din nou zîmbetul încrezător al Joséphinei Baker și fețișoarele uimite ale „micii ei săptămîni”.

— De ce nu iubesc oamenii răi pe negrișori, tovarășă Lia?

— Pentru că sînt răii răspunde cu convingere o băiețaș nițeluș încrunțat.

— Nici pe chinezii mici nu-i iubesc? Nici pe greci? (Nu înțelegem de ce tocmai pe greci?) Copiii și-au întors atunci fețele spre o fetiță slăbuță cu tenul mat și zuluți ce-i alunecau zburdalnic pe frunte. Simțind privirile ațîțite asupra ei, se aplecă spre scăunașul de alături, unde un rotofei la fel de cîrlionțat părea cu totul rupt de cele prezente. Se străduia să-și înfășoare un fir de iarbă în jurul unui nasture și restul părea să-i fie indiferent.

Fetița se aplecă spre el și-l apucă de mîna, smucindu-l în pic. Se strînseră unul lîngă altul, înfrunțînd privirile celorlalți.

— Hélénichi, Aleco, — spuseră copiii — veniți aici, veniți! — și doi mai vrednici începură să-i tragă spre a-i convinge, mai mult decât se cuvenea.

— Ela do — veniți — le făcu semn și educatoarea și se aplecă apoi spre ei cu brațele întinse. Copiii își se cuibăriră la piept și de acolo priveau acum c-un zîmbet malițios spre ceilalți.

— ...Lor nu le pasă de copii, de nici un fel de copii. Ei vor doar să fie bogați, bogați și atît — încheie istoria educatoarea.

— Și atît! subliniază cu convingere, din nou băiețașul cel încrunțat. Apoi își descrețește fruntea și

spune: acum noi să ne jucăm cu toții.

Și în acel „cu toții” și-n propunerea de joc, am simțit o anumită ușurare care s-ar fi putut traduce prin: „Bine că la noi e alt fel”...

Ca un stol de vrăbii copiii o porniră îmbrîncindu-se, hîrjonindu-se spre leagăn, spre morișcă, spre grămada de nisip. Un grup întîrziă strînș în jurul fetiței și băiețașului cel oacheși.

— Hélénichi, ela do — își țuguia o fetiță gura — „kațe froni ma” (stai cuminte).

— De unde știe fetița grecește? o întreb curioasă pe educatoare.

— Am învățat eu cîteva cuvinte și apoi i-am învățat și pe copii ca să poată lega primele conversații.

— Aleco — karaméles, da? Karaméles! îl îmbie mai departe un altul — iar rotofeii rîde acum și sughite, așa cum fac cei mici la prea mari bucurii. „Karaméles, karaméles”, repetă toți, bătînd din palme de parcă ar fi descoperit în numele zaharicalei cine știe ce vorbă făcătoare de minuni.

— „Ela do, karaméles”, și rîstele se transformară în chiote, iar alții, ca să mărească veselia, se rostogoleau ca butoiășele prin iarbă. Bine că la noi e alt fel! — m-am gîndit și eu.

...În fundul curții, în strălucirea curată a dimineții de april, o horă largă se învîrtea veselă. Ora sună două... „Omul Negru” n-a venit, ora sună trei... „Omul Negru” n-a venit. Ora sună patru... Da! ceasurile limpezi și vesele vor suna mereu, întovărășindu-vă copilăria. „Omul Negru” nu va mai veni! Nu-l vom lăsa să se mai apropie de pașiștea noastră.

Irina OPRAN

CONSĂTUIRILE „FLACĂRII” CU CITITORII SĂI

Cu prilejul Zilei presei comuniste, redacția revistei „Flacăra” a organizat consătuirea în care s-a întîlnit cu cititorii săi.

Joi 3 mai avut loc în București, la fabrica „Industria Bumbacului”, consătuirea cu cititorii revistei din această întreprindere.

Luînd cuvîntul, numeroși cititori au adus propuneri prețioase cu privire la îmbunătățirea conținutului și prezentării revistei.

Printre cei care au vorbit, tov. Petroniac Irina, desenatoare, a arătat că ilustrațiile la schițe, care sînt semnate de multe ori de cunoscuți artiști plastici, trebuie să redea mai sugestiv conținutul textului și să aibă o calitate artistică corespunzătoare.

Vorbînd despre foto-reportajele apărute în „Flacăra”, tov. ing. Becuța Alexandru a propus să se păstreze echilibrul între spațiul acordat textului și fotografiilor. Tov. Bunaclu Mariana, tehnician, a cerut ca în revistă să fie mai mult prezentată noua noastră cinematografie. Utemistul Vasile Constantin, analizînd unele schițe apărute, a propus ca pe viitor să se publice schițe și reportaje, avînd ca temă educația comunistă a tineretului.

O altă consătuire a avut loc pe ziua de 4 mai la Craiova, organizată de „Flacăra”, împreună cu ziarul „Înainte”, organul Comitetului regional de partid. Consătuirea s-a ținut în sala de festivi-

tăți a liceului teoretic nr. 1. Au participat numeroși cititori ai revistei, printre care, oamene de cultură, activiști pe tărîm obștesc și mai ales muncitori și tehnicieni din fabricile „Electroputere”, „7 Noiembrie”, „Partizanul”, „Fructul romînesc”, „Independența”, „Depoul C.F.R. Craiova”, studenți și profesori de la Institutul Agronomic și Institutul Tehnic etc. Cititorii „Flacării” au făcut aprecieri asupra revistei, au adus propuneri pentru îmbogățirea cuprinsului numerelor viitoare.

Tov. Manda Grigore, mecanic de locomotivă, și-a exprimat interesul pentru reportajele care au cuprins aspecte critice, ca „Așa nu e bine”, de

C. Chiriță, arătînd că doare să se publice în „Flacăra” cit mai multe materiale de acest gen. În cuvîntul său, tov. profesor universitar Stratulat, de la Institutul Agronomic, a arătat că trebuie mai mult folosită schița pentru oglîndirea transformării socialiste în agricultura din țara noastră. De asemenea, în cadrul consătuirii, unii cititori și-au exprimat preferința pentru genul scurt publicat în revistă, care e mai adecvat decât nevelele mari sau fragmentele de romane, și au cerut ca schițele care apar să aducă conflicte sufletești mai puternice, probleme de transformare a conștiinței mai interesante etc.

STATIILE experimentale

...Se va organiza activitatea de cercetări științifice în strânsă legătură cu problemele legate de producția gospodăriilor agricole socialiste, a SMT-urilor și gospodăriilor agricole individuale, se vor sprijini aceste gospodării în introducerea experienței înaintate și a realizărilor științifice.

Institutele de cercetări științifice vor studia cu cea mai mare atenție experiența fruntașilor în producția agricolă, generalizarea și introducerea ei pe o scară largă.

(Din „Direcțiunile Congresului al II-lea al Partidului Muncitoresc Român cu privire la cel de-al doilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1956-1960”).

Am vizitat multe gospodării colective. Ei bine, mi s-a întâmplat nu o dată să aud vorbindu-mi-se în felul acesta: „Creștem de ani de zile aceleași rase de animale. Bune sau rele, sînt ale noastre și ne-am obișnuit cu ele. Am încercat să aducem altele mai productive. Nu merg. Ne-am ales doar cu pagubă”.

La Călărași Vechi, de pildă, colectivii au introdus cunoscuta rasă de găini Leghorn. Ouătoare renumite în lumea întreagă. Președintele scosese chiar o zicală: „ziua și oul”. Pentru ca, în curînd, oamenii s-o schimbe în: „ziua și găina”; căci, gîtuite de clima aspră a Bărăganului, păsările acestea sensibile se stingeau una câte una. Într-o comună alăturată, la Ceacu, colectivii au încercat să împămîntenească rasa de porci York. „Carne multă și 12-13 purcei la o fătare”. După cîteva luni cădea răpus de pestă ultimul dolofan roșcovan. În sfîrșit, într-o altă colectivă din sudul țării oamenii au încercat să-și mărească șeptelul, aducînd cîteva exemplare de vaci Pintzgau (care în nordul țării au adus crescătorului C. Adochiței cunoscute rezultate ex-

Inginerul zootehnic Gh. Bejan și asistentul R. Marinescu execută lucrări de biometrie la tipul nou de cal ce se creează în stațiune.

cepționale în producția de lapte). S-au îmbolnăvit și acestea pe rînd.

Constatarea acestora mi-au născut în mod legitim serioase semne de întrebare: așadar, vacuța surie, porcul țigănesc, trăpașul pitic, găina țărănească, țigăile și țurcanele cu lina lor aspră, vor trona nestingherite și de-acum înainte? Eram de fiecare dată sigur că oamenii mult mai pricepuți și mai în problemă decît mine se ocupau de multă vreme de treaba aceasta, dar confirmarea deplină am avut-o abia zilele acestea, în urma călătoriei făcute la Slobozia.

La „I.C.Z.”-Slobozia

În zorii primei zile am vizitat secția de cabaline. Pretutideni exemplare de armăsari și tepe de o rară frumusețe și îngrijire. Pur sînge englez, a căror armonie de linie îți provoacă o adevărată emoție estetică, liniștiți și masivi ardenezi, muncitori și blînzi trăpași locali. Mă însoțește doctorul Maior, directorul stațiunii.

— Iată materialul nostru de lucru. De aci, de undeva, va trebui să se nască exemplarul dorit, care va purta într-însul toate calitățile confrăților săi.

Încerc o senzație curioasă: din animalele acestea vii, vor trebui desprînse și apoi împreunate, ca într-o adevărată combinație chimică, calitățile și trăsăturile lor esențiale. Ca dintr-un adevărat minereu, tehnicienii se vor lupta să scoată, cu migală și răbdare, tot ce e bun în fiecare: calului englez eleganța sa; ardenezului, puterea; iar trăpașului local, rezistența. Mai departe:

— Baza o constituie evident rasa locală. Trăpașul. O bază curățată de impuritățile existente, pe care vom trebui să clădim rasa noastră viitoare. Viitorul „cal de Slobozia”, frumos, masiv și rezistent, să poată duce de trei ori greutatea corpului său.

Ei bine, cititorule, poate nici unde în altă parte rezultatele muncii nu apar atît de îndepărtate: Un colectiv întreg de muncitori și tehnicieni pornesc cu avînt la treabă, azi, pentru a-și vedea cu ochii roadele abia peste 10-15 ani! Zece, cincisprezece ani în care caracterele urmărite se plimbă dintr-un exemplar într-altul, apar un timp cu putere, pentru a putea să recadă în viața generație, răpuse de atavism sau degenerare. Ani în șir, zootehnicienii le urmăresc zi cu zi, le pîndesc în fiecare nou născut și se străduiesc apoi să le conso-

lideze, să le supună, pietrificîndu-le într-un singur animal.

Sînt scoși în curte, pentru demonstrație, trei armăsari. Un ardenez, un trăpaș și metisul rezultat din încrucișarea lor. Fiecare e înhamat la o droșcă, apoi pornesc să se întrecă. Pășind măsurat și greoi, masivul belgian rămîne ultimul. Metisul îl întrece, dar nu poate ajunge trapul sprinten al localnicului. La sfîrșit, pare destul de obosit. În locul lui se înhamă acum un metis din a doua generație. Acesta se apropie mai mult de sprintenul trăpaș. Un al treilea metis, rezultat din încrucișări și mai îndepărtate, e gata să prindă din urmă „rasa locală”, iar la sfîrșit pare la fel de puțin obosit ca și concurentul său. În clipa în care va reuși să-l ajungă sau să-l întrecă, scopul crescătorilor va fi atins: noul tip va putea fi perpetuat, devenind părintele rasei de Slobozia.

★

Înainte de a ajunge la secția bovinelor, doctorul Maior e chemat să primească o delegație de colectivști. Oamenii arată că taurii trimiși pentru încrucișare au dat și exemplare ale noii rase, dar și cîteva sure de stepă autentice.

— O să venim deîndată să vedem viteii. Dar cu oile pe care vi le-am trimis?

— O, cu astea e o adevărată minunăție! Au ieșit toate ca la dumnea voastră. Lina moale ca mătasea. Și ele, sănătoase toate. Ne întorcem la grajduri. Însoțitorul meu, crescătorul Nicolae Chiriacescu, îmi potolește noianul de întrebări:

— Nu te supăra. E timpul mulsorii. Să vorbim încet și să călcăm în virful picioarelor. În asemenea momente vaca trebuie să fie într-o stare de destindere. Orice zgomet îi produce șocuri neplăcute. (Rîde). Nu sînt snoave, tovarășe. Lucrurile acestea au influență mare asupra lactației. Și asupra creșterii.

Mi-am amintit de crescătorul de bovine Chiriacescu cînd am vorbit cu ciobanul Miu Petrache, de la secția de ovine. Moșul acesta îmi povestea cu multă seriozitate:

— Amu, cînd încep mioarele să dea lapte, le iau sara tîlăngile de la gît și le bag pe furis în ogor străin. Oaia, de la numai o gură de nutreț furat, dă lapte mult și bun. Așa-i învățătura din bătrîni! Și aceasta după ce tot el mă lămurise cu puțin înainte:

— Niciodată oile nu se adapă încălzite. Le ia cu pneumonie. Trebuie așezate la umbră. Iar de nu afli umbră, cum e aci în Bărăgan, să fie cel puțin puse în șir lung, să le bată vîntul din toate părțile. Așa mi-au citit mie tehnicienii din cărți, așa am făcut — și a fost bine.

Dacă la crescătorul Chiriacescu rămășițele vechiului au căzut la fund, strivite de cunoștințele moderne, științifice, căpătate sub îndrumarea personalului tehnic al stațiunii, la bătrînul Petrache, noile îndrumări științifice au ră-

mas încă pe același plan cu suferințele. Peste 2-3 ani, desigur nu va mai vorbi nici moșul Mica azi. (Cei care îl veți întîlni atunci, o să-mi dați dreptate).

Înțeleg acum limpede că numele calificarea întregului colectiv, v duce în mod sigur la reușita experiențelor proiectate.

În fața unui staul rumeșă lăniștite trei vaci. Prima de o culoare brun închis. A doua, de un brun suriu, iar ultima de un sur deschis. Trei generații ale încrucișării rasei Schwitz, cu sura locală de stepă. Prima a dat anul 2.000 litri lapte. Urmașa e 2.200, iar ultimul exemplar 2.500 litri. Acesta a fost oprit pentru perpetuarea și consolidarea rasei. Ca înfățișare aduce mult pe sura locală, avînd, totuși, cruple mai pline și talia mai armonioasă. Calitățile celor două rase s-au sudat perfect într-însa. Foarte curînd colectivele din regiune vor avea în sute de exemplare o nouă sură de stepă, perfect adaptată, dar care va da de cînt ori mai mult lapte!

Va fi o mare victorie a stațiunii. Un colectiv întreg o așteaptă cu nerăbdare.

Departele de Slobozia, în plin Bărăgan, se află secția de ovine porci, păsări și iepuri. Aci trăiesc și muncesc tinerii soți medici veterinari Elena și Aur Harșian.

De șapte ani de zile tine această și-au ales ca loc de trai Bărăganul, iar ca preocupare permanentă — turmele de mioare. Puri de angora și păsările de curte. De dimineață pînă seara (și a seori și noaptea), cei doi soți găsesc numai în mijlocul lor. Singură fluierătură și mioara cîmăată se apropie blîndă de doctorul Harșian:

— Ce e, fetițo? Ce faci tu? Spune! Iată, aceasta e un exemplar de merinos. O rasă pe care localnicii nu au reușit s-o împămîntenească.

O nouă fluierătură. Vine să arate blana o țigaie bucălaie. Așa un tip al noii rase realizate în stațiune. Doctorul Harșian a cîștinut-o prin repetate încrucișări între rasa merinos și țigaia locală. Metișii realizați, rezistenți și la crivățul iernii, și la zăpezala verii, sînt îmbrăcați în cojoacă cu o lînă tot atît de fină ca și cea a rasei merinos.

Îl văd apoi că gustă din hrana pregătită pentru oi.

— Ar mai trebui puțină saună? Dumneata ce crezi, tovarășe? Îmi țîn respirația și înghităcaznă puțin din amestecul acestor sălcii, privind cu stupoare pe medicul Maior și Harșian meste în toată legea combinația acestor porumb furajer și țărițe, vîbind despre ea ca despre o mare obîșnuită.

La ciocitoarea de pui, so doctorului îmi explică procedeele de urmărit selecția. Găinile poartă toate, la aripă, o plăcuță cu un număr. În felul acesta fiecare are trecut pe coajă numărul și numele pectivei găini. În momentul

șirii din găoace pușorii sînt captați automat într-un săculeț, pentru a nu se amesteca între ei. Așa se poate urmări dezvoltarea fiecărui exemplar și compara cu părintii săi.

— Cu fiecare generație, talia găinii locale s-a înălțat. Rezistența i s-a menținut și ouatul a sporit considerabil.

Prin combinarea tuturor încrușișărilor posibile, tînăra doctoriță a reușit să smulgă rasei Rhode-Island talia și fecunditatea, sădindu-le în trupul sănătos și rezistent al păsărilor de Bărăgan.

În casa lor am găsit ultimele publicații de specialitate din domeniul zootehnicii. Reviste românești, sovietice, germane, elvețiene. Alături, cîteva mari dicționare. „Ne descurcăm mai anevoie, dar ne descurcăm“.

În șapte ani de zile, măruntele mondenități ale Capitalei au întîrziat să ajungă pînă aici, dar descoperirile și discuțiile științifice la zi sînt, în această căsuță aruncată în mijlocul Bărăganului, tot atît de prezente și actuale ca într-un institut al Bucureștiului. Îi ascult uimit cum reproduc din memorie pasaje întregi din ultimele actualități științifice. „Cîteam ieri că pesta porcină se consideră la Ulan-Bator...“; „În Noua Zeelandă, Buttler încearcă acum la oi...“; „...asta a arătat-o Grossman în „Les Maladies endemiques des poulets...“

Pomeneam la începutul acestor înduri de febrilitatea cu care cei din stațiune își duc munca pentru niște roade ce le vor putea avea peste ani de zile. Ca să privești cu atîta încredere și curaj în viitor, trebuie să porți în tine două însușiri: pasiunea nelimitată pentru acest fel de meserie și o înțelegere deplină a rolului ei politic și economic. Au fost prieteni „mărinimoși“ care le-au găsit soților Harșian sturi „grase“ și comode la Capitală, iar în ceea ce-l privește pe doctorul Major, s-a propus, și nu o dată, să ocupe o catedră de profesor la Facultatea de medicină veterinară din București. Dar pasiunea pentru lupta rea și lungă, pe care și-au ales-o, a fost mai puternică și a învins.

În 30 de ani rasele noi ale Sloboziei vor domina într-un procent covârșitor în Bărăgan. Și pentru un cercetător pasionat, 30 ani nu e prea mult ca să-și vadă eforturile înmunate de succes.

Accasta e singura și devărată explicație.

Ilarie MURGU

Fotografii de E. IAROVICI și M. IVANCIU

Antrenamentul zilnic al tînerilor armăsari.

Proba cailor de trei ani, la tracțiune cu o greutate de 500 kg, pe distanță de 15 km.

O vizitatoare astăzi a fermei de păsări...

Pe teritoriul stațiunii se află un lac artificial unde rațele găsesc cele mai bune condiții de creștere.

Pentru membrii stațiunii, probele la care sînt supuși caili devin adevărate manifestări sportive.

Prin ameliorarea rasei locale de vaci, exemplarele viitoare vor trebui să dea cel puțin de cinci ori mai mult lapte, decît obișnuita sură de stepă,

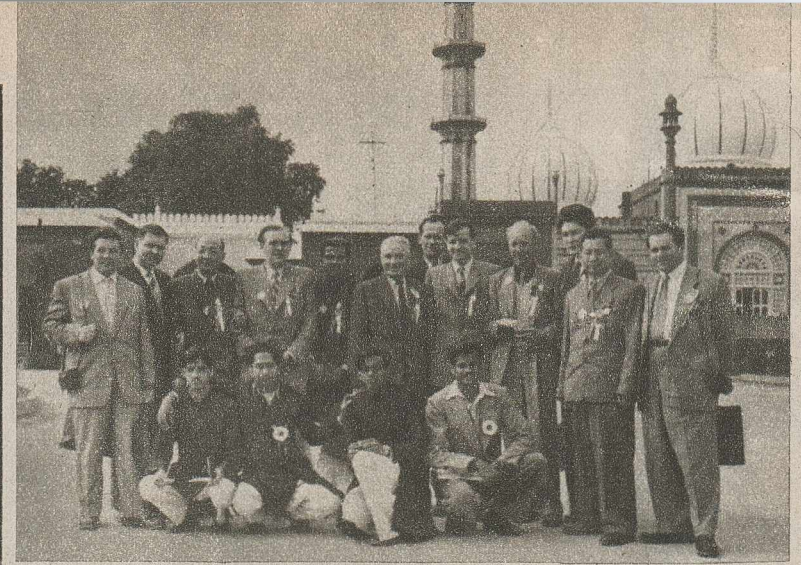

Zăpada e din cîlji, munții din pînză vopsită, dar artiștii sînt autentici... Cei care au văzut spectacolul „Regina zăpezilor” în interpretarea colectivității artistice de copii „Luminița copiilor” al raionului 23 August, vă pot garanta lucrul acesta.

Fotografie de S. STEI

Un aspect al sălii, în timpul seminarului.

Un grup de geografi din diferite țări.

DEZBATEREA DE LA ALIGARH

După opt ore de zbor deasupra deșertului Nubiei, Mării Roșii, deșertului Arabiei, golfului Persic și Mării Arabiei, iată-ne aterizând, în sfârșit, pe țărmurile de apus ale Indiei, la Bombay. De câte ori n-am citit sau am vorbit altora despre blînda, calma iarnă indiană... Și, totuși, vederea ei ne-a provocat surpriză: o iarnă cu peste plus 20°, în care paltonul devine o prezență neplăcută...

Întîlnirea celor 150 geografi

De la Bombay, am plecat spre Aligarh, oraș situat la cca. 100 km spre sud-est de Delhi. Alegerea acestui oraș nu a fost întâmplătoare, căci universitatea musulmană de aici, care a organizat Seminarul, este una dintre cele mai vechi universități indiene și are o glorioasă tradiție: înființată în 1875, ea a organizat decenii de decenii educația musulmanilor, împotriva politicii colonialiste britanice.

Ne-am întîlnit acolo, în bătrîna universitate indiană, 150 de geografi, reprezentînd 19 țări ale lumii. Geografi din țara-gazdă, sovietici, americani, chinezi, afgani, bulgari, englezi, germani, egipteni, polonezi...

Dezbaterile Seminarului au constituit un minunat schimb de experiență pentru fiecare dintre noi. Cîrca împărtășire de informații și păreri ne-a dat putința să ne documentăm asupra multor probleme, privind preocupările și realizările colegilor noștri din celelalte țări, să cunoaștem părerile și poziția lor în cele mai importante probleme ale științei geografice contemporane.

Cea mai dezbătută problemă

Cele mai vii discuții au fost purtate asupra problemei resurselor alimentare și creșterii populației, o problemă care pentru popoarele noastre și Africii este de cea mai mare importanță. Părerile cuprinse în referatele prezentate au fost diferite, văzînd con-

de **Constantin HERBST**
directorul Institutului de cercetări geografice

Nu demult a avut loc în orașul Aligarh din India, un Seminar Internațional de Geografie, la care a participat și o delegație din țara noastră. Redăm mai jos unele impresii ale șefului delegației noastre, tov. C. Herbst, asupra seminarului.

ceptiile filozofice diferite care le-au dat naștere.

Dacă asupra acestui punct, al posibilității asigurării unui standard de viață cît mai ridicat pentru popoarele țărilor slab dezvoltate — s-au adus multe sugestii pozitive, privind trecerea la industrializarea acestor țări și la adoptarea altor măsuri corespunzătoare, apoi au fost și unele comunicări, care au oferit niște rețete cinice, pe linia reacționarelor teorii malthusianiste. Astfel, profesorul Idris Ahmad Qureshi, de la Universitatea din Aligarh, a susținut în referatul său că îmbunătățirea nivelului de alimentație a poporului indian ar fi imposibilă, în cazul în care populația va continua să crească. El a sugerat o politică restrictivă asupra creșterii populației, o reducere a numărului gurilor de hrănit, în vederea realizării unei porții convenabile între sursele alimentare și numărul populației. Asemenea recomandări neomalthusianiste și reacționare au mai făcut și alții, printre care și prof. O.H.K. Spate, de la Universitatea australiană din Camberra. El a arătat că „India are nevoie nu numai de o fertilitate sporită a terenurilor agricole, dar ea are nevoie și de o fertilitate scăzută în sinul familiilor”. Astfel de păreri, care au fost îmbrățișate de o minoritate dintre geograful indian și din Pakistan, au fost însă puse cu totul în inferioritate de marea majoritate a referatelor, care au avut un înalt conținut științific.

Pămîntul ne poate hrăni pe toți

O înfirmare categorică a tuturor tezelor neomalthusianiste susținătoare a teoriilor asupra preinsei suprapopulării a globului a fost făcută de referatul „Rolul și locul geografiei în dezvoltarea U.R.S.S.”, ținut de acad. I.P. Gherasimov, directorul Institutului de geografie al Academiei de Științe a U.R.S.S. Acad. I.P. Gherasimov a arătat, prin cifre și fapte oglîndînd realizările dobîndite în țara socialismului victorios, că acolo unde se lucrează intensiv pămîntul, acolo unde sînt smulse bogățiile, se poate crea și se creează un belșug de produse alimentare, care poate satisface numărul crescînd al populației.

De un meritat succes s-a bucurat la Seminarul de la Aligarh, referatul prof. Sun King Kin, de la Universitatea Populară din Pekin. Prezentînd viața de înfometare pe care o trăia înainte poporul chinez și arătînd, prin cifre și date edificatoare, situația radical schimbată, de astăzi, din țara sa, prof. Sun King Kin a arătat că motivul pentru care alimentația populației constituie o problemă atît de grea în unele țări, nu este lipsa de pămînt sau lipsa de productivitate a acestuia, ci sistemul social învechit existent în aceste țări și care frînează dezvoltarea forțelor de producție și posibilitatea mării resurselor alimentare.

Prin cele trei referate care le-a susținut, și delegația țării noastre

a adus o contribuție prețioasă la dezbateri. Primul referat, „Contribuția geografiei în reconstrucția economiei naționale”, a scos în evidență dezvoltarea geografiei la noi, în anii regimului democrat-popular, arătîndu-se felul în care au fost legate de cerințele dezvoltării economiei naționale, cercetările făcute în ultimii ani. Acest referat a vorbit despre studiile care s-au făcut în bazinul carbonifer Valea Jiului și la Reșița, despre cercetările asupra degradărilor de teren din Podișul Moldovenesc și Cîmpia Transilvaniei, de cercetările asupra unui număr de 70 de raioane și a numeroase orașe etc.

Al doilea referat a prezentat problema învățămîntului geografic în țara noastră; iar prin cel de-al treilea referat, „Geografia și rasismul”, delegația noastră a luat atitudine împotriva teoriilor rasiste lansate și întretinute de unii geografi din țările capitaliste.

În cadrul Seminarului de la Aligarh, s-a organizat o interesantă expoziție, la care au participat, prin diferite materiale documentare, numeroase țări. E greu de descris sentimentul de satisfacție pe care l-am avut, văzînd interesul cu care colegii noștri din alte țări consultau și solicitau lucrările noastre de specialitate prezentate în expoziție. Pentru cunoașterea realizărilor noastre și în semn de prietenie, noi am oferit o frumoasă colecție de cărți de specialitate romînești, atît facultății de geografie a Universității din Aligarh, cît și diferitelor delegații ale țărilor participante.

Prezentarea la Seminarul de la Aligarh a unor păreri diferite nu numai că nu a scăzut importanța acestuia, dar a dus la o înviorare a dezbaterilor, la adîncirea cunoașterii diferitelor concepții, la lămurirea multor probleme de ordin teoretic și practic. Dezbaterile de la Aligarh a constituit, pentru toți cei care au participat la ea, un valoros schimb de experiență.

Întreaga minie a poporului grec poate fi citită pe chipurile acestor tineri manifestanți greci care se solidarizează cu lupta pentru libertate a populației cipriote.

Mihalis Caraolis, unul dintre cei doi tineri ciprioți executați

ENOSIS!

Enosis! Unirea cu Grecia! Aceasta e năzuința populației cipriote. Aceasta e și dorința poporului grec. Dar nu și dorința colonialiștilor. Și de aceea, ei încearcă să înăbușe, cu ajutorul teroarei, aspirațiile și lupta pentru libertate și pentru recunoașterea dreptului la autodeterminare a populației cipriote. Ultima crimă a asupritorilor poporului cipriot este

condamnarea la moarte și executarea a doi tineri ciprioți, Mihalis Caraolis și Andreas Demetrius. Respingerea cererii de grațiere a celor doi ciprioți și executarea lor au stîrnit un uriaș val de minie atît în rîndul compatrioților lui Caraolis și Demetrius, cît și în întreaga Grecie. Fotografiiile din aceste pagini — transmise de agenția londoneză „Keystone” — redau cîteva aspecte ale manifestațiilor ce au avut loc la Atena, precum și în rîndul ciprioților din Londra, la aflarea refuzului cererii de grațiere a tinerilor ciprioți.

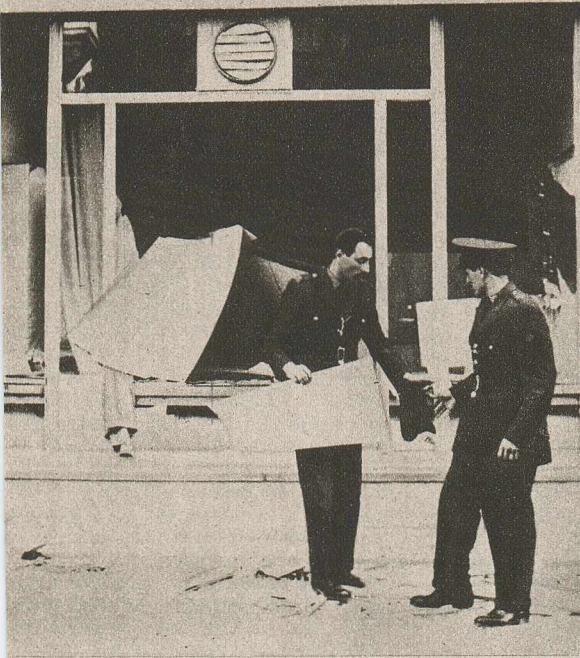

O exprimare concretă a sentimentelor ostile ale poporului grec față de colonialiști : într-una din piețele Atenei se dă foc unui drapel britanic.

Ciprioții din Londra s-au adunat la Trafalgar Square, manifestînd pentru eliberarea Ciprului sub jugul colonialismului englez.

În cursul demonstrațiilor de la Atena manifestanților au devastat biblioteca serviciului de informații american și cea a serviciului de informații britanic, aflată în aceeași clădire.

FOTOCRONICA FLAGARII

La aflarea refuzului autorităților britanice de a-i grația pe cei doi ciprioți, pe străzile Atenei au avut loc mari manifestații de protest. Poliția, care a intervenit, a fost întâmpinată de demonstrații cu o ploaie de scinduri și pietre.

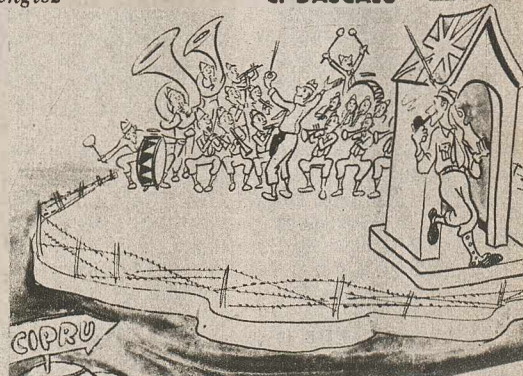

CINE RISCĂ ȘI CINE... BATE TOBA

În parlamentul britanic a venit vorba, deunăzi, despre niște băieți și despre niște tobe, fliegelhornuri, piculine și alte instrumente de percuție și de suflat. Adică „a venit vorba” nu-i bine spus, pentru că vorba n-a venit singură, ci a adus-o deputatul A. E. Hunter. Și cedorea acest deputat în definitiv? Dorea ca cei 21 de băieți englezi, angajați în fanfara primului batalion al regimentului britanic Leicestershire, aflat în Cipru, să fie aduși neîntârziat în Anglia și restituiți părinților îngrijorați. „De ce îngrijorați?” — s-a mirat dl. Anthony Head, secretarul de stat al ministerului de război britanic. Și l-a pus la punct pe interpelator: „să nu vă închipuiți cumva — a spus el — că riscurile sînt mult mai mari pentru un băiat în Cipru, decît cele la care s-ar expune, mergînd pe Great West Road sau traversînd Picadilly Circus”. Spunînd un băiat și în Cipru, domnul Anthony Head avea desigur, în vedere un băiat englez dintr-un batalion englez aflat în Cipru (care nu-i englez). Socotim necesare aceste precizări pentru cei care ar ignora eventual că în Cipru, în afara celor 21 de băieți englezi din fanfara engleză, mai există și băieți ciprioți, mult mai mulți la număr, care, deși nu au uniforme militare britanice, s-au născut în Cipru, acolo trăiesc, învață, mun-

cesc. Despre riscurile acestora, însă, domnul Head n-a pomenit nimic; nici măcar dacă riscurile acestor băieți de a fi arestați, deportați, torturați sau executați — ca Mihalis Caraoilis și Andreas Demetrius — sînt mai mari sau mai mici decît traversarea unei piețe din Nicosia sau a unei străzi din Famagusta. Dl. Head a tăcut, temîndu-se probabil să nu fie cumva chemat „la ordine” pentru că discuția era nu despre băieții ciprioți din Cipru, ci despre băieții englezi din Cipru. Și, la urma urmei, ce s-a discutat despre acești ciprioți, lipsiți de cel mai elementar simț artistic și pînă într-atît de incapabili să guste inspirate concerte ale fanfarei batalioanelor britanice, încît pretind ca ea să plece din Cipru cu batalioane, cu tot? Nu. Într-adevăr, nici nu face să mai discuți. Chestia este doar atît de simplă: băieții englezi din Cipru nu riscă nimic, iar băieții ciprioți din Cipru n-au decît să riște, dacă sînt afoși și nu le place celesta simfonie a fanfarelor.

E. DASCĂLU

AH! NUNTA EI CU PRINȚULI...

Estméc dragă, Este unii atît de înăcriți la let, că nu mai are nimic nî pe lume. Ei le ia toate peste ior, mașer, ca să ne scribeas-de ele și ca să facă pe ingentii cu noi. Așa, zice ei, și prinții — auzi tu! — are treamă și bătături ca mine și dumneata. Niște cinici, dragă! Însă pentru mine, totdeauna prinț, oricum l-ai lua, este, nă să zic?, un prinț — și prinț nîne. Subțirime. Delicately. ior. Și bani. Ce poți să mai tinzi de la viață? Jur că încă niciodată n-am t străpunsă de o așa emoție zilele trecute, cînd am auzit la lfo nunta ei cu prințul!... chipuie-ți tu, dragă, ce marș pțial al somptuoșității... Dar imi dau seama că îți un atîtea și poate tu nci nu știi a despre ce este vorba. Iartă- . Ce vrei? Emoția!... În șit, atla tu că acea splendoare stea de cinema american ice Kelly s-a măritat alafen-en cu regele de Monaco, prin- Rainier al III-lea. Ce să-ți in, tu, începusem să disperez chiar mi-era teamă că nu se i face. Prea a durat mult. r în fine s-a făcut! Îți spun cer, tu, parcă mi s-a luat o tră de pe inimă. Putem fi adre cu toatele pentru această torie feminină. Înțelege bine că besce de femei ca mine și ca e, și nu de... da' mai bine lasă! tii, mașer, că s-a amenajat a tronului, că n-avea decît un a, săracii, și s-a mai adus il, pentru Grace.

chipuie-ți, tu, că modelele au fost alese, la casa pariziană Laurien Castillo, de socru ei, prințul Pierre de Polignac, tatăl regelui de Monaco. Cea pentru operă e un deliciu: mătase albă cu broderii de mînă și mil de paiețe. Pe ea sînt cusute cinci bucle blonde și două bucle brune ale unor fete care jură că n-au fost niciodată sărutate de vreun bărbat. E o veche tradiție superbă care spune că asta aduce noroc miresei. (Ah, mașer, ce noroc să-i mai aducă? nu l-a adus destul?) Rochia de mireasa în schimb e o superbete! Numai taffeta și dantela. Creație Hollywood. S-o mîninci, nu alta. Iar prințul și-a îmbrăcat o uniformă de mare tinută pe care — auzi tu, dragă, ce libertate e acolo! — și-a creat-o el singur, după modelul maresalilor lui Napoleon. Să mori, maparol! Poate tu crezi că a fost așa de ușor. Fiindcă ei are bani și sînt prinți. Da' ce, soții noștri n-a avut bani? Ei și? Ne-am dus la „Domnița Bălașa” în cupee, am schimbat inelele la altar, și gata! Tu îți-ai agățat de gît pe podoaba aia de Matei și eu pe nemernicul de Fanache cu toate moștile lui, nu le-ar mai fi avut... Nu, dragă, la curțile regale nu-i așa simplu ca la noi. Ei, întii, face repetiție. Închipuie-ți tu: nu-i de-ajuns emoția care o ai în ziua cununiei; să mai ai una și la repetiție! Săracii de ei, n-aș vrea să fi fost în pielea lor. Însă cît sacrificiu pentru desfătarea poporului! Dar tot ce-ți spun eu este fleacuri. Știi tu ce zestre i-a

dat prințului? Nu știi! 800 de milioane de dolari. Da' și face! Să iei de dărbat un tron veritabil și cu atîtea cazinouri, te cred și eu! Papa Kelly — un adevărat multi-milionar american — a dat bani ca să se restaureze toate fațadele castelelor din Monaco, băncilor, cazinourilor și hotelurilor. Iar gînerelui, i-a plătit toate datoriile de onoare. Frumos din partea lui! N-o fi el nobil de sînge, dar fin și simțit! Chiar că în privința asta — că adică ei nu este nobili — tu ai putea să zici că prințul, face

de fapt o căsătorie morganatică, o mezaianță de lesmajestate. Tac! tu! Nu spune prostii! Ce mezaianță? Acolo nu te caută nimeni de origine a socială, bani să ai! Acolo e adevărata democrație, nu ca la noi unde... da' mai bine lasă! Și nu este, ca să zici, nici rasiști. Căci la urma urmelor, ea e americană de peste ocean și el franțuz neaș, de viță veche. și totuși s-au luat. În fine, aș vrea să-ți mai spun atît: să nu-ți închipui că cei de la Hollywood sînt atît de proști ca să piardă ceva fiindcă prințul de Monaco le-a răpit-o pe Grace. Doamne ferește! S-au turnat circa 45 de filme cu tînăra pereche princiară la festivități și la cocktailuri, la conferințe de presă și la ba-

luri, la Operă și la Catedrală, pe stradă și în balcon, acasă și în port la Nisa... În toată afacerea asta sublimă, un singur lucru m-a mîhnit: auzi tu, regele Faruk a refuzat să vină la nuntă. Înțeleg: e ocupat cu imblinzirea leilor la cîrcul ăla danez unde a semnat un contract de imblinzire. Da' ori și cît! E chestie de obraz regal. Și să nu vîi la așa nuntă! Eu în locul Lui m-aș fi dus, maparol. Și mai e ceva destul de sumbru: ultimul film pe care l-a turnat Grace Kelly la Hollywood a fost filmul „Lebăda”. Și chiar așa a fost, ca un făcut de presimțire: a fost cîntecul ei de lebădă de cinema. Cît o fi prințesă, nu mai pupă ea film. Dar însă este ea prințesă? Este!

Ah, era să uit: pe lingă coroana princiară de Monaco, prințul Rainier are 24 de titluri de noblețe. E ceva, nu? Așa că nu e de loc de mirare că-i un prinț atît de simțit și delicat încît, cu mult înainte de nuntă, a urmat un tratament de întinerire contra creșterilor de la ochi făcute de nopțile nedormite de veghe în cazinouri, cum și o cură pentru îndreptarea șirii spinării și altele.

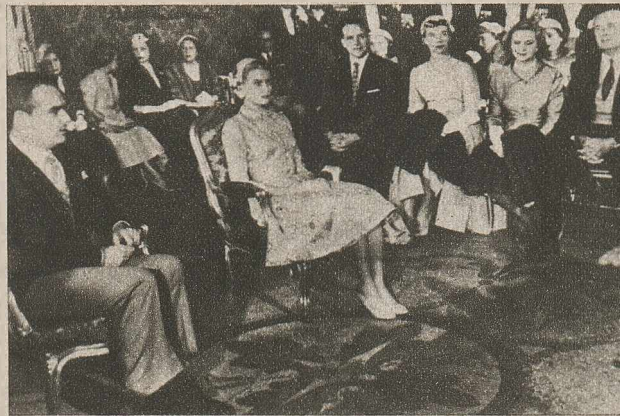
Acum te las. Să știi că zilele trecute mister Dulles a ținut iar un discurs în care a spus absolut precl că... da' mai bine lasă! Am să-ți relatez tot cînd ne-om vedea.

Te pup și te sărut și te îmbrățișez

a ta, Margot pentru conformitate

L. S.

La repetiție, în prezența înaltelor rubedenii. Sau cum explică Agenția Keystone: „Ei au petrecut aproape două ore la Catedrala Monaco ca să facă repetiția cununiei”.

N.R. — Toate faptele cuprinse în acest folieon sînt reale.

Pe vremuri mai-mărimile nu iubeau arta. Deci, nici teatrul.

Pe vremuri, unele dintre cele câteva teatre subvenționate de stat erau desființate, sub pretextul „economiei bugetare”. Și, îndeobște, visteria era zgircită cu teatrele.

Astăzi... Mai e nevoie să subliniem aici ce se întâmplă azi în domeniul artelor, în domeniul teatrului, ca în toate domeniile muncii noastre noi? Ar fi să etalăm banalități. Fiindcă ceea ce apare extraordinar în comparație cu trecutul a devenit pentru noi, azi, ceva foarte obișnuit și firesc. S-a deschis un teatru permanent la Birlad? Foarte bine! Așa eră și logic! Acum, de curind, a luat ființă Teatrul de Stat din Galați? Se prea poate, dar e ceva banal!

Într-un fel, zic eu, e bine că am ajuns, înăuntrul regimului nostru democrat-popular, să socotim ca pe ceva foarte normal faptul că iar ființă teatre de stat în orașe care, altădată, dăceau dorul după un kilometru de macadam și după vreo șase felinare la centru, ca să nu dea cetățeanul în băltoace și noroaie. Cu toate acestea, dintr-un alt punct de vedere, zic tot eu, nu e bine că am ajuns la asemenea blazare. Căci, dacă privește global, lucrurile pot apărea normale, firești, obișnuite — acolo, pe loc, unde întâmplarea se întâmplă, ea constituie un adevărat eveniment. Un eveniment ce cată să fie sărbătorit și subliniat într-un fel. Dacă nu-i unul republican, e cel puțin unul regional. În orice caz, un eveniment pentru toți iubitorii de teatru.

Iată, am fost poftiți la deschiderea primei stagiuni a Teatrului de Stat din Galați. Ne așteptam la o festivitate inaugurală. Cam cum a fost la Baia Mare. Ori la Birlad. Cum a fost la deschiderea fiecărui teatru de regiune acum șase, șapte și opt ani. Cum se și cuvenea să fie. O solemnitate sărbătorească, la care să se afle reprezentanți ai partidului, ai puterii de stat, ai Capitalei culturale și artistice, frunțași în muncă, actori de seamă etc. În felul acesta, s-ar fi subliniat bucuria reală a localnicilor că au și ei un teatru al lor. Însă ceea ce a fost la Galați a fost foarte sfios, pe sponci, „ca să fie”. De ce? Fiindcă, bunăoară, comitetul executiv al sfatului popular regional nu s-a străduit să termine la timp amenajarea vechii săli „V. A. Ureche”, unde își va avea, de fapt, sediul noul teatru. Și dacă n-am prididit cu amenajarea adevăratului lăcaș al teatrului și ne vedem siliți să inaugurăm întâia stagiune în sala clubului Șantierului Naval, la ce bun să

Preludiu LA GALAȚI

mai facem festivitate? — și-o fi spus Iov. Sandu Teodorescu, președintele comitetului executiv. Cei de la teatru au susținut dimpotrivă că importantă nu e inaugurarea unei clădiri, care poate constitui, firește, o mândrie edilitară pentru Sfatul popular, ci însăși deschiderea teatrului permanent la Galați. Noi sintem de o părere cu ei.

Cum-necum, vorba e că ne-am aflat în fața unei festivități timide, care n-a avut darul să înflăcăreze bucuria localnicilor și să dea curaj colectivului artistic și tehnic al noului teatru. N-au fost de față nici Ministerul Culturii, (nici, în special, Direcția Teatrelor), nici directori de teatru, nici actori, etc. Singur Teatrul Național din București, mai bine crescut, a trimis să-l reprezinte, doi actori de seamă: Maria Botta și Ion Manu. Tot așa Teatrul Evreesc de Stat din Iași s-a făcut prezent prin directorul său, I. Schapha. Însă teatrul frate, teatrul aceleiași regiuni, cel de la Brăila, a fost reprezentat numai pe jumătate. Căci directorul lui, Costin Iliescu, după actul doi, s-a făcut nevăzut. Cu o cuvântare citită oarecum, președintele comitetului executiv regional a expedit solemnitatea. S-a rezervat pesemne pentru la toamnă, când ni se promite că se va inaugura sala cea nouă.

★

În schimb, spectacolul înfățișat de proaspătul colectiv al teatrului nou-născut a fost un spectacol valoros. Ceea ce desigur, face cinste colectivului, dar ceea ce, mai ales, justifică întru totul înființarea unui teatru în acest oraș important al țării.

Spectacolul s-a arătat valoros din mai multe puncte de vedere. Mai întâi, piesa. Se cheamă „Preludiu” și e piesa de debut a tinerei autoare Ana Novac. Deși are „lungimi”, deși are personaje de prisos și scene de prisos, deși pierde pe drum o serie de personaje, lucrarea e totuși fermecătoare. Prin verva ei tinerească, prin unele îndrăznele de gândire, prin lirismul și umorul ei, prin ideile pe care le vîntură. Și ea e cum nu se poate mai potrivită la

început de drum al unui teatru. Fiindcă dezbate înseși problemele teatrului. Fiindcă pune la stîlpul infamiei mentalitatea putredă a teatrului vechi, vedetismul, acaerismul, interesele meschine și egoiste, toate cite n-au ce căuta în artă, înjosec și desființează arta. Fiindcă aduce un cald elogiu avîntului juvenil, pasiunii pentru creație, eticii noi în teatru, triumful noului asupra vechiului.

Apoi, interpretarea. Distribuția pretinde, în majoritate, un tineret vioi, deștept, pasionat. Colectivul artistic a fost în măsură să ne dea acest tineret. Și numai despre tineretul acesta, care susține spectacolul, va să vorbim aici. El ne obligă — plăcută obligație — să-i recunoaștem talentul și inteligența, lăudabila frămîntare interioară ce „trece rampa”, farmecul seriozității unei adolescențe care-și pune „probleme”...

Cu deosebire avem de remarcat pe Geneveva Preda — un copil aproape — care-și face debutul în chip strălucit, înfățișînd pe balerina nefericită, ce năzuiește să ajungă actriță. Geneveva Preda descrie nu numai câteva evoluții pline de grație tinerească, dar desfășoară o fantezie artistică de pe acum abundentă, un „teribilism” care-i șade bine, un joc firesc plin de prospețime, un umor, nu numai, cum s-ar spune, sănătos, dar chiar cu bujori în obraji. Aplauzele obținute la scenă deschisă le-a meritat din plin. Un cronicar criticist, circotaș, se poate socoti nefericit, că n-are, decamdată, ce reproșuri să-i aducă.

Alexandru Azoifei care, cu un termen din domeniul plastic, este un adevărat „cap de expresie”, a redat un băiat covîrșit de frămîntări pornite și de lăsatimentului de iubire ce-l încearcă pentru Ana, și de la țelul său înalt, arta. L-a redat cu adîncă simțire, cald, comunicativ și simplu.

Un tînar gata să lunece pe un povîrniș primejdios, plin și el de frămîntări și de revelație greșite — a fost interpretat de Sebastian Radovici, care dovedește deopotrivă pondere și patos.

Un băiat plin de o ambiție nobilă, care a radiat simpatie, și un

„vagabond” puțin timid, dar conștient de talentul său — au fost înfățișați cu aceeași fantezie creatoare, cu aceeași admirabilă sprintențală, de tinerii Mihai Pălădescu și, respectiv, Leonard Calea.

Cam „teatrale”, dar nu lipsite de calități: Ludmila Petrov și Eugenia Simion.

Mai totdeauna prezentă în scenă, fiindcă așa îi impune textul, a fost prezentă și în celălalt înțeles — prezența scenică — tînăra Dana Comnea. E unul din elementele cele mai valorose ale tînarului colectiv. Sensibilitate. Mișcare grațioasă și justă. Ținută. Expresivitate. Ar trebui să nu cadă prea des în elegie și să alunge lacrimile din glas, atunci cînd nu se cîr.

Rolul difieil al „pozitivului” Adam a fost susținut de Matei Alexandru, care are pentru un tînar o extraordinară naturalitate în joc (știți, cum e omul pe stradă sau la el acasă) ce amintește jocul marelui Petre Sturza. Să fie atent ca această naturalitate să nu se preschimbe în manieră.

Păcat însă că, în mijlocul acestei echipe tinerești de talent, a făcut o stridentă notă discordantă apariția lui Grigore Pogonat, într-un rol greu, complex. Greșit distribuit? Rea concepere a rolului? Indicații regizorale anapoda? Greu, decamdată, de stabilit. Oricum tînarul Pogonat a avut mișcări anchilozate, a privity halucinat, a fost ca un fel de stafie și nu pămînteana lichea, secătură, demagogul care trebuia să fie.

Acestui tineret înzestrat i-au venit într-ajutor actorii mai vîrstnici și mai cu experiență: Ștefan Iordăchescu, Tanți Romée, Lulu Savu, George Musculeanu, Ulpia Hirjeu, R. Colberti, Calin Botez.

În sfîrșit, spectacolul se face valoros și prin regia artistică a lui Crin Teodorescu. Adîncirea textului, scoaterea la iveală a mijloacelor specifice scenei, a nuanțelor surilor decesebite ale piesei, plăcătoria cu țile a amănunțel, fără a îneca într-insele sensul general — iată câteva din calitățile regiei. Poate nu era cazul să abuzeze de placătoria, pe anume replici a actorilor. Ne pe unele trepte, fie pe o estradă așezată anume. Și poate era cazul să dea un ritm mai viu acestei piese tinerești.

În concluzie, marturisim că ne-am simțit bine în mijlocul tinerețului actoricesc al proaspătului teatru de la Galați. Îi urăm spor la muncă, lui și celor vîrstnici. Le urăm să atingă, zi de zi, acele ideal artistic și etic, cinstit și înalt pentru care luptă majoritatea personajelor din acest „Preludiu”

Lascar SEBASTIAN

tafol care să valorifice scenic și opera lui Peret, imagine impresionantă a vieții de cumplită mizerie și aspirare a maselor populare evrești din Rusia țaristă.

După o corespondență de Lazăr Beneș

tinăra poetă și regizoare. Simale Schneider, a realizat pe scena Teatrului Evreesc de Stat din Iași un spectacol de mult așteptat de către publicul cunoșcător de limbă idis: dramaturgia citorva din lucrările clasice literaturii idis, I. L. Peret (1852-1915).

După montarea pieselor lui Goldfaden și Șalom Aleihem, se simțea necesitatea unui spec-

semnalăm, nu numai că pe o manifestare artistică de succes, dar ca și pe o inițiativă prețioasă, recitalul de muzică și poezie pe care tinerele artiste Nineta Stoica, soprană, și Rozalia Bulacu-Savin, harpistă, l-au dat nu demult în sala Dalles, cu concursul artistului poporului Ion Manolescu. Emoția estetică pe care au oferit-o din plin lecturile maestrului a fost întregită prin plăcerea cu care am ascultat vocea caldă și expresivă a Ninetei Stoica, acompaniată la pian de Iolanda Zaharia, și sensibilă interpretare a harpistei Rozalia Bulacu-Savin.

Asemenea recitaluri vor fi oricînd primite cu bucurie de iubitorii de artă. Le așteptăm deci.

Vă rugăm, măestre, câteva cuvinte doar despre stadiul repetițiilor piesei „Regele petrece”, a cărei regie și rol principal, după cite știu, le dețineți...

Curtoazia caracteristică maestrului Ion Manolescu a învins rezerva cu care a primit în primele clipe asaltul gazetăresc.

Am prea puține de spus decamdată: piesa va fi gata spre sfîrșitul stagiunii. Cel mult un pronostic favorabil pe care mi-l îndrituiește colaborarea cu tînarul și talentatul meu coleg, regizorul Miron Niculescu, și distribuirea unor actori valoroși ai Naționalului.

Totuși, am dori, măcar câteva amănunte ale viziunii dumneavoastră regizorale asupra piesei lui Victor Hugo, pe care publicul nostru o cunoaște mai

ales din versiunea sa muzicală opera „Rigoletto”...

— Cred că a și fost unică sensibilitate de a o afla (desig în afară de cea a lecturii), pen că după cite știu eu, în ultimii 50 de ani nu s-a jucat la noi. De altfel și în Franța, șarja ar monarhică a lui Hugo a fost ostracizată timp de o jumătate de secol pentru îndrăzneala. Ne preocupă reliefularea întărilor satirice ale piesei, ca atenuarea unor efecte de me dramă, în favoarea umanității personajelor și a conținutului sufletec.

— Și ceva despre rolul lui T. boulet pe care-l veți interpreta. — Permiteți-mi să nu vă împund la această întrebare. R. ponsul îl veți primi la timp oportun de la criticii cei severi: spectatorii.

OAMENI DE ELASTIC

Era în zilele geroase ale lui ianuarie. La curtea împăratului Liu Tao era mare plictiseală. Cuiva i-a venit ideea organizării unui festival. Au fost invitați oaspeți de seamă de peste hotare. Artiștii erau oameni din popor, cîntăreți și dansatori. Punctul de atracție al festivalului l-au constituit însă, acrobații. Imaginați-vă un om care ține pe frunte o prăjină de bambus lungă de câțiva metri, iar pe prăjină sînt cățarați încă doi sau trei acrobați. Sau închipuiți-vă că puneți un scaun, cu picioarele pe patru sticle, și peste scaun așezați încă șase-sapte scaune, iar dv. stați în echilibru, cu capul în jos și picioarele în sus, instalat în mîini pe speteaza celui mai de sus dintre scaune. Nu e tocmai simplu, nu? Sau imaginați-vă un cerc, avînd un diametru puțin mai larg decît umerii unui om, și că ai domo leilor sau tigrilor vă strecurați prin acest cerc, făcînd un salt. Nici asta nu e simplu, nu?

Tocmai de aceea festivalul artistic a stîrnit un mare răsunset în întreaga lume, nu numai în China de acum 2.000 de ani (căci am omis să vă spunem că acțiunea se petrece în anul 108 î.e.n.). Drept care împăratul Liu Tao, membru al dinastiei Han (206 î.e.n.-220 e.n.) hotărî ca în fiecare an, în ziua respectivă a primei luni, să se organizeze un asemenea festival. Deoarece hotărîrile împăraților nu se discută, începînd de atunci, au avut loc, an de an, festivaluri grandioase care au dus faima acrobaților chinezi departe, peste hotare. Iar programele erau an de an îmbogățite.

★

Deși arena Circului nostru de Stat din București nu seamănă nici pe departe cu vreo sală împărătească (și nici măcar cu o sală modernă de circ), iar scaunele fără spătar pe care se așează nu aduceau de loc a jilțuri dintr-o sală a tronului — totuși, în timp ce vizionam spectacolul ansamblului de acrobați din Șanghai, care se află în turneu în țara noastră, nu m-am putut împiedica de a închide ochii și a mă imagina cu vreo 2.000 și mai bine de ani în urmă. Am înțeles atunci că „minunile” pe care le vedeam în arenă sînt rodul unei tradiții multimilenare în arta acrobației.

Te cuprinde un sentiment ciudat, te simți parcă din nou copil, și urmărești vrăjît arta virtușilor mînuitori de „tridente zburătoare” sau arta extraordinarilor imitatori de sunete, iuteala de mîna a jonglerilor sau a mînuitorilor de yo-yo, agilitatea acrobaților, care evoluează la pară fixă sau sar prin cerc. Îl privești cu ochi uimiți pe tînrul acrobat care, învîrtînd niște farfurii la capătul unor bețișoare, se cațără pe niște scaune suprapuse în echilibru nestabil și culege cu buzele o floare aflată ledeșubtul scaunului. Rămîi nedumerit de colecția de bliduri cu mîncăruri sau flori, vase în flăcări și păsări pe care iluzionistul le scoate, e miri de unde! (Firește că de sub haină, dar cum poți să-l prinzi?)

Spectacolul acrobaților chinezi nu este numai o bucurie pentru ochi — prin armonia și frumusețea mișcărilor, a costumelor de mătase naturală, a porțelanurilor veritabile chinezești (de care îți tremură inima să nu se scurgă). Numerele acrobatiche sînt acompaniate de o orchestră compusă din instrumente naționale, care încă n-au denumiri corespunzătoare în limba romînească. Melodiile sînt de asemenea inspirate din folclorul multora dintre prelucrări este însuși dirijorul orchestrei, Dun Yue. E interesant că muzica e veselă, optimistă, sprinteră. Nici la numerele de mare curaj, ea nu-și pierde acest caracter. Nu seamănă cîtuși puțin cu sinistrul răpăit al tobei — amintind o execuție — ce însoțește numerele „tari” ale unor spectacole de circ de la noi și de aiurea.

În sfîrșit, ceea ce dă farmec spectacolului ansamblului din Șanghai sînt copiii. Niște copii ca toți copiii, care se joacă cu seriozitate și virtuozitate. Copilul care, purtînd pe cap o jumătate de duzină de farfurii, ace acrobații ce sînt dificile chiar și fără farfurii; copiii care se fugă-

resc, umblînd cu dezinvoltură pe niște mingi enorme; micii gimnaști care execută acrobații uluitoare; fetițele care mînuiesc cu gingășie străvechile yo-yo-uri, toți acești copii sînt artiști parcă înnașcuți. Mezinul ansamblului, lan Siao-ti, în vîrstă de numai 9 ani, are o vechime de trei ani în... cîmpul muncii. A fost ucenic-acrobat, iar acum e artist matur care smulge spectatorilor ropote de aplauze, ca și „bunicul” ansamblului, Tie Șuan-lian, în vîrstă de 57 de ani, un strălucit virtuos al yo-yo-ului.

Tovarășul Cijan Kuo-tu, directorul ansamblului, ne-a vorbit ca un părinte despre copiii ansamblului. În tot timpul turneului ei nu încetează să învețe. Învață și în tren, și la hotel, și în zilele de repaus, cu profesorul care îi însoțește în turneu. Ei primesc o temeinică cultură generală.

Îmi povestea tovarășul Cijan Kuo-tu despre istoria de numai cîțiva ani a tînrului ansamblu, înființat în 1951, în condițiile nou create în R. P. Chineză, despre turneele ansamblului în R. P. D. Coreeană, în timpul războiului poporului coreean de apărare împotriva hoardelor listnmaniste și a intervențiștilor americani, cînd a dat spectacole pe front pentru voluntarii chinezi, despre emoționantele înflîniri, pe același podium, cu acrobați din U.R.S.S. sau din R. D. Germană.

Inconjurați de admirația și entuziasmul spectatorilor romîni — care nu prea sînt zgîrciți la bisuri și sînt fericiți că pot aplauda pe reprezentanții unei arte multimilenare, pe fiii unui mare popor prieten — acrobații din Șanghai se simt în țara noastră ca la ei acasă.

Andrei BART

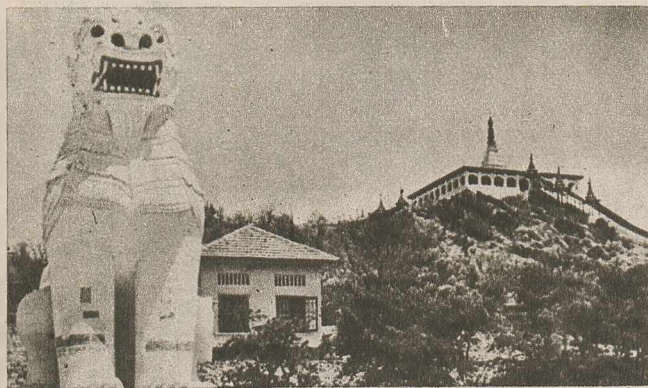

BIRMANIA

Tovarășul Gh. Bogaanu, maistrul la întreprinderea „Acumulatorul” din București, ne cere să publicăm un material despre Birmania.

Pagode străvechi și întinse plantații de orez, orașe, ale căror nume sună ca niște clinchete de clopote, și mine de wolfram, țărani muncind din greu pe o căldură de plus 50 grade și negustorii gălăgioși pe ulcioarele înguste, pline de pitorese ale Rangoonului — așa se înfățișează Birmania călătorului care o străbate pentru întâia oară...

Dinspre sud-estul țării bate vântul încălzit de apele golfului Bengal și ale Mării Andaman iar spre nord se întinde uriașa vecină și prietenă a Birmaniei — Republica Populară Chineză. La apus e India, la răsărit se află Laosul, în sud-est, Tailanda...

Străvechi monument de artă din Mandalay.

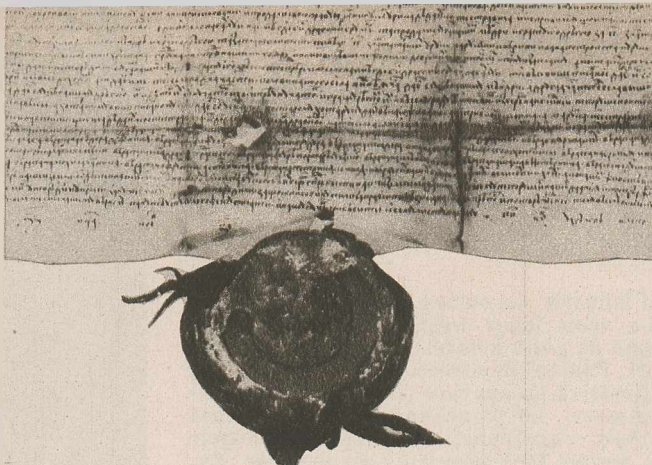
Sint numai cîtiva ani de cînd în această țară, cu 20 milioane locuitori, șulerau încă biețele colonialiștilor englezi. Dar la 4 ianuarie 1948 peste Rangoon a fost ridicat steagul național. Rosu, cu șase stele de aur, el simbolizează lupta și victoria poporului birman devenit independent. După mai mult de 50 de ani de dominație britanică, Uniunea Birmană, alcătuită în afară de Birmania, din statele San, Karemsk și Csolso-Cinsk, s-a smuls definitiv din lanțurile colonialismu-

lui. Pentru prima oară poporul a căpătat o constituție. Pentru prima oară 250 de membri ai camerei deputaților și 125 de deputați ai camerei naționalităților, aleși de popor, au pășit emoționați sub bolta înaltă a parlamentului birman.

Trecută prin zece de ani de regim colonial și prin anii ocupației japoneze în timpul celui de al doilea război mondial, Birmania resimte încă adîncîncipul, oamenii au încă de învins numeroase greutăți. Principalul este însă că mari întreprinderi, aparținînd altădată unor firme engleze, au fost naționalizate. Principalul este că, încă în primele zile după proclamarea republicii, guvernul a decretat legea care prevede controlul statului asupra parcelelor de pămînt mai mari de 50 de acri. Principalul este că în Birmania se construiește acum prima hidrocentrală din țară — cea de la Biliu Cluang, care va avea la început 84.000 de Kw putere, iar mai târziu 250.000 Kw.

Nu poți reface într-un an ceea ce colonialismul a scăcutit timp de decenii. Dar începuturile sînt promițătoare. Încă în anul 1955 producția industrială a atins aproape nivelul celui din 1941. Și aceasta fără „sprijinul” și „priciperea” colonialiștilor! Încă în anul 1955 investițiile în Corporația agricolă (organizație guvernamentală pentru dezvoltarea agriculturii) au atins 30.000.000 kilați (moneda birmană), adică de peste 4 ori față de 1953. Încă în anul 1954 recolta de orez a crescut de 5,9 milioane tone (față de 3,9 milioane tone în 1947).

Poporul birman pretuiește cum se cuvine marca sa cucerite: politica de pace dusă de guvernul său, în frunte cu primul ministru U Nu. Politica de pace a guvernului U Nu înseamnă, pentru fiecare birman, conștiința lim-

Documentul, întărit cu peștea domnescă.

cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetîndu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, Mărușca, jupineasa lui Ivan potropop și sora ei Stanca, jupineasa lui Hirtan, ficele Nastii, nepoatele Costii Stravici, de a lor bună voce, de nimeni silite, nici asuprite, și au vindut a lor dreaptă ocină, din uricul moșului lor Costea Stravici și pe care l-a avut Costea Stravici de la moșul nostru Alexandru Voievod, un sat pe Bahlui, anume unde a fost Dragomir Grumaz, acesta l-a vindut slugii noastre Mindrea și fratelui său Drăgoi drept 80 zioți tătărești... „Deei văzînd noi între femei de bună voie tocmeară și plată deplină, aștîderea și de la Noi am dat și am întărit slugii noastre Mindrea și fratelui său Drăgoi acel de mai sus zis sat anume unde a fost Dragomir Grumaz pe Bahlui, acel de mai sus scris să fie lor de la Noi uric și cu tot venitul...” „...Iar după viața noastră cine va fi domn al Țării noastre, dintre copiii noștri, sau din neamul nostru, sau pe

oricine îl va alege Dumnezeu să fie Domn al Țării noastre Moldova, acela să nu-l cîntăască dania și întărească și să-i împuternicească, pentru că l-am dat și l-am întărit pentru că și-au cumpărat pe bani drepti. Și pentru mai mare tărie și împuternicire a acestor toate de mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutu logofăt să scrie și a noastră peșete să o atîrne către această carte a noastră.

A scris Ion ot (de la) Hirlău...
După cum reiese din cuprinsul lui, documentul este o tranzație de pămînt conducînd la împărțirea unui „sat pe Bahlui”, unde a fost Dragomir Grumaz; ea ține seamă de acte autentice mai vechi, precizează „o bună tocmeară” de „80 zioți tătărești” și se încheie cu precizarea topografică de hotărnicie.

Acest document, rămas de la Ștefan Voievod, aduce, o dată cu elementul neditului, o nouă posibilitate de cunoaștere și studiere a limbii acelor vremi.

MAGNETOFONUL

Prin acest material, tov. ing. Aher Manfred răsînde tov. Alexandrescu Cornel din Buzău și tov. Constantinescu N. din Ec-gani, care ne-au întrebat ce este magnetofonul și ne-au cerut lămuriri asupra înțirării pe bandă de magnetofon.

Dintre toate metodele de înregistrare a sunetului, cea mai perfecționată și cea mai răspîndită este metoda înregistrării magnetice, efectuată cu ajutorul unor aparate numite magnetofone.

Primul aparat de înregistrare magnetică a fost construit de inginerul danez Poulsen în anul 1900. În ciuda succesului de care s-a bucurat invenția, datorită mijloacelor tehnice primitive folosite atunci, calitatea înregistrării n-a putut să concureze cu calitatea înregistrărilor mecanice pe discuri de gramofon și noul procedeu a fost dat uitării timp de aproape 30 de ani. Procedeu înregistrării magnetice a fost reluat în anul 1927, cînd s-a construit pe cale industrială primele magnetofone. După anul 1940, datorită unei perfecționări tehnice înportante adusă procedeu-ului de înregistrare magnetică,

magnetofonul a căpătat o largă răspîndire.

Procedeu înregistrării și redării magnetice a sunetului este arătat schematic în schița care însoțește acest material.

Curentul electric obținut de la un microfon și apoi amplificat circuitul, prin înfășurarea unui electromagnet cu un miez format din două seminele: acesta este capul de înregistrare. Tăria acestui magnet variază odată cu oscilațiile curentului; deci odată cu vibrațiile sunetului capăt în microfon.

O bandă cu proprietăți magnetice, care se deplasează uniform prin fața capului de înregistrare (fiind antrenată de un mecanism cu motor) se magnetizează sub acțiunea cîmpului magnetic produs de capul de înregistrare și își păstrează magnetizarea chiar după ce s-a deplasat din fața capului.

Banda de magnetofon se fabrică din material plastic sau din hîrtie acoperită cu un strat de pulbere foarte fin de oxizi de fier.

Pulberea de oxizi de fier, supusă acțiunii unui cîmp magnetic este magnetizată. Mișcînd un magnet în fața benzii acoperite cu oxizi de fier, pe bandă va apărea o succesiune de mici mag-

neți a căror tărie depinde de tăria momentană a cîmpului magnetic și a căror lungime variază în funcție de durata de acțiune a cîmpului.

Cîmpul magnetic creat de capul de înregistrare, sub a cărui acțiune se magnetizează banda variază în timp, schimbîndu-se o dată cu sunetele. Pe bandă apare astfel o succesiune de mici unde magnetice, a căror tărie depinde de amplitudinea sunetului și a căror lungime depinde de frecvența acestuia. Undele magnetice corespundătoare unui sunet de 100 Hz, sînt de 1 ori mai lungi decît cele care corespund sunetului de 1000 Hz (a cărui lungime de undă este de 10 ori mai mică).

După ce părăsește capul de înregistrare, banda astfel magnetizată trece prin fața unui al doilea cap, — capul de redare asemănător celui de înregistrare. În înfășurarea capului de redare se induc forțe electromotoare (datorită fenomenului inducției electromagnetice), a căror mărime este proporțională cu tăria magnetelor de pe bandă, deci cu amplitudinea sunetului înregistrat și a căror durată variază în funcție de frecvența sunetului. Semnalul electric este apoi amplificat și transformat în sunet cu ajutorul unui difuzor.

Un al treilea electromagnet numit capul de ștergere, servește pentru ștergerea înregistrării anterioare de pe bandă, cu ajutorul unor curenti de înaltă frecvență. În felul acesta, banda de magnetofon poate folosi pentru nenumărate înregistrări, ștergîndu-se de fiecare dată înregistrarea anterioară.

Banda poate fi tăiată și lipită cu ușurință. Pot fi așese astfel pasajele cele mai reușite a unei înregistrări.

Simplitatea procedeuului de înregistrare magnetică a făcut ca magnetofonul să poată fi folosit și de persoane fără pregătire tehnică.

Magnetofone moderne, de bună calitate, se produc astăzi și în noi în țară, la întreprinderea M. P. T.-Clăbucet. Încele cursul acestui an, aceste magnetofone vor putea fi cumpărate la magazinele de specialitate.

LA CE LUCREAZ DRAMATURGII NOȘTRI

Cîltorul nostru, tovarășul A. Veiser, student anul II la Institutul de Căi Ferate din București, ar vrea să afle la ce lucrează dramaturgii noștri. La această întrebare, îi răspunde colaboratorul nostru, tovarășul Dinu Săvaru, director al emisiunii „Teatrul la Microfon”.

Apătrunde în laboratorul scriitorului este chestiune în orice caz dificilă. Despre acest lucru ne-am convins încă o dată în timp ce scurtele discuții pe care le-am purtat, curînd, cu cîțiva dintre dramaturgii noștri, în jurul planurilor de perspectivă.

Pe Aurel Baranga l-am găsit la redacția revistei „Urzica”, care o conduce. Are proiecte interesante; și nu numai proiecte. În curînd va termina comedia „Buturuga mică”, satiră la adresa defălmătorilor și calomniatorilor de profesie. După terminarea acesteia, va începe să lucreze la o nouă comedie, al cărei ascuțit satiric, de data aceasta, va fi îndreptat împotriva dilapidatorilor avutului obștesc. Titlul acestei comedii satirice n-a fost încă fixat; autorul și subintitulat-o însă, deocamdată, cu originalitate: „Comedie va fi o farsă feroce”.

Horla Lovinescu, autorul mult apreciatei drame „Citadela sfîrșită”, al cărui succes a trecut hotarele patriei noastre, lucrează acum la o piesă cu titlu încă nedefinitiv. Ea ridică probleme de valoare general umană. Dramaturgul a încheiat acțiunea în jurul problemelor de atitudine și conștiință, pe care le ridică în fața oamenilor cunoașterea tainelor energiei nucleare și primejdia fosililor lor în scopuri de distrugere.

DE LA ȘTEFAN VOIEVOD...

Tov. M. Ionescu, din Craiova, ne întreabă ce documente noi s-au mai găsit din timpul domniei lui Ștefan cel Mare. Satisfacem această curiozitate, publicînd materialul de mai jos al tov. Angela Dăscălescu.

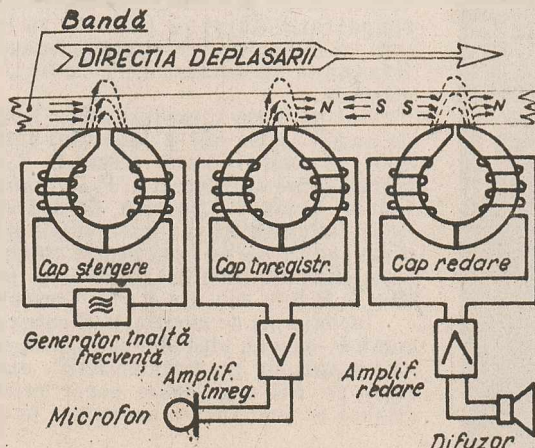
Amintirea lui Ștefan cel Mare, temeinicită încă de pe cînd gloriosul domn trăia, este cea mai constantă dintre moștenirile poporului nostru. Contemporanii săi, prieteni sau dușmani, au fost unanimi în aprecierile pe care le-au făcut asupra personalității deosebite a voievodului care a înțeles și a luptat pentru năzuințele poporului.

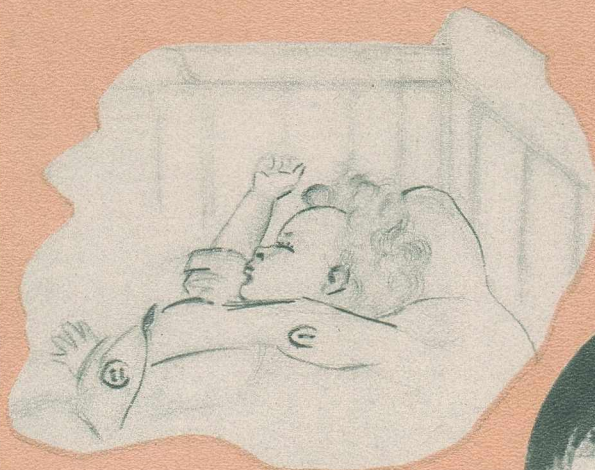
Într-adevăr, în toate manifestările vieții, Ștefan Voievod a dovedit calități excepționale. Așa cum prin fapte drepte a știut

să apere Moldova de atacurile turcilor și ale altor dușmani dornici de cuceriri, tot astfel gîndul său a cumpănit să așeze „dreptatea” în toate hotărîrile ce au pornit din cancelaria sa. Dovadă stau sutele de hrisoave care au rămas de la el.

La lungul lor șir s-a adăugat recent încă unul: Secția de Manuscrise și Documente a Bibliotecii Academiei R.P.R., a intrat în posesia unui prețios document, provenind din cancelaria lui Ștefan cel Mare, emis în 1499 și redactat în limba oficială a cancelariei domnești (limba slavă). El este întărit cu peștea domnească și poartă atestarea întregului divan al voievodului. Iată cîteva fragmente ale documentului, în traducere:

„Din mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei, facem cunoscut

INSTANTANEE...

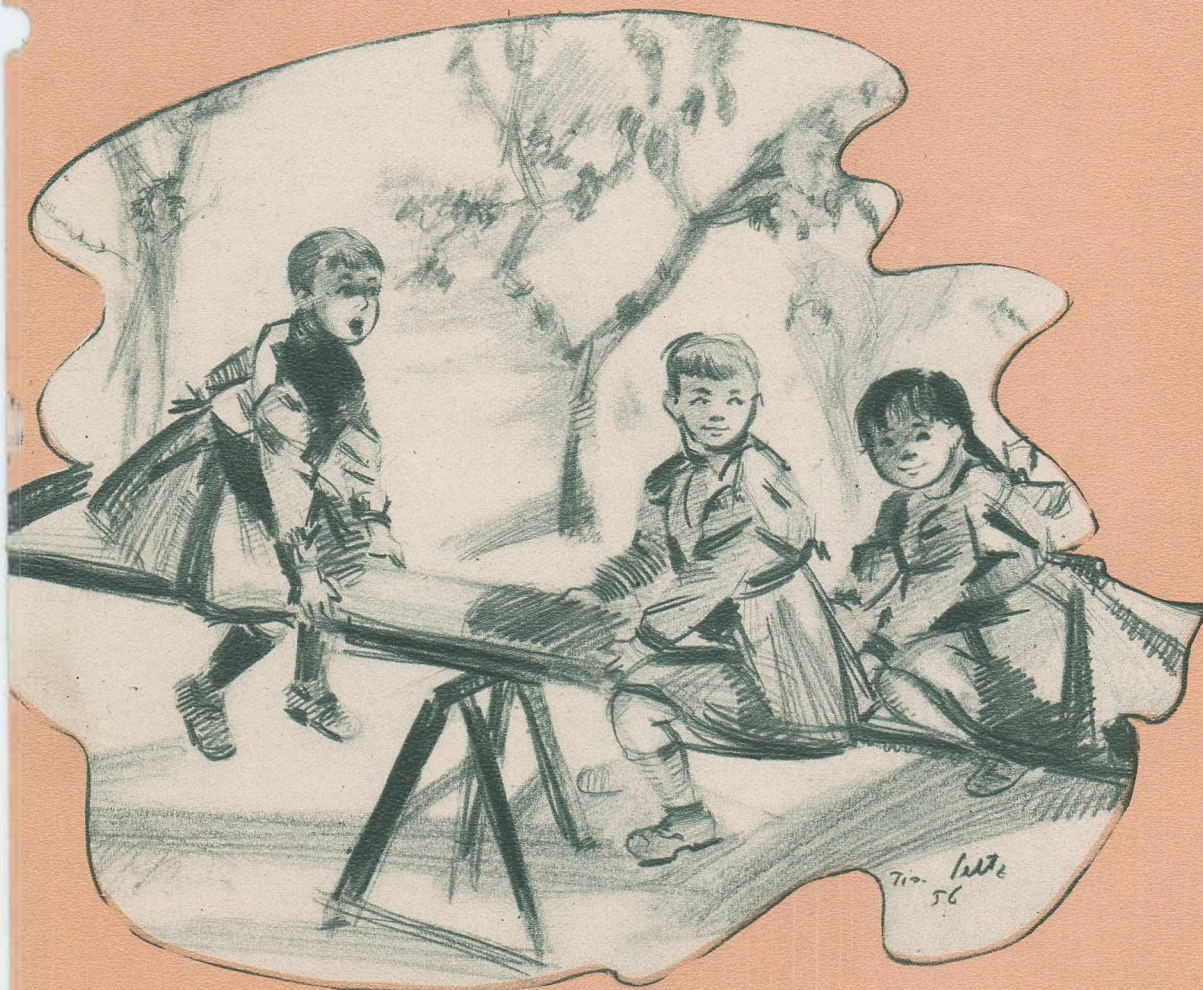
desene de Tia PELTZ

Dacă treceți cumva prin Bariera Vergului, opriți-vă câteva clipe în fața clădirii grădiniței „1 Mai”. Spectacolul pe care-l veți vedea este — vă garantăm — încântător. E de ajuns, de altfel, să priviți aceste câteva instantanee surprinse de desenatoare: Gafton, protectorul recunoscut al Miuței, a pornit prin grădină, bătând toba plin de importanță; Fănel, Gică și Mioara nu pot fi dezlipiți de leagănul lor înșeșat ad-hoc; și în timp ce micuțul Izu își mai completează somnul, prietenul său Miu Ling ¹⁾ se gîndește, plin de înțelegere, dacă să-l trezească sau nu...

Și acestea sînt doar câteva imagini...

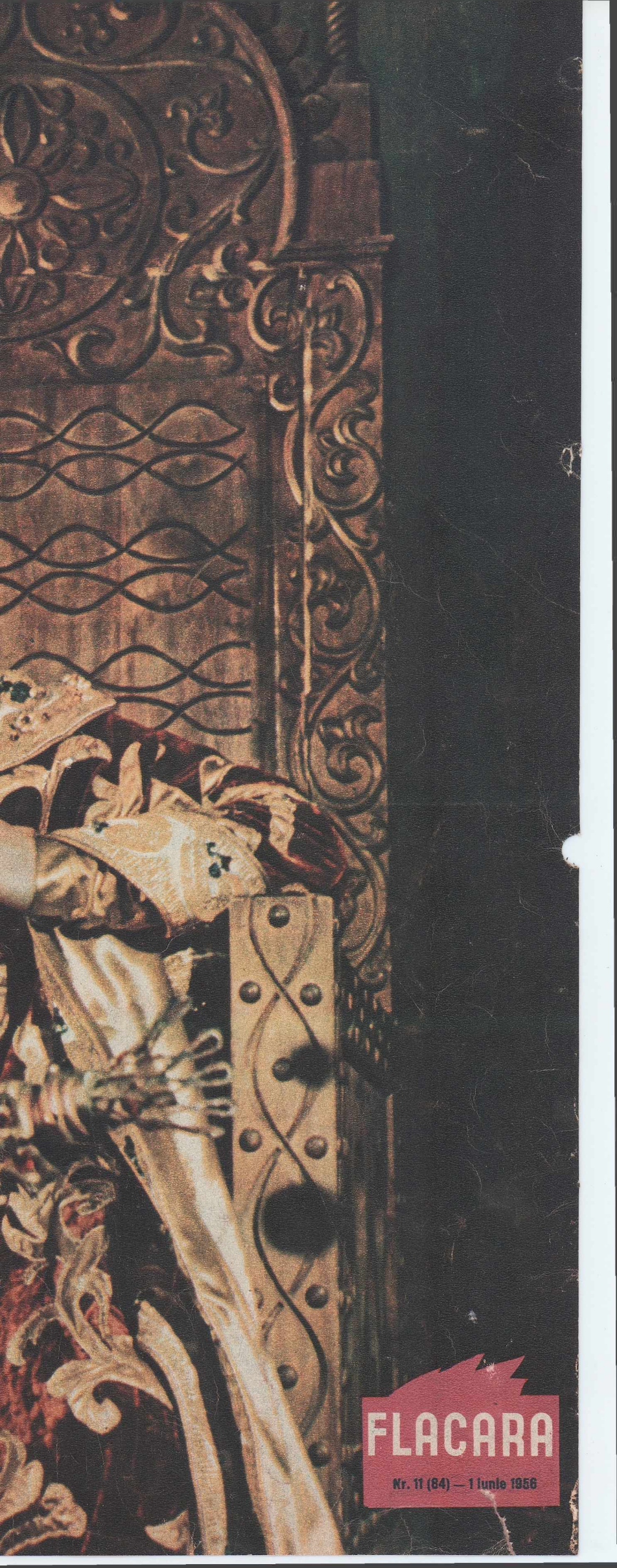
Nu ne cereți să vă prezentăm mai multe. Nici cuvîntul, nici creionul nu pot cuprinde bogăția și farmecul vieții de astăzi a copiilor noștri...

¹⁾Micuțul Miu Ling e... jumătate chinez, jumătate român. Tatăl său, cetățeanul chinez Ling Miu-Io, muncitor la fabrica „Acumulatorul”, e stabilit în țară din anul 1939 și e căsătorit cu o romîncă.

Tia Peltz
56

FLACARA

Nr. 11 (84) — 1 iunie 1956